

768⁰
II

ENEA HODOS

POEZII ○○○○○○○○○

○○○○○ POPORALE

DIN BĂNAT

POEZII

 POPORALE

DIN BĂNAT

CULEGERE PUBLICATĂ

DE

ENE A HODOȘ

I

CARANSEBEȘ, 1892

EDITOR ENE A HODOȘ

TIPARUL TIPOGRAFIEI DIECEZANE

POEZII POPORALE

Domniei Sale
Dnii Coriolan Brediceanu
inchinã aceastã carte

Colectanþii

PREFAȚĂ

I

Cartea de față cuprinde poezii adunate în mai multe comune din Bănatul timișan.

Între anii 1889 și 1892, pe timpul vacanțelor, pe parte din tinerețea Institutului pedagogic-teologic din Caransebeș a cules, la stăruințele subsemnatului, un număr considerabil, mai mult de două mii de cântece populare, lirice și epice, auzite pe-acasă de la țărance, de la țărani, de la militari, și câteva puține din gura lăutarilor. Am ales din cântecele lirice pe acele care le-am crezut mai importante, fie din punct de vedere al poeziei, fie din punct de vedere al graiului, și le dau astăzi publicului cetitor așa cum le-am primit: de la trecerea ce o vor întâmpina atârână continuarea publicațiunii.

Numele elevilor și elevelor, care au colectat și comunele unde s'au scris, sunt :

Ion Alexandrescu în comuna Vărădia,
Serafin Băianu în Margina,
Eremie Borchescu în Borlovenii-vechi,
Ion Borlovanu în Dalci,
Traian Botică în Petrilova,
Dumitru Bulgea în Drăgoești,

Nicolae Călniceanu în Ciclova,
 Cornel Crăinicescu în Ocna de Fer,
 Iosif Curuț în Coșava,
 Ion Groșanu*) în Sasca,
 Ion Grozăvescu în Bogăltin,
 Zah. Grozăvescu în Globu-Craiova,
 Grigore Lața în Căvăran,
 Samson și Trifu Logojanu în Fârdea.
 Niță Popovici în Logoj,
 Gheorghe Rădoiu în Ilova,
 Simeon Răzvanu în Domașnea,
 Gheorghe Sârbu în Armeniș,
 Gheorghe Suru în Goleț,
 Simeon Șandru, Ion Drăghici și Mihai Cristescu
 în Meedica,

Procopie Șimianu și Const. Vlad în Ieșelniță,
 Vasile Tărianu și Iosif Serafin în Pătaș,
 Iosif Toader în Prigor,
 Vichente Ursulescu în Cuptoare,
 Iosif Velceanu în Văliug,
 Izidor Zaberca și Ion Bojincă în Prilipeț,
 Anaida Bumbescu în Țerova,
 Elena Cojocarul în Peceneșca și Criclova,
 Octavia Crăinicescu în Dulău și Surducu
 mare.

Al lor este meritul acestei colecțiuni de cântece
 bănățene!

Cele din comuna Caransebeș sunt scrise parte
 dela țăranul Nicolae Adamescu, pe care mi l-a reco-

*) Cei tipăriți cu litere *cursive* sunt dela Institutul teologic ;
 ceilalți delc Institutul pedagogic.

mandat colegul meu, profesorul Ios. Bălanu ; parte dela alți caransebeșeni. Din com. Herendești (Ărândești) mi-a dat câteva cântece col. meu prof. Dr. P. Barbu.

În partea II. din această Prefață vom arăta unele însușiri gramaticale, mai ales fonetice, cu probe de graiul bănățean ; ear în partea III., vorbind despre cuprinsul cântecelor, se vor arăta câteva din frumsetile lor poetice mai marcate.

II

Graiul țaranului din Bănat, ca și graiul țaranului din alte provincie, asămănat cu limba literară, ne înfățișează mai ales abateri fonetice.

O parte din însușirile acestui grai le găsim în graiul ardelean, sau în cel moldovean, ba chear în cel macedo-român ; altele sunt ale sale particulare.

Însemnăm, din punct de vedere gramatical, următoarele însușiri :

1. Una din cele mai distinctive caracteristice a graiului bănățean ieste păstrarea lui *n* întră două vocale. În Bănat nu se zice altfel decât : viñe (pentru vie de struguri), călcâñi, întâñi, cuñi, căpătâñi, gutâñi, tot așa în câteva comune se zice făñină pentru făină s. fărină. La verbe asemenea ieste păstrat sunetul *n*, d. e. : tu rămâñi, țâñi, (dela a ținea), viñi, puñi, spuñi, a încuña, a descuña, am descuñat etc. Pentru sufixul augmentativ *oi* și *oaie* există numai *oñi* și *oañe* : Pietroñi, pietroañe ; suf. *oañe* mai adese ie neaugmentativ, p. e. ursoañe, vulpoañe, lupoañe, iepuroañe, acelaș sufix *oañe* formează nume proprii

femenine derivate din masculine, din Popescu se face Popescoaie (nevasta lui Popescu), Bibescoaie, Zabercoaia, Gruescoaie.

2., Sunetul *n* urmat de *i* sau *e*, trece în *ñ*, rostit ca în l. spaniolă, sau ca *gn* în unele vorbe din franceză, sau ca *ny* în l. maghiară; dar deși îl găsim și în limba asta din urmă, totuși nu putem să-l considerăm drept influență a limbei maghiare; graiul bănățean a fost mai ferit de influența acestei limbi, decât ieste graiul din părțile ungurene și unele ardelene. Afară de aceasta în Bănat nu s'a prefăcut nici sunetul *t* sau *ch* urmat de *e* ori *i* în *ty*, nici *d* sau *gh* urmat de aceleași în *gy* maghiar, după cum s'a prefăcut la Românii din Ungaria și la unii din Ardeal, unde s'au modificat în senz maghiar; ci în Bănat a suferit alte schimbări, care se vor arăta mai jos, la pt. 4.

3. Sunetele *b*, *p*, *f*, *v* urmate de *i* (ear *v* urmat de *u* în cuv. vulpe) rămân nemodificate, ca și în limba literară; și nu aflăm în Bănat nici pe *ghine*, nici *chită* ca în părțile Sibiului, nici *bgyiue* și *ptyită* ca în părțile ungurene, nici *bjiue* și *pcită* ca pe la Năsăud; asemenea nu se zice *lupci* ori *luptyi*, nici *hiu*, nici *jițal* și *jin* ca pe la Blaj, ori *in* ca la Brașov: ci numai *biue*, *pită*, *lupi*, *fiu*, *vițal*, *vin* ș. a. m. d. Insă *iclean* și nu *viclean*.

4. S'au schimbat sunetele *t* și *d* urmate de *i* sau *e*, în *ce* și *ge* (*dje*) d. e.: *frunce* (frunte), *ce* (te), *ciner* (tiner), *verge* sau *verdje* (verde) *Megia* și *Megica* cu acc. pe *i* (*Media* și *Medica*, numirile ce le dă poporul localităților cu numele oficial *Mehadia* și *Mehadica*), *Valeagenii*, cu numele oficial *Valeadeni*;

în cuvintele deget și dinte sunetul *d* s'a prefăcut în *gh*, și astfel se pronunță: *ghejiet* și *ghince*; de altă parte se zice *dă* pentru *de* (dar și *djă*), *dân* pentru *din* (dar și *djin*).*) Sunetele *ch* și *gh* urmate de *e* sau *i* rămân earăș nemodificate.

5. Sunetul *ce* se schimbă, ca și în graiul moldovenesc, și ca și în graiul poporului din comitatul Zărandului, într'un sunet apropiat de *ș* și în poeziile dela sfârșitul acestui capitol îl înseamnă cu *și*, deși nu-l putem transcrie exact: *dulșie* (dulce), *șie* mai fași, (ce mai faci) *ș. a.*

6. În comunele Țerova, Hova, Zlagna, Prisian, Poiana, Visag, dupăcum îmi comunica dl asesor consistorial Iuon Ionaș, precum și elevii din partea locului, în locul sunetului *ș* se pronunță pretutindenea *s d. e. sasă* (p. șasă), *sapte* (șapte), *cocosu rosu* (coșu roșu), *sade* (șade). Învățătorii din amintitele comune, dupăcum mărturisesc înșiși, au greutăți cu copiii de școală, până ce îi fac să rostească pe *ș*. Se pare curios, că pe lângă toate aceste, cele spuse în punctul precedent (5) au valoare și pentru comunele aici pomenite.

7. Sunetul *z* se rostește mai totdeauna ca *dz*, se zice nu numai *dzâc* (zic) *Dumnedzău*, ci și *dzamă*, *dzăhar*, *dzimbet*.

*) După cum mi se spune, în unele locuri: Bocșa, Sasca, Oravița, Receța, unde sunt lucrători de mine, se pronunță *dje* și *djin* pentru *de* și *din*; aceasta ar fi pronunțarea așa numiților *Bufeni* (sing. *Bufan*), o numire mai mult de batjocură pe care *Frățuții*, adică neaoșii pământeni, o dau celor veniți din alte părți, din „țară“ mai ales. Atât graiul cât și portul *Bufenilor* asemănat cu al *Frățuților* prezintă oarecare deosebiri.

8. Deosebirea întră *ge* (*dj*) și *j* rămâne cu toate aceste evidentă, și *ge*, *gi* s'ar putea transcrie cu *jie*, *ji* d. es. mîerjîe (merge), însă *jor* (*jur*).

9. Diftongul *ea* se aude mai mult ca *ia* la cuvintele de genul feminin terminate în *e* și articulate: *valia*, *vulpia*, *carcia* (*cartea*); mai adeseori *e*, din diftongul *ea* se pierde cu totul și rămâne *a* singular: *sară*, *țară*, *înfrunzască*, *vorbască*, *bat* (*beat*), *șasă*, *șapce*; la imperfecte: *auzam*, *culedjam*, *vegiam* (*vedeam*), *șegiam* (*ședeam*), *țânam* (*țineam*), ș. a. Adjectivul fem. *rea* se pronunță *rè* (cu *e* închis), pron. fem. *ta* asemenea: *tè*.

10. Cuvintele terminate în *ea* nearticulate, ca *stea*, *nea*, *cățea* ș. a. se găsesc în vorbirea țaranului din Bănat, aproape pretutindenea, sub forma *auă*, de es.: *nauă*, (*neăuă*) *stauă*, *cățauă*, *nueauă*, *măsauă*.

11. În diftongul *oa* se pot deosebi două sunete: un *u* și un *a*.

12. Substantivele feminine terminate în *ă* fac pluralul mai mult cu *i*, decât cu *e*; pluralul dela *icoană* ieste; *icoñi*, articulat: *icoñile*; *casă*, plur. *căși*, *cășile*; *fată* plur. *fiece*, art. *fiecile*; *mamă*, plur. *mame*, art. *mamele*, dar și *mamile*, pl. mai ieste și *mumâni*, dela *tată* *tătâni*. În gen. și dat. sing. primesc numai *i*: *a icoñii*, *cășii*, *fecii*, (*fetei*), *mamii* ș. a. Dar și altfel *e* la plural ieste foarte rar; dela *măr* pl. ieste *mîeră*; *pară*, *pîeră*, *frumos* *frumoasă*, ș. a.

13. Sufixele *orî*, *arî* și *erî* sunt întrebuițate exclusiv pentru *or*, *ar* și *er*; de ex.: *învățătorî*

(atât la sing. cât și la plur.) frăgari (și sing. și plur.) mânăeri ș. a. Unii cărturari pretind, că în cazurile aceste s'ar auzi la singular nu numai *l*, ci și un *u*. Atâta ieste sigur, că acest *u* nizește să dispară, și urma lui ieste deja cu totul efemeră, întocmai ca și la cuvintele terminate în consonantă.

14. Alăturaea formelor umblu și umplu se mai întrebunțează uneori imblu și implu; însă numai unghi și nu inghi.

15. Pelângă rād și vând se zice mai des rid și vind, asemenea rât și rit. Vind se conjugă așa: vind, vindz, vinge, vingem, vingeț, vind; perf: am vindut ș. c. l. Rid: mă rid, ce ridz, să rige, ne rigem, vă rigeț, să rid; perf. m'am ris șcl. tot numai cu pron. refl.

16. Articulul pentru vorbe de gen. mas. ul a pierdut pe *l*. Se rostește articulat: omu, porcu, tot natu, socru, (nearticulate cele două ultime sunt tot așa); boū articulat bou (două silabe, prima acc). Exemple de nume proprii art. și neart.: Gruescu, Pârvănescu, Mănescu, Puiu ș. a. formează genitivul și dat. sing. lu Gruescu, pl. Grueșilor, lu Mănescu șcl.

17. Pentru articlii a l, ai, ale, se folosește numai forma *a*. Bufenii, după cum se susține, ar folosi toate formele acestea, — ceea ce remâne să se constate.

18. Pronumele reflexiv se întrebunțează și duplicat în perf. compus: m'am bătutu-mă, ci-ai sculatu-ce (te-ai sculatu-te), s'o'mbătatu-să, l-am văzutu-l, n'am dusu-ne (ne-am dusu-ne), v'ați supăratu-vă, s'or dusu-să șcl.

19. La verbul a fi însemnăm următoarele forme :

Indic. Present: *io mis, tu ieși, iel îi, noi nis, voi vis, iei is și iei iäst*, acest din urmă numai ca verb predicativ. Exemple: *io mis bănățin, și noi nis bănățeni, voi vis dân țară* ș. a. Se mai zice și: *noi nisăm și voi visăț* în unele locuri.

Ind. Imperf. : *ieram, ierai, iera ieram, ieraț, iera.*

Ind. Perf. s. : *fusăi, fusăș*, (silaba ult. acc.) *fu*; *fusărăm, fusărăț, fură*, (silaba a doua din urmă acc.) Se mai conjugă și: *fusăi*, precum și *fui*.

Ind. Perf. c. : *am fost, ai fost, o fost, am fost, aț fost, or fost.*

Ind. Viitor : *oi fi, îi fi, o fi, om fi, iț fi, or fi.*

În Meedica, mi se spune, ie folosită și forma întregă : *voi fi, vii* (sic!) *fi, va fi, vom fi, viț fi, vor fi.*

Conjunctiv Perfect : *să fiu fost, să fii fost, să fiă fost, să fim fost, să fiț fost, să fiă fost.*

20. Perf. simplu, Indicativ, dela verbul *dau* ² *io gegei*, (dedei, cu acc. pe ultima), *gegeș* (și *dași*) *gege* (dede, cu acc. pe silaba primă), *gegerăm, gegerăț, ge-geră*, (acc. pe prima sil.)

Se mai conjugă și așa : *dăgei, dăgeș, dège, dă-gerăm, dăgerăți* (acc. pretutindene pe *è* ori *e*), *dègeră* (acc. pe *è*).

21. Imperativul are o formă a sa particulară, și se formează cu sufixele : *areț, âreț, ereț, ireț*. Ieste de observat, că sufixele aici înșirate se pun numai în propoziții negative imperative ; propozițiile afirmative, imperative au aceeaș formă ca și limba literară. Exemple : *nu cântareți, nu strigareți, nu bacereți* (nu batereti), *nu vorbireți, nu urăreți* ș. a. Pretutindenea

În Bănat ieste folosită forma aceasta; ici colo, sub înrâurirea școalei, se folosește astăzi și forma literară alături de mai sus.

22. Optativul Present se conjugă în com. Vărădia și Pătaș, dupăcum mi se comunică de elevi d'acolo, în modul următor:

io reaș veñl, tu reui veñl, i el ar veñl. noi ream veñl, voi reaș veñl, i ei ar veni. Exemple la cântecele din Vărădia și la unele din Pătaș.

23. Pronumele demonstrative: acesta, acela, aceasta, aceea au numai formele:

Masc. Sing. Nom. și Ac.	<i>ăsta, ahăsta; ăla. ahăla.</i>
„ „ Gen. și Dat.	<i>ăstăia; ălăia.*)</i>
„ Plur. Nom. și Ac.	<i>ăștea, hăștea, ahăștea, ăla.</i>
„ „ Gen. și Dat.	<i>ăstòra, ahăstòra; ălòra.</i>
Fem. Sing. Nom. și Ac.	<i>asta, ahasta; aea, ahaea.</i>
„ „ Gen. și Dat.	<i>ăștèia; ăvèia.</i>
„ Plur. Nom. și Ac.	<i>eștea, heștea, aheștea; elea, ălea.</i>
„ „ Gen. și Dat.	<i>ăstòra, ahăstòra; ălòra.</i>

24. Influența limbei nemțești, maghiare și turcești se reduce la elementele lexicale primite în vremuri mai nouă; în cântecele colecțiunii noastre le vom indica prin litere spaționate ori cursive, tot așa și pe cele latinești ori slave puțin obișnuite sau chiar necunoscute în alte părți locuite de Români.

Eată și câteva probe de cântece bănățene scrise așa cum se zic:

*) Accentul grav arată silaba accentuată.

*Frunză verge ca nalba
Legăna-m'aș ca earbu
În brațele lu mândra!*

(Vezi Nr. 114.)

*

*Frunză verge flori mănunce,
Șie porți mândră, păr pră frunce
Că ț-or ieși vorbe mulce!*

(Vezi Nr. 482.)

*

*Mândra șie mi-i dragă mie,
năime'n lume nu o șcie,
Numa cucu dân pădure,
Șă iel ia năime nu spuñe.*

(V. Nr. 34)

*

*Mândruța cu ochii negri
Mult mi-i dragă, mânși-o viermii;
Dar mândra cu ochii verdzi,
Niștodată să n'o credzi,
Că ce lasă adurmit,
Șă plăcă după iubit.*

(V. Nr. 430)

*

*Prân pădurea cu nuele,
Mierg cătañe cinărele
Cu maișile după iele,
Cătañile mierg cântând,
Șă maișile mierg plângând!*

(V. Nr. 539)

*

*Rămăñi, mândro, sănătoasă,
Gură dulșie șă frumoasă,
Că acum ñe dăspărțăm,
La trii añi ñe întâlñim!*

— Du-ce, *țineco*, *sănătos*,
 Ca un *trândăfir* *frumos*,
 Să ce *bată vântu'n față*,
 S'împli *lumea* *dă dulșiață*?

(V. Nr. 553)

*

Frunză *verge* *dă pră baltă*,
 Tare *cî-am iubit odată*,
 Când *ierai* *cu coada lată*.
 Cî-aș *iubi ș'acum* *nevastă*,
 Da *bărbatu-i* *tot cu cîne*,
 Șă *țâne ochii* *la miîne*!

(V. Nr. 357)

*

Firișiel *dă cânepă*,
 Să *viîi*, *bage*, *sâmbătă*,
 Că *mă găsăști* *sângură*,
 Sângură *închisă 'n casă*
 Cu *coace albe* *pră masă*
 Cu *ochi negri* *pră fereastră*
Ochii-s negri *ca neghina*,
Gura-i dulște *ca zmochina*!

(V. Nr. 68.)

*

Mărită-ce, *mândra miè*,
 Nu *trajie* *năgejgea miè*,
 Că *năgejgea dâla miîne*,
 Îi *ca ghiața* *dă subțâre*,
 Când *ce sui*, *nu ce mai țâne*.

*

Măriă, *poale* *dă sai*,
 Toată *vara* *ce 'ntrăbai*,

*Mă iubești,
Ori mă urăști?
Măria, poale nălbice
Puñe-mă slugă la vice,
Să ce văd tot prân obor,
Că-m crapă inima 'n dor!*

(V. Nr. 77)

*

*Mândruțo cu ochii miși,
Șie mă fași dă vin pr'aiși?
Șă sara, șă gimiñața,
Pântru ciñe să-m pierd viața,?
— Ba ieu, bage, nu ce fac,
Numa viñi c'asa ți-i drag,
Șă 'n șizmie ci-ai încălțat
Șă'n chimieșă*) dă bumbac,
Tu, bage, ci-ai înșchibat!*

(V. Nr. 66)

*

*Frunză verge dă sălată
Să lași ușa dăscuñată
Să mai vin noapcea odată,
Să ce văd cum iești culcată,
Cu fața cătră părece,
Cu gura arsă dă sece.*

(V. Nr. 70)

*

*Să șcii, mândr', agevărat,
Că dă ciñe m'am zuitat
Dă trii dzile, dă trii nopti,
Dăcând la ciñe n'am fost;*

*) Se zice, mai puțin, și „cămieșă.“ Bufenii zic „cămașă.

*Dar astară baș n'oi dușie,
Să sărut guriță dulșie!*

(V. Nr. 83)

*

*Fă-mă, Doamnă, șie mi-i fașie
Fă-mă burme șă înele,
La mândra pră ghejetele:
Când să dușie să să culșie,
Cu mâna îș fașie crușie,
Dă mi-ne mince-ș adușie.*

(V. Nr. 88)

III

Majoritatea poeziilor acestui volum ieste de cuprins erotic.

Țărance și țărani, la șazători, la lucrul câmpului, la jocuri și nunți, îș cântă fericirea dragostii sau jalea iei, când în versuri pline de gingășie, când în versuri puternice, fără perifrază.

Tăria dragostii, cu un fel de explicare a iei, se arată în cuvintele:

Și nimica nu mă doare,
Și mă usc depe picioare . . .

Într'alt loc, atât ie de tare dragostea, încât:

Nime n'o poate strica:

Nici popa,
Nici vlădica,

Fară moartea crâncena!

Dragostea asămănată cu boală să găsește în ne-numărate versuri:

Cătă boală ie prin țară,
Nu-i ca dragostea d'amară!

*

Câtă boală ie sub soare,
 Nu-i ca dorul arzătoare,
 Că dorul unde se pune
 Face inima cărbune...

Dragostea și dorul sunt aici acelaș lucru,
 ca și în cântecul următor, care are multe variante :

De cine dorul se leagă,
 Nu mai poartă mintea 'ntreagă,
 Că de mine s'a legat,
 Și 'n grea boală m'a băgat.

Greutatea fără păreche a dorului ieste cântată
 astfel :

Dorul mândrii și al meu
 Ie peatră, pământ de greu,
 Pământul îl poți ara,
 Și peatra o poți purta,
 Dar dorul nu-l poți ținea!

Alt cântec o mai dă și cu glumă, și zice așa :

Haide, mândro, pela mine
 Să-mi împart dorul cu tine,
 Că nu-i modru, nici putință,
 Să-l port singur cu credință.

Aceeaș idee o găsim la sfârșitul cântecului cu
 variante mai mult sau mai puțin cunoscute :

Măi, neicuțo, depărcior,
 Nu-mi trimite-atâta dor
 Pe părau și pe izvor.

Trimite-mi mai puținel,
 Și vin dumneata cu ie!
 Că mis, neico, tinerea,
 Nu ți-l pot dorul purta,
 Ți-l-oi da la cineva . . .

O dragoste plină de duh mai găsim în cântecele :

Astăzi Miercuri, mâne-i Joi,
 Să viți, bade, pela noi,
 Sa-ți întore gura napoi . . .

*

Mână-ți, bade, boii bine,
 Nu ținea ochii la mine.
 Ochii mei sunt lăcomoși
 După voinicei frumoși . . .

*

Câte mândre am avut,
 Tot cu mintea le-am pierdut,
 Numai una mi-a rămas,
 Și cu aia trag năcaz . . .
 Dar să trag, pe cât am tras,
 Tot de mândre nu mă las!

*

Unde văd un droi de fete,
 Trec prin apă mort de sete.

Când feciorul ține la aleasa inimii lui, câteodată
 chear și contra voinții părinților fetii, cântă în multe
 locuri următoarele :

... Spune tu lu maică-ta,
 Că atunci noi ne-om lăsa,
 Când mă-ta o număra
 Frunzițele din doi nuci,
 Și penele la doi cucii ;
     Dar atunci,
     Și nici atunci !
 Când mă-ta o sămăna
     Strat de mac
     În vârf de ac ;
 De-o vedea, că macul crește,
 Să mai tragă la nădejde ;
 De-o vedea, că macul sacă,
 Să facă bine să tacă !

Asta trece cum trece, ie mai rău însă când bădița pleacă în cătane. Atunci durerea izbucnește în accentele cele mai expresive și vrednice de un Eminescu :

Trandafir cu vârful 'n apă,
 Plânge mândruța de creapă,
 După bădița, că pleacă...

*

Frunză verde măerane,
 Io mă duc, mândro, 'n cătane,
 Tu rămâni de-mi spală haine,
 Și le spală'n lacrimele,
 Și le freacă'n dor și jele,
 Și le uscă pe scăeți,
 Mie să mi le trimeți
 Pe frunzele nucului
 În țara străinului.

Unul, care ie însurat și are copii și nevestă, își varsă durerea sufletului în cântec ca acesta :

... De unde cătana pleacă,
Rămâne casa săracă,
Și nevasta supărată,
Copilașii plâng pe vatră,
Și nu știu cine li-i tată !

Pe lângă durerea nesfârșită pentru copii și nevestă, se mai alătura și jalea, că se desparte de boi, de plug, de zbici, de holde, de toate lucrurile din satul lui. Eată un fragment :

... Rămân holdele pustii,
Fete și mame bătrâne,
Și copiii fără pâne ;
Zbiciu din cui putrezește,
Plugu'n șură ruginește,
Boii 'n grajduri odihnesc,
Grădinile 'nțelenesc ...
Ear pe drumuri și cărare
Curg lacrimi părau și vale,
Lacrimile infocate
De fete nemăritate
Și neveste supărate,
Și de mame 'nstrăinate !

Însfârșit, de cătane fiind vorba, soartea ce-l așteaptă pe cel mort în război ieste cuprinsă în cântece de o profundă și pătrunzătoare jale :

... Ear în loc de cântec sfânt
Ce se cântă la mormânt,

Croncănesc corbii prin vânt ;
 În loc de popă cu carte,
 Un dobaș cu doba bate,
 Clopotele-s tunurile,
 De resună dealurile . . .
 Noi feciori fără noroc,
 Nu putem scăpa de foc,
 De-așa moarte cu năcaz,
 Fără pânză pe obraz ;
 De-așa moarte de cu greu,
 Fără pic de copârșău,
 Fără om din satul tău ;
 De-așa moarte de cu grabă,
 Fără mamă, fără tată ;
 De-așa moarte cu strânsori,
 Fără frați, fără surori,
 Fără om din a mea țară,
 Fără lumină de ceară,
 Fără lumină de său,
 Blăstămat de Dumnezeu !

*

Mai sus am zis, că decât voia părinților ieste
 mai tare dragostea ; cu toate aceste o altă caracteris-
 tică a cântecelor poporane ieste ascultarea de părinți :
 a nu asculta părinții ieste una din greșelile principale,
 care în urmă tot pedepsită are să fie. Cântecul bănă-
 ștean asemenea cântă :

De tată n'am ascultat,
 Dumnezeu că m'a cercat,
 Ș'am făcut, precum am vrut,
 Dumnezeu că m'a bătut !

Resplata, după măsura faptelor, urmează încă în viață; ear adevărata resplată are să vină numai după moarte, în viața cealaltă.

Sentimentul religios și bisericesc ni se pare în colecțiunea aceasta cevaș mai puțin învederat, chiar dacă am lua în considerare și cântecele epice*) adunate de aceiași elevi. Alte colecțiuni, buzăoară cea mai veche a lui Alexandri, conțin număroase exemple, unde poporul își descrie preoții și bisericile în mod cu adevărat plin de pietate.

Sentimentele de dreptate, de datorință, de cinste, de recunoștință, de ospitalitate sunt tot atâtea caracteristice ale poeziei poporane române. Din a noastră colecțiune aducem, pe nimerite, câteva probe:

Așa, spre pildă, cătănia „neamțului“ ie bună numai „la fecioru fără numă“, și ie dată „la fecioru fără tată“, — dar de altă parte feciorul cântă și așa:

Căpitane, căpitane,
Slobozi-mă din cătane,
Să mai prind plugul de coarne
Până la sfințit de soare;
Dacă lucru l-oi găta,
Înapoi m'oi înturna!

Căt ie de scumpă cinstea casei și a neamului se vede și din cântecul dragostei:

Și ia sama tu prea bine,
Nu iubi pe fiecare,
Că-ți faci neamu de rușine...

Rușinea de lume face pe țăran să se gândească și resgândească asupra fiecărui lucru. Pățaniile lumii

*) Care pot forma un material pentru vol. II.

il silesc să fie cu deosebită băgare de samă în ori ce împrejurări.

Despre cinstea cuvântului dat zice feciorul către fată :

Să fi tu ca soarele,
Dacă nu ții vorbele!

O fată răspunde ștregarului care îi cere o gură, numai o gură :

Gura mea nu ie de dat
La fecioru blăstămat!

Căința, ce și-o face flăcăul, care alunecă la păcat :

Iubii, Doamne, ce iubii,
Muere cu doi copii, —
Par' că fu satul pustii!

Și multe alte probe analoage va putea găsi binevoitorul cetitor, atât în colecțiunea noastră, cât și în altele de acelaș soi.

*

Vine vorba să se mărite fata: cine oare nu știe, că țărânceța română de pretutindinea mai bine vrea pe omul sărac dar frumos și voinic, decât pe cel bogat și nemernic. Ici colo, pela orășele, unde au străbătut darurile „culturii“, se poate că nu mai are trecere vorba cântecului: „Decât cu urât în casă, mai bine cu boală în oasă!“ Săteanca noastră însă cântă mereu:

Floare albă din pahar,
Badea meu peste hotar
N'are boi,
N'are nici oi,
Numai ochii amândoi...

Și în astă privire, nici feciorul nu-i rămâne dator.
Iel asemenea preferă o țesetoare săracă unei leneșe
plină de bani, pe care, fără prea multe forme, o res-
pinge astfel :

Cântă cocoșul în ușă,
Fata ta doarme 'n cenușă ;
Cântă cocoșu 'n gunoi,
Fata ta doarme 'n război !

Și câte nu-i mai spune !

Unii părinți fără inimă își silesc uneori fata, să
se mărite după feciorul, de care iei nu-i place. Fata,
dacă nu le rupe voia, mai târziu își blastemă cumplit
soarta.

Traiful rău cu bărbatul păcătos îl plânge în cun-
tecul cu multe variante :

Rândunea,
Din țara mea,
Du-te tu la maică mea
Și îi spune iei așa,
Hainele să mi le vindă,
Ori mai bine să le-aprindă,
Să le-aprindă 'n drumul mare,
Să se mire multă țară,
Să se 'nfrice maicile,
Să nu 'nstrine fetile,
Nu le dee într' alt sat
Dup' un câne de bărbat,
Ziua, noaptea șede beat,
Cu mândrile după cap! . . .

Câteodată nu-i destulă atâta nenorocire : mai vine
pe capul omului și năcazul cu soacrelor ! Poporul

nostru se asemănă în astă chestiune cu alte popoare,
și pentru bieteale soacre nici iel nu prea are cuvinte
de însuflețire :

Frunză verde lemn uscat,
Că rea soacr' am căpătat . . .
De-aș ști, soacro, că-i murí,
M'aș albi,
M'aș rumení ;
Și de-aș ști, că te-i scula,
Singură io m'aș junghia !

Apoi, unde oare nu se cântă :

De te-ai coace-un an ș'o vară,
Tot ai rămânea amară !

Dar în schimb, nici nurorile nu sunt la adică
tocmai ingeri de femei :

Frunză verde de bujor,
Tata-mi zice, să mă 'nsor :
Dară mama nu mă lasă
Să-i aduc pe dracu 'n casă . . .

Un bărbat înrăutățit, dacă mai ie și gelos,
nevastă-sa nu odată îi pune în vedere o hotărâtă
încornorare :

Măcar să mă 'ncuie 'n peatră,
De ce se teme, nu scapă !

Far bărbatul, la rândul lui, scoate mai târziu
învățătura :

Frunză verde de buede,
În muere nu te 'ncrede !

, După părerea țăranului, pentru ca o nevestă să se poarte cum se cuvine, nu-i rău să-i dai câteodată și bătaie, cum dai bunăoară unui băeat prea răsfățat. Într'un cântec eată ce sfat înțelept se dă unui vecin:

Vecine, frate vecine,
Nu-ți purta muerea bine,
C'o văd astăzi ș'o văd mâine,
Și ne-om face de rușine...

În alt cântec muerea, ea însaș, își sfătuește bărbatul s'o îndrepte pe calea cea bună prin leacul de mai sus. Dăm aici o parte din acest ciudat cântec. Cineva zice unui bărbat să-ș bată nevestă, pentrucă ea îi sparge casa. Bărbatul respunde:

Ba io, frate, nu mi-oi bate,
Ci-i voi pune straița'n spate,
Ș'oi mâna-o 'n strinătate!
Nevasta când auzea,
Din gură așa-i grăea:
— Măi, bărbate, dumneata,
Nu-mi pune straița în spate,
Să-mi dai drumu 'n strinătate,
Ci apucă z biciu 'n mână,
Și mă bate-o săptă mână,
Să mă fac muere bună!...

De altcum, decâteori nevestei îi merge treaba rău, totdeauna își blastemă norocul mai întâi; pretutindenea la popor ieste înrădăcinată ideea, că așa i-a fost scris, așa i-a fost dat, așa i-a fost ursit, așa i-a fost norocu! Cântecelile de blăstem, ca frumuseți poetice, nu rămân îndăratul altor cântece.

Scrisul, data, ursita, norocul se înfățișează adese
pe paginile colecțiilor de poezii populare în versuri
de nemărginită durere și duioșie.

... Cine n'are noroc, n'are,
Decând naște, până moare...

*

Arz'o focul ursitoare,
Care m'a ursit pe mine,
Să nu mai trăesc cu bine...

*

Soacra șede tot în vatră,
Și latră, că nu-s bărbată;
Io-s bărbată, ea și focu,
Numai n'am avut norocul...

Dăm și câteva fragmente din cântece de blăstem :

... Când fi lua o 'mbucătură,
Să se facă peatră 'n gură!

*

Să mori fără luminare!...

*

... Să te 'ngrași ca scândura,
Și să rosești ca ceara!

*

Patru boi ca niște flori,
Să ți-i mânci toți cu doftori;
Căruța cu patru cai
Să te poarte la șpitai,
Și de leac să nu mai dai!

*

... Când fi fi în primăvară,
Să fi ca turta de ceară,
Să te scoată patru-afară!

Și altele multe.

*

O însușire, ce nu poate fi trecută cu vederea, ieste satira din cântecele țăranului, — și să n'ajungi din fatalitate pe gura unui țăran deștept să te spele, de strașnic batjocoritor ce ieste! Popă să te faci, și tot nu iești cruțat.

Cele mai înțepătoare sunt cele ce se zic pe la jocuri, strigături sau chiuituri, cum le zic în Ardeal. În Bănat se zic mai rar la joc, dar totuș se obișnuiesc în unele comune.

Exemple.

Pentru cei iubitori de joc și de lucru ba:

Io la joc,
Mândra la joc,
Și oala curge la foc!

Pentru o mândră darnică:

Câte paie sunt pe șură
La atâța li dă gură!

Pentru cele leneșe:

Nu fi tu, fată, făloasă,
Că ți-i cânepa de coasă,
Cucuruzu 'mpăpușat,
Cum ie mai bun de tăiat!

*

Hop sus,
Poale nu-s,

Că bădița le-a pus sus,
 Sus d'asupra pe cuptor
 Și pe mâța păzitor,
 Și mâța au adurmit,
 Șoarecii le-au găurit!

Eacă și d'ale popii:

Popa nostru ie om roșu,
 Și firetic ca cucoșu,
 Num' atâta-mi pare bine,
 Că frică nu-i poartă nime...

*

Popa tare m'a jurat,
 Să nu țin drăguță 'n sat.
 Dar și popa-i mare câne,
 Că și iel drăguțe-ș ține
 Și mai multe decât mine...

Un lucru însă tot nu ieste satirizat, deși poate ar trebui să fie, căci ieste și prost, și stricacios, și foarte lățit pe la satele din Bănat: obiceiul d'a se albi și rumeni. Ahea fetele bătrâne și urâte sunt batjocorite, când se albesc și rumenesc; dar pare că și în cazul acesta nu pentrucă au pus rumenele și albele pe față, ci pentru faptul că nu le-au știut pune bine. Încolo, și la sate, ca și în orașe la clasa cultă, de unde se respândește obiceiul acesta ca și altele, pretutindinea stăpânește credința, că o cutie cu albele și rumenele ieste potrivitul mijloc de înfrumșetare a feții femești, care apoi pe calea aceasta scurtă trebuie să devină cu desăvârșire ademenitoare pentru sufletele masculine... Tot omul cu gustul lui!

Cântecele, cel puțin din acest volum, tratează subiectul amintit, nu numai în mod crușător, ci chiar încurajător.

La fântâna cu sălcuță
 Se spală a mea drăguță
 Cu sapun și cu roșele
 În ciuda muerii mele...

*

Terminând, pentru a învedera mai bine graiul poetic din cântecele țaranului român, nu va fi de prisos, credem, a înșira câteva epitete, prin care iel știe să-ți dea o icoană, adese unică în felul iei, despre frumseța de femei și de bărbat. Vom alege tot atâtea vorbe scurte și bogate în înțeles.

Mai observăm, că aici avem în considerare nu numai poeziile din colecțiunea prezentă, ci și din alte colecțiuni câte ni-au stat la îndemână, și adică cele din: Alexandri (1866), Pompiliu (1870), Teodorescu (1885), Iarnik-Bârseanu (1885) și Elena D. O. Sevastos (1888).

Despre față :

Fața iei varsă rouă, fața iei i varsă sânge, — spuma laptelui, dalbă, pe sub soare soată n'are, — scrisă în icoană, scrisă în hârtie, drăgăstoasă, duioasă, — ruptă din soare, — gingășică, oacheșă, ocheșică, negruță, albișoară, albineață ca și dalba dimineață, — bălăioară, obraji ca niște merișoare, albă ca o lacrimioară, — rumeioară, roșioară, cu fața de trandafir, — ca un bujor.

Ochii: negri ca neghina, mura câmpului, negrișori, dulcișori și miereori, — de virole, — ca lu-

ceafărul; măzărați; — izvor de lacrimi și izvor de păcate.

Sprincenele: genele sprincenele stau chită ca penele, — iele fac păcatele, — peana corbului, — sprinceana cam gălbie făcută spre lacomie.

Mustațele: spicul grâului.

Părul: părul iei mătasă moale, ca și inul când înfloare, — gălbior, pletos, pleată pardosită de parale, chică creață, peana corbului.

Gura: gura dulce ca zmochina, — fagur de miere, — gurița iei fagur dulce, cine-o gustă nu se duce, — dulce ca strugurul viilor.

Buzele: moi și dulci, — nici zece mii de boi nu fac cât buzele moi, — subțirele, de calapăr, de trandafir, — subțirele ș'adăpate 'n tău de miere, — ca frunzele, de-ți repune zilele.

Zimbetul: când zimbește câmpu 'n față-i înflorește.

Grumazul: alb și cu mărgel.

Sinul: pui de turturea, tare ca merișoarele, alb de porumbiță, rotunjour.

Mersul: legănat și dismerdat, cu dragoste mestecat.

Trupul:

Al lui: trandafir frumos, nalt și dismerdat — tras printr'un inel, șugărel — tiner ca floarea, — voinic și legat, spate late de voinic, — arătos, ca un steag, ca stejarul, ca bradul codrului sus pe vârful muntelui, ca o lumină!

Al iei: trupușor de viorele, de floricele; — despre româncea din satele de dincoace de munți se spune în multe cântece, că de înaltă și frumoasă nu-i ca fata românească cât ie țara ungurească! trupul unei mândre ie pup de crin, — scaldat în lapte dulce, înfășuiat în flori de măr, — frumos ca o cruce, — tras printr'o mărgea, — mândru mic și rotunjor, — subțirel și nalt ca trestia pe baltă, mlădios, — cu mijloc de trestioară, — tăiat din soare!

E. Hodoș

I. DE DRAGOSTE

—•—

1. *Frunză verde lemn domnesc*

Frunză verde lemn domnesc,
După mândra mă topesc :
I-aș spune, și nu 'ndrăznesc ;
Aș tăcea, și mă căesc.

(Țerova)

2. *Vai, vai inima mea*

Vai, vai inima mea,
Rău ma prins' a mă durea ;
Nu mă doare de durere,
Ci de doru mândrii mele !

(Drăgoești)

3. *Boală rea ca dragostea*

Boală rea ca dragostea
Nu se mai poate afla,
Că n'ai stare la mâncare,
Nici odihnă la culcare.

(Prilipeț)

4. *Câtă boală ie sub soare*

Câtă boală ie sub soare,
Nu-i ca doru arzătoare ;

- Că doru unde se pune
Face inima cărbune!
5 Câtă boală ie sub lună,
Nu-i ca doru de nebună;
Că doru unde se lasă,
Face lacrimilor casă. (Logoj)

5. *Câtă boală ie prin țară*

- Câtă boală ie prin țară,
Nu-i ca dragostea d'amară,
Ca dragostea cea percută
Și multă vreme avută... (Surducu mare)

6. *Frunză verde alunea*

- Frunză verde alunea,
Mare coabă-i dragostea,
Cine-apuc' a o 'nvăța,
N'are cap de-a o uita,
5 Nici modru de-a o lăsa. (Prigor)

7. *Rele-s puică, frigurile*

- Rele-s, puică, frigurile*),
Da-s mai rele dragostile,
Frigurile te trezesc
Dragostile te prostesc;
5 Și de drag,
Mulți voinici zac;
Și de dor,
Mulți voinici mor! (Sasca)

*) Vezi variantă în col. Iarnik-Bârseanu, pag. 7. București
1885.

8. *Astăzi Miercuri, mâne-i Joi*

Astăzi Miercuri, mâne-i Joi,
 Mare-i dragostea 'ntre noi!
 Cine 'nvață dragostea,
 Rău îl doare inima.

- 5 Voinice, dacă nu știi,
 Cu dragostea nu glumí;
 Că dragostea-i câne mare,
 Ea doboară, ș'aripi n'are.

(Meedica)

9. *Frunză verde de pe luncă*

Frunză verde de pe luncă,
 Dragostea din ce-i făcută?
 Nu-i din mere
 Nici din pere,

- 5 Ci-i din buze subțirele,
 Din clipitul ochilor
 Și din strânsul mânilor.*)

(Prigor)

10. *Floricea floricea*

Floricea floricea,
 Mândra neichii-i ochișă, z
 Asta-mi rupe inima;
 Ochii și sprâncenele**)

- 5 Îmi scurtează zilele.

(Pătaș)

11. *Bade, pentru dumneata*

Bade, pentru dumneata,
 Mă topesc ca cânepa;
 Și bade de dorul tău,
 Mă topesc ca inu 'n tău.

(Văliug)

*) Variantă vezi p. 107 „Dragostea de unde 'ncepe,” col. E. Sevastos, Căntece moldovenești, Iași 1888.

**) Compară „De n'ar fi ochi și sprincene” pag. 8 în col. Iarnik-Bârseanu, Buc. 1885.

12. *Bade, de dragostea ta*

Bade, de dragostea ta
 M'am vestejit ca earba,
 Când se taie cu coasa;
 Și bade de dorul tău
 5 Oi ajunge 'n copârșău! (Bogoltin)

13. *Mândruțo, de dorul tău*

Mândruțo, de dorul tău,
 Zac în pat și nu mi-i rău;
 Și nimica nu mă doare,
 Și mă usc de pe picioare.* (Văliug)

14. *Dorul meu ș'al dumitale*

Dorul meu ș'al dumitale
 Facă-l Dumnezeu o floare,
 O floare mirositoare,
 Ca s'o pun la cingătoare,
 5 Unde inima mă doare. (Drăgoești)

15. *Dorul mândrii și al meu*

Dorul mândrii și al meu
 Ie peatră-pământ de greu:
 Pământul îl poți ara,
 Și peatra o poți purta, —
 5 Dar dorul nu-l poți ținea. (Pătaș)

16. *Dorul ce-i pe capul meu*

Dorul ce-i pe capul meu
 Nu îl pot purta de greu;

*) Comp. versurile dela p. 109 „Arză-te focal urât...“,
 in col. Sevastos.

De s'ar afla cineva,
 Mie dorul să mi-l ia,
 5 I-aş da bani cu ghiutura,
 De s'ar afla cineva,
 Să-mi ia dorul din ficaţi,
 I-aş da bani nenumăraţi. (Armeniș)

17. *De-ar fi dorul vinzător*

De-ar fi dorul vinzător,*)
 Io m'aş face negustor:
 L'aş face grămadă 'n şură,
 Şi l-aş da cui îmi dă gură;
 5 L'aş pune grămadă 'n prag,
 Şi l-aş da la cui mi-i drag. (Văliuș)

18. *Cine n'are dor în lume*

Cine n'are dor în lume,
 Să vină la mine-anume,
 Că io am atâta dor,
 De pot vinde tuturor,
 5 Că mi-oi pune băla 'n poartă,
 L'oi vinde la lumea toată,
 Şi mi-oi pune băla 'n prag,
 Ş'oi vinde la dor şi drag,
 N'oi căuta pe ce l-oi da,
 10 Că numai l-oi lăpăda! (Văliug)

19. *Cum nu-i dorul mare câne*

Cum nu-i dorul mare câne,
 Peste câte dealuri vine!
 Şi nu vine, cum se vine,
 Că iel vine drept la mine,

*) Compară: „De-ar fi dorul vânzător“ p. 92 col. Iarnik-Bârseanu; „Dorul“ doina nr. 62 în col. V. Alexandri Buc. 1866.

5 Și se bagă 'n sin la piele,
 Și se face foc și jele,
 De-asupra inimii mele...
 Cine n'are dor în trup,
 Să vină să-l împrumut!

(Herendești)

20. *Cum nu-i dorul mare câne*

Cum nu-i dorul mare câne?
 Peste câte dealuri vine,
 Și nime nu-l poate ține,
 Nici țigani cu lauta,
 Nici Români cu fluera,
 Numai io cu inima.

(Logoj)

21. *Măi bădiță nu 'ntreba*

Măi bădiță nu 'ntreba,
 Ce-i mai rău ca frigura...
 Frigura te mai trezește,
 Dar dorul te prididește!
 5 Că dorul ie mare câne,
 Peste câte dealuri vine
 Și s'oprește drept la mine,
 Și mă 'ntreabă de mi-i bine?
 Eară io fi zic lui zău,
 10 Că mă doare și mai rău,
 Că nu-i rană de cuțit,
 Ci ie rană de iubit!

(Sasca)

22. *Dorul mândrei de n'ar fi*

Dorul mândrei de n'ar fi,
 I'ăduriță verde,
 M'aș culca, m'aș odihni;
 Hai, hai, spic de grâu
 5 La mândra la biâu!

- Dorul mândrei mare ieste,
 Păduriță verde,
 Io mă culc, iel mă trezește!
 Hai, hai spic de grâu
 10 La mândra la brâu!
- Și cum doru-i mare câne,
 Păduriță verde,
 Peste multe dealuri vine!
 Hai, hai spic de grâu
 15 La mândra la brâu! (Căvăran)

23. *Frunză verde de lileagă*

- Frunză verde de lileagă,
 De cine doru se leagă,
 De-un voinic fără mustață
 De fată cu chica creață.
 5 De se leagă de-un voinic,
 Nu mai lucră 'n câmp nimic,
 Șede toată ziua'n casă
 Cu ochi negri la fereastă.
 De se leagă de-o fetiță,
 10 Fata merge 'n grădiniță,
 Toată ziua stă afară
 Cu mâna la inimioară,
 După badea iei să moară.
 De se leagă de-o nevestă
 15 Nu-ș lucră orânda 'n casă
 Toată ziua iese'n prag
 Cu firuțu tras în ac,
 Pândărind pe cine-i drag! (Văliug)

24. *VARIANTĂ*

De cine doru se leagă*)
 Nu se face om de treabă;

*) Variante se mai găsesc: la G. Dem. Teodorescu, Poezii pop., Buc. 1885, p. 276: *Dorul* „Foică foaie fragă”; la El. Șevastos, pag. 133 „Fircel de carbă neagră, De cine doru se leagă.”

Că de mine s'a legat
 Ca de-un pomișor uscat,
 5 Ca de-un pom neroditori^{de}
 Că nu face vara flori,
 Nici umbră la călători. (Petrilova)

25. *Altă variantă*

De cine doru se leagă,
 Nu mai ie cu mintea 'ntreagă,
 Că de mine s'a legat,
 Mă duce la mândre 'n sat:
 5 La neveste cu bărbat! (Vărădia)

26. *Altă variantă*

De cine doru se leagă,
 Nu ține glumă și șagă,
 De se leagă de-o copilă
 Ia cărcegele pe mână
 5 Și se duce la fântână,
 La fântână, la izvor,
 Să 'ntâlnească dor cu dor... (Sasca)

27. *Altă variantă*

De cine doru se leagă,
 Nu mai poartă mintea 'ntreagă;
 Inima îi vâcăește,
 Tot la mândra se gândește.
 5 De cine dorul se leagă
 Nu mai poartă mintea 'ntreagă,
 Că de mine s'a legat
 Și 'n grea boală m'a băgat! (Văliug)

28. *Altă variantă*

De cine doru se leagă,
 Nu mai ține mintea 'ntreagă,

Că se culcă imbrăcat,
 Și se scoală căpiat,
 5 Și apucă'ntrun oftat!
 (Peceneșca)

29. *Suie, Doamne, luna 'n sus*

Suie, Doamne, luna 'n sus,
 Să mă văd la mândra dus,
 Să mă duc și să mă întorc,
 Că pustiul cel de dor
 5 Mă poartă din loc în loc,
 Ca pe-un om fără noroc.
 (Mce.lica)

30. *Frunză verde de secară*

Frunză verde de secară,
 Ean ieși, mândro, pân' afară,
 Ean ieși, mândro, până 'n prag,
 Că ț-am fost odată drag,
 5 Ieși afară până 'n poartă,
 De vezi dorul cum mă poartă,
 Mă poartă din loc în loc,
 Ca pe-un om fără noroc.
 (Pătaș)

31. *Variantă*

Frunză verde măzerică,
 Frumos cânt'o turturică,
 Ea din grai așa-mi respică:
 Ean ieși, mândro, până 'n poartă,
 5 De vezi dorul cum mă poartă,
 Mă poartă din loc în loc:
 Ca pe-un voinic făr' noroc.
 (Prilipeț)

32. *Io departe, tu departe*

Io departe, tu departe.
 Am veni, și n'avem carte.

Să 'mpărțim calea în două,
 Să 'ncepem dragoste nouă;
 5 Cu dorul nu-i de glumit,
 Că te face prăpădit. (Arminiș)

33. *Tu mândruță, de român*

Tu mândruță, de român,
 Nu iubi tu cei străin,
 Că străinu-i prăpădit,
 Și nu-i vrednic de iubit (Ocna de Fier)

34. *Mândra ce mi-e dragă mie*

Mândra ce mi-e dragă mie,
 Nime 'n lume nu o știe,
 Numai cucul din pădure, —
 Și iel la nime nu spune... (Văliag)

35. *Ce mi-i drag, nu mi-i urât*

Ce mi-i drag, nu mi-i urât,
 Fie ca negru pământ;
 Ce nu-mi place, nu mi-i drag,
 Fie ca neaua de alb!*) (Bogoltin)

36. *Tot gândind, neico, la tine*

Tot gândind, neico, la tine,**)
 N'a rămas inimă 'n mine,
 Și câtă a mai rămas,
 Toată la neica s'a tras. (Peceneșca)

*) Varianta acestor versuri v. în col. Iarnik-Bârseanu pag. 14. Ce mi-i drag nu mi-i urât, și în col. Sevastos, p. 150.

***) Comp. „Când gândesc, mândră, la tine“, p. 114 col. Iarnik-Bârseanu.

37. *Frunză verde de secară*

Frunză verde de secară,
 Bine mi-a fost mie-asăară ;
 Frunză verde, bat'o bruma,
 Tot așa nu mi-i acuma ;
 5 Fie-mi bine, fie-mi rău,
 Tot mi-i drag necazul meu !

(Văliug)

38. *VARIANTĂ*

Frunză verde de secară,
 Bine mi-a fost mie-aseară ;
 Frunză verde, bat-o bruma,
 Tot atâta mi-i acuma,
 5 Fie-mi bine, fie-mi rău,
 Io trag 'în necazul meu !

(Herendești)

39. *Cucule, cu peană sură*

Cucule, cu peană sură,
 N'am vorbit gură cu gură,
 Să nu cânti la noi pe șură,
 Că inima mea nu-i bună,
 5 Ci-i legată cu curele
 De dorul mândruței mele.

(Vărădia)

40. *Cucule, pasere sură*

Cucule, pasere sură,
 Să nu-mi cânti pe arătură,
 Ci să-i cânti mândrii pe șură,
 Să-mi trimit'un pic de gură :
 5 Pe o floare de bujor,
 Să nu-i duc atâta dor,
 Pe o floare de gheorghină,
 Să grăbească și să vină !

(Drăgoești)

41. *Cucule cu pene verzi*

Cucule cu pene verzi,
 Umbli vara prin livezi,
 Toate mândrele le vezi,
 Vei vedea și mândra mea,
 5 Să nu-i spui vro vorbă rea,
 Să-i spui, că m'am însurat
 C'o fată de împărat,
 Bogată cu patru boi,
 Țucu-i ochii amândoi
 10 Și cerceul din ureche,*)
 Când guriței ie mai sete!
(Caransebeș)

42. *Cucule, pasere-albastră*

Cucule, pasere-albastră,
 Ce-mi strigi atât la fereastră,
 Nu mis fată, nici nevastă,
 Ci mis pupu crinului
 5 Și mândra vecinului.
(Surducu mare)

43. *Când să vin, puică, la tine*

Când să vin, puică, la tine
 Că plânge inima 'n mine,
 Să vin oare mai devreme,
 Când dușmanii taie lemne?
 5 — Ba să vii mai amănat,
 Când dușmanii s'or culcat,
 Măcar și la miez de noapte,
 Când dușmanii dorm pe moarte;
 Dar ia sama la prîlaz,
 C'are mama-un câne breaz
 Și te rupe de obraz.
(Sasca)

*) Comp. „Hop săracă Micsăsană“ col. Iar.-Bârs. p. 401.

44. *Măi bădișo bădișor*

Măi bădișo, bădișor,*)
 Ce-mi trimiți atâta dor?
 Vină, bădișo, prin dos,
 Că-i portița de rogoz,
 5 Cum pui mâna pică jos;
 Să nu vîi pe la pârleaz,
 C'are tata-un căne breaz,
 Și te mușcă de obraz.

(Ilova)

45. *Măi neicuțo depărcior*

Măi, neicuță, depărcior**)
 Nu-mi trimite-atâta dor
 Pe părău și pe izvor,
 Pe gurile tuturor;
 5 Trimite-mi mai puținel,
 Vină dumneata cu iel,
 Că mis, neică, tinerea,
 Nu ți-l pot doru purta,
 Ți l-oi da la cineva!

(Domașnea)

46. *Trec la deal, întorc la vale*

Trec la deal, întorc la vale,
 Văd la mândra luminare,
 M'aș abate pe la ea,
 Are răi câni, m'or mușca...
 5 Măcar lupii să mă mance,
 Tot la mândra mea m'oi duce,

*) Compară cântecele „Măi bădiță buze moi“ pag. 406. col. Iarnik-Bărseanu, și versurile de pe la sfârșit din „Frunzuleană baraboi“, pag. 139, în col. Sevastos.

**) Vezi o variantă în col. Iarnik-Bărseanu pag. 116 „Măi bădiță bădișor“; alta în col. Sevastos p. 177 „Bădiță de pe izvor“.

La mândra cu ochii mici,
 Care-i dragă la voinici,
 La mândra cu ochii negri.
 10 Că mi-i dragă mînce-o vermii!

(Caransebeș)

47. *Timiș, Timiș, apă rece*

Timiș, Timiș, apă rece,
 Cum oi face de te-oi trece,
 Că de-a fi o vreme bună,
 Te-oi trece sara pe lună;
 5 Și de a fi o vreme rea,
 Te-oi trece cum oi putea,
 Ș'oi merge la mândra mea!

(Văliug)

48. *Trandafir mândru 'nflorit*

Trandafir mândru 'nflorit,
 Am plecat la ogorit
 Și rău boi' am ostenit.
 Lăsai plugul pe ogor,
 5 Și plecai, unde mi-i dor!

(Văliug)

49. *Badeo, când te duci cu boi*

Badeo, când te duci cu boi
 Te abate pe la noi,
 Că-i earba bună de boi,
 Umbra de șezut, la noi,
 5 Sub un păr cu pere moi
 Să le mîncăm amândoi,
 Sub un păr cu pere dulci
 Ca să nu mi te mai duci.

(Logoj)

50. *Cine trece p'ângă noi*

Cine trece p'ângă noi?
 Neicuța cu patru boi,

Ş'a pus clopoţel la boi,
 Să-l cunosc dela război,
 5 Că io ţes la brăciri noi
 Pentru noi, pentr' amândoi,
 (Prilipeţ)

51. *Merge badea meu cu plugul*

Merge badea meu cu plugul
 Tot alătura cu drumul,
 Tot arând şi sămănând,
 Şi din gură cuvântând:
 5 — Creşte mândru, grăuleţ,
 La pai gros, la spic măreţ,
 Să stai nalt la secerat,
 Ca mândra la sărutat!
 (Margina)

52. *Când treci bade p'ângă noi*

Când treci bade p'ângă noi,
 Plângu-mi ochii amândoi;
 Când treci pe lângă obor,
 Mă cuprinde, bade-un dor,
 5 Când treci p'âng' a noastră casă,
 Picioarele jos mă lasă.
 (Vărădia)

53. *La grădina cu tulpanul*

La grădina cu tulpanul
 Işi adapă neica calul,
 Il adapă, -l priponeşte,
 Pân' cu mândra se iubeşte.
 (Caransebeş)

54. *Floare albă din păhar*

Floare albă din păhar,
 Badea meu peste hotar

N'are boi, n'are nici oi,
Numai ochii amândoi!

(Dulău)

55. *Floare albă din păhar*

Floare albă din păhar,*)
Badea mi-i peste hotar,
Ar veni și n'are cal.
Vin', bădiță, pe picioare,
5 Că iești tiner ca o floare;
Vin', badiță, și pe jos,
Că iești tiner și frumos; —
Ce-mi trimiți atâta dor?
Pe părau și pe isvor;
10 Trimite-mi mai puținel,
Și vină și tu cu iel!

(Surducu mare)

56. *Frunză verde earbă mare*

Frunză verde, earbă mare,
Haide, murgule, mai tare,
Din Craiova în Cerneț
Să-ți cumpăr un frăuleț!
.....
5 — Tot cu frâul m'ai muștrat,
Și cu zbiciul m'ai mânat,
Și la gard că m'ai legat,
Apoi fân ș' ovăș mi-ai dat;
Dar m'ai rupt cu scările,
10 Mândrile
Iubindu-le,
Că ți-i drag cu mândra 'n pat,
Ca mie cu straița 'n cap!

(Prigor)

*) Comp. cântecul dela p. 108—109 „Frunză verde liliac“
în col. Sevastos, și „Bădița de peste d'al“ în col. Iarnik-Bârseanu
p. 105.

57. *Tot trecându la mândra dealul*

Tot trecând la mândra dealul,
 Mi s'a despotcovit calul.
 Nu ie vina calului,
 Nici a potcovarului,
 5 Ci ie vina mândrei mele,
 C'a pus casa 'n petricele,
 Ca să calce murgu 'n iele.

(Bogoltin)

58. *Murgule, coamă rotată*

Murgule, coamă rotată,*)
 Du-mă la mândra odată,
 Că Ț-oi face grajd de peatră,
 Vântul să nu mi-te bată.
 5 Nici ploaea,
 Să nu te ploaie,
 Nici neaua,
 Să nu te ningă.
 Hai murgule cu picioare,
 10 C'am o mândră ca o floare,
 Iți dă grajdul măturat,
 Mie pat imperinat;
 Ție-ți dă ovăs și fân
 Mie pită și cu vin!

(Bogoltin)

59. *Unde mergi, bade, 'n cocie*

Unde mergi, bade, 'n cocie?
 — La cosit, soro Mărie,
 Să cosesc frunza căpșunii,
 Să iubesc mândruța lumii.

(Vărădia)

*) Compară: „Foaie verde de sasău“ p. 24, col. Iarnik-Bărseanu; „Frunzuliță cimbrisor“ p. 52 și 142 col. Sevastos; „Călărețul“, doina nr. 21, col. Alecsandri.

60. *Trecú badea cu cocia*

Trecú badea cu cocia,
 Și-mi făcú cu pălăria;
 Dar io bine nu-l văzui,
 Ci pe roți îl conosci,
 5 Că-s roțile ferecate,
 Cumpărate din cetate
 Pe-un florin și jumătate.

(Vărădia)

61. *Cât ie țara ungurească*

Cât ie țara ungurească*)
 Nu-i ca fata românească
 De naltă și de frumoasă
 Și la trup de sănătoasă:
 5 Genele
 Sprincenele
 Stau chită ca penele,
 Ochii-s negri ca neghina
 Gura-i dulce ca zmochina,
 10 Grumazi albi și cu mărgelile
 Pe pofta inimii mele.
 Când ia brăul și se'ncinge,
 Fața iei i varsă sânge;
 Când ia brânele-amândouă,
 15 Fața iei i varsă rouă....

(Căvăran)

62. *Io aici, neica la Plopu*

Io aici, neica la Plopu,
 Arde inima ca focu;
 Io aici, neica la Sasca,
 Arde inima ca easca!

(Ilova)

*) Compară: „Cātu-i țara românească“ p. 31 în col. Iarnik-Bârseanu, și doina 53 „Fata ardeleancă“ în col. Alecsandri.

63. *Io aici, badea 'n câmpie*

Io aici, badea 'n câmpie,
 Dorul meu nu se pustiie,
 Nu mai știu ce să mă fac,
 Că nu afu la dor leac. (Bogoltin)

64. *Frunză verde sălcioară*

Frunză verde sălcioară,
 O n'auzi tu, Mărioară?
 C'am un dor la inimoară...
 Ean ieși, dragă, păn' afară,
 5 Că te-aștept tocmai deaseară,
 Cânele tău rău mă latră,
 M'a gonit grădina toată... (Criciova)

65. *Frunză verde de cicioare*

Frunză verde de cicioare,
 Haide, mândro, la răcoare,
 La răcoare, la livezi...
 — Ba io, neico, nu cutez,
 5 C'am căteauă lătrătoare
 Și măicuță simțitoare. (Meedica)

66. *Mândruțo cu ochii mici*

Mândruțo cu ochii mici,
 Ce mă faci de vin pe-aici?
 Și seara și dimineța,
 Pentru tin' să-mi perd viața.
 5 — Ba, ieu bade, nu te fac,
 Numai vii, c'așa ți-e drag,
 Și 'n cisme te-ai încălțat,
 Și 'n cămașă de bumbac
 Tu, badeo, te-ai înșchimbât.*) (Dulău)

*) Te-ai înșchimbât = te-ai îmbrăcat din nou, de curând.

67. *Mândruțo cu ochii mici*

Mândruțo cu ochii mici,
 Ce mă faci de vin pe-aici ?
 — Ba io, bade, nu te fac,
 Numai ție-așa ți-i drag ;
 5 Vin', bădiță, sâmbătă,
 Că mă aflu singură,
 Singură închisă 'n casă
 Cu ochi negri la fereastă,
 Cu coate albe pe masă.
 10 Bărbatu mi-i dus la moară,
 Soacră-mea trage să moară . . .

(Surducu mare)

68. *Firicel de cânepă*

Firicel de cânepă,
 Să vii, badeo, sâmbătă,
 Că mă găsești singură,
 Singură închisă 'n casă,
 5 Cu coate albe pe masă,
 Cu-ochii negri pe fereastă ;
 Ochii-s negri ca neghina,
 Gura-i dulce ca zmochina.

(Dulău)

69. *Răσαι lună mai degrabă*

Răσαι lună mai degrabă,
 Să se vadă prin livadă,
 Să crească pelin și earbă,
 Puiculeana să culeagă ;
 5 Și să facă ea peniță,
 O peniță mândruliță,
 Penicioară de colie,*)
 S'o pun badii 'n pălărie,

*) Colie, = Federgras, stipa pennata.

Pălăria-i de mătasă,
 10 De puicuța mea aleasă! (Surducu mare)

70. *Frunză verde de sălată*

Frunză verde de sălată,
 Să lași ușa descuiată
 Să mai vin noaptea odată,
 Să te văd cum iești culcată,
 5 Cu fața cătră părete,
 Cu gura arsă de sete.*) (Meedica)

71. *Bade, trup de trandafir*

Bade, trup de trandafir,
 La noi tu de ce nu vii?
 Dacă ziua nu cutezi,
 Vină sara de mă vezi,
 5 De mă vezi cum sunt culcată
 Cu gura nesărutată,
 Întoarsă cătră părete
 Cu gura friptă de sete. (Vărădia)

72. *Mândra-i bună și 'nțeleaptă*

Mândra-i bună și 'nțeleaptă
 În toată sara m'asteaptă
 Cu lumină bună 'n casă,
 Cu cină pusă pe masă.
 5 Sara-i bună și m'aș duce,
 Nu mă'ndur de gură dulce;
 Sara-i bună ș'aș pleca,
 Nu mă'ndur de dumneata. (Dulău)

*) Comp. cântecele dela pag. 156--157 „Soarele s'a re-vărsat“ și p. 101—102 „Frunzuleană de nagară“ în col. Sevastos.

73. *Frunză verde spic de grâu*

Frunză verde, spic de grâu,
 Am o mândră lângă râu,
 Cu cămașa de fuior,
 M'aș culca cu ea să mor... (Bogoltin)

74. *Dragi-mi-s fetițele*

Dragi-mi-s fetițele,*)
 Dacă le cresc țitele.
 Toamna, primăverile,
 Când înflor săcărilor,
 5 Și ridică poalele,
 De se văd picioarele; —
 Când le văd piciorul gol,
 Mă iau friguri, stau să mor! (Cuptoare)

75. *Și mi-i mult*

Și mi-i mult,
 Mândruțo, mult,
 Și mi-i mult dela săpat,
 De când nu te-am sărutat;
 5 Și mi-i mult,
 Mândruțo, mult,
 Și-i mult dela strâns de fân,
 De când n'am pus mâna 'n sân. (Dalci)

76. *Busuioace, nu te coace*

Busuioace,
 Nu te coace!**)
 Dar de ce să nu mă coc,
 Că mă iau fetele 'n joc

*) O variantă vezi în col. Iarnik-Bârseanu pag. 76 : „Dragi imi sunt oițele“.

***) Comp. hora nr. 18 „Busuiocul“ în col. V. Alecsandri.

5 Și ficiorii 'n pălărie
 Până la sfânta Mărie.
 Busuioc roșu chitat,
 Cine mi te-a sămănat?
 Măria, fata din sat...

(Dulău)

77. *Mărie, poale de sai*

Mărie, poale de sai,*)
 Toată vara te'ntrebai:
 Mă iubești
 Ori mă urești?
 5 Mărie, poale nălbite,
 Pune-mă slugă la vite,**)
 Să te ved tot prin obor,
 Că-mi creapă inima 'n dor.

(Dulău)

78. *Frunză verde floricele*

Frunză verde floricele
 M'a ajuns un dor ș'o jele
 După mândruțele mele:
 Dup' o fată,
 5 Ș'o nevestă;
 După nevestă mi-i dor,
 După fată stau să mor.***)

(Bogoltin)

79. *Frunză verde de trifoi*

Frunză verde de trifoi,
 Haide, mândro, la zăvoi,
 Să ne iubim amândoi;

*) O pânză subțire și fină, s a d ă.

**) Comp. pag. 310 . . . „m'aș băga la tine-argat,” în col. G. Dem. Teodorescu.

***) Compară „Dela noi a treia casă” pag. 394 colecțiunea Iarnik-Bârseanu.

Că unde noi ne-am iubit
 5 Earbă verde-a resărit,
 Unde noi ne-am sărutat
 Frumoasă earbă mi-a dat.

(Dalci)

80. *Frunză verde frunzuliță*

Frunză verde frunzuliță,
 Draga neichii mândruliță,
 Harnică mam'ai avut,
 De frumoasă te-a făcut:
 5 Cu ochi negri de ochit,
 Cu gură de 'nceluit;
 Cu ochi negri de 'nșălat,
 Cu gură de sărutat!

(Prigor)

81. *Frunză verde de urzică*

Frunză verde de urzică,*)
 Primăvara-i noaptea mică,
 Nu-i de dus la *ibomnică*;
 Până 'n luna lui Brumari
 5 Atunci îs noptile mari,
 Dormi cu mândra cât îți place,
 Și ziua nu se mai face.

(Bogoltin)

82. *Variantă*

Frunză verde frășinică,
 Primăvara-i noaptea mică,
 Nu-i de dus la *ibomnică*,
 Că nu-i vreme de iubit,
 5 Nici de dus, nici de venit.
 Frunză verde de flori mari,
 Dar în luna lui Brumari,

*) Variantă găsești în col. Iarnik-Bârseanu p. 95 „Primăvara-i noaptea mică.“

Atunci nopțile-s mai mari,
Ieste vreme de iubit,
10 Și cu mândra de 'ntâlnit,
Și de dus și de venit. (Caransebeș)

83. *Să știi mândr' adevărat*

Să știi, mândr', adevărat,
Că de tine mi-am uitat,
De trei zile, de trei nopți,
De când la tine n'am fost.
5 Dar astară baș*) m'oi duce,
Să sărut guriță dulce! (Caransebeș)

84. *Băla, care-mi place mie*

Băla, care-mi place mie,
Gura iei strugur de vie,
Io mă rog să mi-o dea mie,
Pe-o țiruică de hârtie,
5 Să o pun în buzunari,
Să-mi fie de zile mari! (Văliug)

85. *Fă-mă, Doamne, ce mi-i face*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă cârpă d'ale mici
La bădița sus pe chici,**)
Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
5 Fă-mă cârpă d'ale mari
La bădița 'n buzunari,
Să mă scoată 'n târguri mari! (Luișu)

*) Baș=chiar, tocmai

***) Chici=șolduri. Ficiorii poartă, mai ales la jocuri, maramă (cârpe, basmale) puse în șold. Maramele sunt luate de obicei de pe la fete.

DE DRAGOSTE

86. *Variantă*

Fă-mă Doamne ce mi-i face,
Fă-mă peana*) leului,
Pe marginea râului,
S'aud apa şuerând
5 Şi pe mândruţa venind.

(Ilova)

87. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă peana leului
Pe dunga părăului,
S'aud apa ujuind,
5 Pe badea în zbiciu poenind.

(Fârdea)

88. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă burme**) şi inele
La mândra pe degetele:
Când se duce să se culce,
5 Cu mâna îş face cruce,
De mine minte-şi aduce.

(Fârdea)

89. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
Fă-mă puiu cucului
În coarnele plugului,
Să mân boii badiului;
5 Că bădiţa-i tinerel,
N'ascultă boii de iel.

(Logoj)

*) Floarea.

**) Burmă iese inelul verigă, simplu, fără nici o peatră.

90. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă pasere 'nvergată
 Peste tisturi aruncată,
 Să mai văd pe badea-odată
 5 Cum ie cătană 'mbrăcată *)

(Fârdea)

91. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face...
 Fă-mă trestie pe baltă,
 Să cresc subțirea și naltă,
 Să mă cosească cosașii
 5 Să mă strângă roboțașii...
 Să m'arunce într'o câmpie
 Să resar' un fir de vie,
 Să se fac' un struguraș
 Să mă mănec-un junelaș,
 10 Junelaș fără mustață,
 Să se 'nvețe-a strânge 'n brață.

(Căvăran)

92. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă pasere pe luncă,
 Să văd mândra unde lucră,
 La amneaz unde se culcă,
 5 Să mă duc, ca să-i fac umbră.

(Vărădia)

93. *Variantă*

Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă pui de turturea,
 Să mă duc la mândra mea,

*) Vezi altă variantă în primele șase versuri din „Foaie verde trei alace“ p. 312, col. Iarnik-Bârșeanu.

- Să mă duc la mândră 'n pat,
 5 Ca să văd cum s'a culcat
 Singură, fără bărbat!
 De s'a fi culcat cam rău,
 S'o iau și s'o chițesc*) ieu;
 Și de-a fi culcată bine,
 10 S'o iau, s'o 'ntorc cătră mine!

(Vărădia)

94. Variantă

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Nu-mi da om, care nu-mi place;
 Fă-mă, Doamne, lut pământ,
 Nu-mi da om, care-i urât,
 5 Că omul, care-i urât,
 Nici la moară n'are rând,
 Dar omul, care-i frumos,
 Când ajunge, bagă 'n coș.

(Bogoltin)

95. Variantă

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă măr cărigățel,**)
 Să mă pot sui în iel,
 Să mă dau de-a rostogoala,
 5 Să ajung la Timișoara!

(Dulău)

96. Variantă

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-m' o pasere măeastră,
 La bădița la fereastră,
 Să-l văd sara ce cinează,
 5 Și la ochii cui veghează.

(Văliug)

*) Gădil, se zice și a găzali.

**) Măr cu mere timpurii, coapte pe la Sâmpetru și numite mere „cărigate.“ Mere, care se coc mai târziu, precum îmi spune O. Crăinicescu, poartă pe la Dulău numirea „ariușe“.

97. *Earna-i grea și neaua-i mare*

Earna-i grea și neaua-i mare,
 Doru mândrei mă doboare!
 Să știi, mândră, că-i veni,*)
 Drumu ți l-aș pardosi,
 5 Nici cu peatră, nici cu prunt,
 Numai cu nisip mărunț,
 Și cu lin, și cu pelin,
 Și cu fir de rozmarin. (Dalci)

98. *De-aș ști bine, că-i veni*

De-aș sti bine, că-i veni,**)
 Înainte ți-aș ieși,
 Drumu ți l-aș pardosi
 Cu frunzițe mai mărunte,
 5 Să vii, bădiță, mai iute;
 Cu frunziță d'a mai mare,
 Să vii, bădiță, mai tare! (Dulău)

99. *Dac' aș ști, ca reai veni*

Dac' aș ști că reai veni,
 Drumul mare-aș văruî
 Cu var de cel mai mărunț,
 Să vii, bade, mai curând,
 5 Și cu var de cel mai mare,
 Ca să vii, bade, mai tare. (Vărădia)

100. *Frunză lată, frunză 'ngustă*

Frunză lată, frunză 'ngustă,
 Ieste-un birt la Ana 'n pustă,

*) Comp. „Și să știi, bade, că vii“ p. 115. col. Iarnik-Bârseanu.

***) Compară versurile dela 5 în jos din col. Iarnik-Bârseanu, p. 138: „Sus ie luna, jos ie noru,“ și pag. 115: „Și să știi, bade, că vii.“

Birtu-i mic și șindruit,
 Toată șintra d'un florint.
 5 Dar în birt cine ședea?
 Nunașu cu fină-sa.
 Nunașu așa-mi zicea:
 Hai, fină, să ne iubim,
 Că amândoi ne lovim
 10 Și pe ochi și pe sprincene
 Ca doi golumbi albi la pene!
 (Vărădia)

101. Când îmi dă de mândra 'n gând

Când îmi dă de mândra 'n gând
 Trei zile nu mis flămând;
 Când îmi dă de badea, Doamne,
 Trei zile nu mi vine foame.
 (Vărădia)

102. Frunză verde de zmochină

Frunză verde de zmochină,
 De nu ț-ar fi, bade, milă,
 Nu rea i veni prin grădină,
 Descins și cu furca 'n mână;
 5 De nu ț-ar fi bade dor,
 Nu rea i veni prin obor
 Descuț și cu capu gol.
 (Vărădia)

103. Frunză verde de tuleu

Frunză verde de tuleu
 Casa badii-i pusă rău,
 Și când trec, și când mă duc,
 Ochii la ea tot arunc.
 (Vărădia)

104. Sui la deal, cobor la vale

Sui la deal, cobor la vale,
 Ieste-o casă 'n drumul mare,

Cu ferestrele la vale ;
 La feresti
 5   Cu flori domnești,
       Dar în casă ?
       Floare-aleasă ;
       După ușă,
       Pup de rujă ;
 10   La oglindă
       Floare mândră ;
       Prin obor
       Ie tot bujor,
 Ca să nu-l uit până mor!

(Vărădia)

105. Dela noi până la mândra

Dela noi până la mândra
 Făcui drumul ca oglinda,
 Dela noi până la lelea
 Făcui drumul ca și pelea!

(Vărădia)

106. Așa-mi zice frunza 'n nuc

Așa-mi zice frunza 'n nuc,
 Să nu spun, unde mă duc ;
 Așa-mi zice frunza 'n prun,
 Să iubesc și să nu spun ;
 5   Așa-mi zice frunza 'n păr,
 Să iubesc și să nu 'nsăr.

(Vărădia)

107. Aș' au zis frunza de fag

Aș' au zis frunza de fag
 Să iubesc pe cin' mi-i drag ;
 Aș' au zis frunza de prun
 Să iubesc și să nu spun ;
 5   Aș' au zis frunza de nuc,
 Să iubesc și să mă duc,

- Să mă duc peste măgură,
 Că flueră om din gură.
 Și-l cunosc pe fluerat,
 10 Că ie june nensurat,
 Și ie june cu mustață,
 Mă 'nvață să strâng în brață. (Fârdea)

108. *Frumos ie badea la gene*

- Frumos ie badea la gene,
 Ca roua de pe bugene;
 Frumos ie badea la gură,
 Ca și roua de pe mură;
 5 Frumos mi-i badea la față
 Ca roua de demineață! (Vărădia)

109. *Nevastă cu brâu de in*

- Nevastă cu brâu de in,
 Hai la mine să-ți închin;
 Nevastă cu brâu d'aramă,
 Mi-ai fost dragă fără seamă;
 5 Nevastă cu brâu d'argint,
 Dragă mi iești până 'n pământ. (Dulău)

110. *Nevastă, nevăstă*

- Nevastă, nevăstă,
 Ean ieși la fereastă,
 Să ne divănim*)
 Und' să ne 'ntâlnim?...
 5 Colo la izvor,
 Că io, mândră, mor... (Surducu mare)

*) Să ne vorbim. A se divăni = a sta la taifas.

111. *Aniță, chică d'un fir*

Aniță, chică d'un fir,
 Ce miroas' a trandafir;
 Aniță, chică de ață,
 Ce miroas' a earbă creață;
 5 Anițo, chică de-o viță,
 Ce miroas' a romoniță;
 Anițo cu cârpă neagră,
 Ce-ai făcut, de mult mi-ești dragă?
 — Nimic, bade n'am făcut,*)
 10 Numai cu drag ț-am căzut!

(Surducu mare)

112. *Sălcioara crește 'n apă*

Sălcioara crește 'n apă,
 Fă punte mândrii să treacă,
 Fă punte cu lăstărei,
 Să nu-și ude ciucurei; —
 5 Frunză verde lemn creșesc
 Fă punte, ca s'o 'ntălnesc.

(Țerova)

113. *Floriceică de pe spine*

Floriceică de pe spine,
 Unde mă culc nu mi-i bine,
 Că mi-i gându tot la tine.
 Strică, mândro, ce-ai făcut,
 5 Nu mă ținea om pierdut!
 — Frunză verde floricea,
 Mândra din gură grăea:
 Nimic, neico, n'am făcut,
 Să te țin io om pierdut,

*) Compară: „Marie din Gârbova“ pag. 9. la Iar-nik-Bârseanu; „Sultana,“ hora nr. 21 și „Aolică, Dodo, fa“, hora nr. 36, col. Alexandri.

- 10 Numai urma Ț-am luat-o,
 În grădin' am aruncat-o,
 În grădină, între flori,
 Să mă iubești până mori.
 Vânturi mari au aburat,
 15 Florile s'au scuturat
 Și urma s'au astrucăt. (Armeniș)

114. *Frunză verde ca nalba*

- Frunză verde ca nalba,
 Legăna-m'aș ca earba,
 În brațele lu mândra!
 — Ia-mă 'n brațe, neiculiță,
 5 Și mă du în grădiniță,
 Imi dă și câte-o guriță! (Oena de Fier)

115. *Bade, trup de trandafir*

- Bade, trup de trandafir,*)
 Lasă-mă să rup un fir!
 Rupe, mândră, câte-i vrea,
 Dar să fii pe seama mea;
 5 Rupe, mândră, și o mie,
 Dar să-mi fi mie soție! (Bogoltin)

116. *Sui la deal, cobor la vale*

Sui la deal, cobor la vale,
 Mă 'ntâlnii cu badea 'n cale,
 Cu caru 'ncărcat de lemne,
 Cu clăbățu**) plin de pene,

*) A se vedea cântecul în col. Iarnik-Bârseanu pag. 74—75
 „Bade, trup de trandafir.“

**) Clăbățul = căciula, cușma.

- 5 Ieu fi cerui o peniță*),
 Iel cerú la min' guriță.
 — Ieu guriță nu-ți pot da,
 Că-i gurița cântărită**))
 Cu cântaru satului
- 10 Pe seama bărbatului ;
 Cu cântare d'ale mari
 Pe seama la doi șumari
 Cu cântare d'ale mici
 Pe seama la doi voinici ;
- 15 Cu cântare mijloci ni
 Pe seama la doi veci ni.
- (Dulău)

117. *Tu, mândro, cu brăciri noi*

- Tu, mândro, cu brăciri***) noi,
 Ce nu mai vi ni pela noi ?
 — Ieu, neicuțo, aș veni
 Și cu tine m'aș iubi,
- 5 Că din cea copilărie
 Îți fusei drăguță tie ;
 Te-am iubit de fată mică
 Cam de drag și cam de frică.
 Dar' tu, neico, copil prost,
- 10 Spune-aseară unde-ai fost ?
 Unde-ai fost de-ai zăbovit
 Și la mine n'ai venit ?
 Că, neico, te-am așteptat
 Pân' cocoșii au cântat
- 15 Și atuncea m'am culcat,
 Pusei dorul căpătâni

*) Pene, peniță = flori, floriceică.

**) Compară versurile „Gura mea ie măsurată“ șcl. in col. Iarnik-Bârseanu pag. 413.

***) Cingătoare țesută din lână de oae, din firele mai groase, purtată și de femei și de bărbați.

Și cu gândul m' astruca i^{*)}
 Și de tine mă lăsa i . . .

(Văliug)

118. *Bade-ăsară pe 'nsărat*

Bade,-asară, pe 'nsărat**),
 Doamne, mult te-am așteptat
 La lumină și cu cină
 Și cu pat bun de odină;
 5 Ș'am văzut că nu mai vi ni,
 Pus-am doru căpătâni,
 Cu dragostea mă 'nvălii,
 Doamne, rău mă osândii!

(Bogoltin)

119. *Trandafir roșu 'n fereastră*

Trandafir roșu 'n fereastră***),
 Neica meu scrie la masă,
 Scrie două și trei rânduri
 Și mi-l prinde niște gânduri.
 5 Ia-mi tu, Doamne, gândurile,
 Ca să-mi gat io rândurile!
 Că nu-i gând dela părinți,
 Ce-l gândești și-l mai zău iți,
 Ci-i gândul dela mândra,
 10 Mult îți arde inima . . .

(Caransebeș)

120. *Frunzuliță din părau*

Frunzuliță din părau,
 Ce n'a lăsat Dumnezeu,

*) Astrucăiu și astruca i, des folosit = acoperit.

**) Vezi variantă: în colecțiunea Iarnik-Bărsseau p. 144. „Mult bade te-am așteptat“, în col. Sevastos p. 70 „Trandafir mândru rotat Ș'asară te-am așteptat.“

***) Compară variantele: „Frunză verde trei alace“ p. 120. și „Frunză verde liliac p. 125., Iarnik-Bărsseau; în col. Sevastos p. 58—59 „Frunzuliță de doi fagi“.

Să fie ceriul hârtie
 Și luna cântelărie,
 5 Să văd pe badea cum scrie,
 Scrie-un șir, două zmințește,
 Că tot la mândra gândește,
 (Vărădia)

121. *Frunză verde de bujor*

Frunză verde de bujor,
 Am un neică domnișor,
     Până scrie,
     Mă mângăie,
 5 Pân' citește,
     Mă slăvește.
 Cu cine mă potrivește?
 Cu câmpul, cu florile,
 Cu luna, cu soarele!
 (Prigor)

122. *Frunză verde lemn domnesc*

Frunză verde lemn domnesc,
 Am drăguț fecior popesc!
 Când îl văd în sărbători,
 Mă prind lacrimi și fiori,
 5 Când îl văd Dumineca,
 Frânge-mi-se inima.
 (Coșava)

123. *Măi neicuțo, neic' al meu*

Măi neicuțo, neic' al meu,
 Vezi de mine, că mi-i rău;
 Nu mi-i rău din Dumnezeu,
 Ci mi-i rău de dorul tău.
 (Pătaș)

124. *Busuioc dela Poeană*

Busuioc dela Poeană,
 Dulce-i gura la Ileană;

Busuioc dela Răcița,
 Dulce-i gura la Anița ;
 5 Busuioc și viorea,
 Mai dulce la mândra mea!

(Logoj)

125. *Frunză verde mărăcine*

Frunză verde mărăcine
 Ferice, Ană, de tine,
 Că maică bun' ai avut,
 Ce ochi negri Ț-a făcut,
 5 Ochii-s negri ca neghină,
 Scoală junii dela cină ;
 Ochii tăi ai măzărați,
 Scoală junii necinați ;
 Ochii tăi ai cu albuș
 10 Scoală junii din culcuș.

Refrenul fiecărui vers :

Eacă, eacă,
 Mândra pleacă
 Cu șofeiul*) după apă!

(Herendești)

126. *Măi neicuțo, viorele,*

Măi neicuțo, viorele,
 Dacă-ți trebuie muere,
 Vin' la mama, de mă cere . . .
 Maica-i scumpă, nu se 'ndură,
 5 Vină noaptea de mă fură**)!

(Meedica)

127. *Dragu-mi-i cerul norat*

Dragu-mi-i cerul norat
 Și voinicul nensurat.

*) Germ., ciubăr.

**) Comp. cântecele dela p. 86—87 și 98 „Frunză verde trei zmicele“ în col. Sevastos.

DE DRAGOSTE

Dragu-mi-i cerul cu stele,
Și voinicul făr' muere.
5 Dragu-mi-i cerul cu ceață,
Și voinicul cu musteață!
(Meedica)

128. *Măi neicuțo, buze moi*

Măi neicuțo, buze moi,
Când treci tu pe lângă noi,
Nu face cu pălăria,
Să priceapă dușmănia;
5 Numai din cap îmi clătește
Dușmanii nu s'or pricepe...
(Bogoltin)

129. *Dela noi, badeo, la vale*

Dela noi, badeo, la vale
Frumos trandafir înfloare,
Trandafirul românesc,
Om ca badea nu găsesc.
5 Să se poarte 'n portul meu
Să îmble 'n îmbletul meu!
(Dulău)

130. *Cărăruță pîntre brazi*

Cărăruță pîntre brazi,
De mult mă iubesc doi frați:
Aș iubi pe cel mai mic,
Voea la cel mare-o stric;
5 Aș iubi pe cel mai mare,
Ochi dragi ca cel mic nu are.
(Pătaș)

131. *Sărutatul de cu seară*

Sărutatul de cu seară
Te duce cu mândra 'n țară,
Sărutatul de cu dulce
În străine țeri te duce.
(Ocna de Fier)

132. *Frunză verde foae fragă*

Frunză verde foae fragă,
 Săracă inimă 'ntreagă
 Cum o roade-o goangă neagră,
 Nu mi-o roade,
 5 Cum se roade,
 Ci mi-o roade mereor,
 Ca să-ș facă loc de dor. (Domașnea)

133. *Când ieram de nu iubeam*

Când ieram de nu iubeam*),
 Mă culcam, mă odihneam,
 Mă culcam pe vatra goală,
 Și-mi părea că-i pe dricală.
 5 Dar acum decând iubesc,
 Tare rău mă odihnesc,
 Și mă culc tot pe dricală
 Și-mi pare că-i vatră goală. (Logoj)

134. *Frunză verde de lămâe*

Frunză verde de lămâe,
 Mă mânà mama la vie,
 Cu cotărița pe mână
 Cu briceaga la 'ndemână,
 5 Să culeg la strugurei
 Să dau badii din Bucei,
 Strugurei io am cules;
 Când cătră casă am mers,
 Pe cărare întâlnii
 10 Doi feciori două făclii.
 Ei cerură strugurei...
 Ș' am rămas fără de iei!

*) Compară „Pân' eram de nu iubeam“ în col. Iarnik-Bârseanu, p. 12.

- Mama mă spuse la tată,
 Tata sare să mă bată ;
 15 Ear fratele cel mai mare :
 „Ho, ho, tată, nu da tare,
 C'asa-i rândul fetelor,*)
 Ca și rândul merelor,
 Până-s mere mititeie
 20 Stau în creangă cu putere ;
 Eară dacă se măresc
 Oamenii le-agrămădesc!“ (Surducu mare)

135. *Mă miram ce-mi place mie*

- Mă miram ce-mi place mie,
 Măru roșu dela vie ;
 Măru roșu rumeneț,
 Badea nalt și albineț ;
 5 Măru roșu și frumos
 Badea nalt și uscăcios.**)
- (Bogoltin)

136. *Floare galbină din viñe*

- Floare galbină din viñe,***)
 Ce li-i ciudă-așa pe miñe ?
 Fie-le pe mama mea,
 Că m'a făcut frumușea ;
 5 Lapte dulce m'a scaldat,
 Flori de măr m'a 'n fășueat,
 Scaldarea m'o lăpadat
 Pe răzvoru****) viñilor
 Să fiu dragă juñilor.
- (Dulău)

*) Compară din col. Iarnik-Bârseanu cântecul „D'așai rându fetelor“ pag. 428, 429.

**) Variantă vezi p. 41 „Mă miram ce-mi place mie“, col. Iarnik-Bârseanu.

***) Pentru rimă s'a pastrat pronunțarea bănățănească.

****) Răzvor = cărarea.

137. *Colo sus la răsărit*

Colo sus la răsărit
 Ieste-un pom mare 'nflorit,
 Face poame de argint.
 Da pândari pe cine-om pune,
 5 Că vin lotrii să le fure ?
 Om pune-o fată ș'un june...
 Iei pândiră, cât pândiră ;
 Dup'o vreme se vorbiră :
 Hai, fată, să ne iubim,
 10 C'amândoi ne cumpenim
 Și la ochi și la sprincene,
 Ca doi golumbei la pene.

(Coșava)

138. *VARIANTĂ*

Colo sus între livezi
 Ieste-un păr cu pere verzi,
 Cu crengile la pământ
 Și cu pere de argint.
 5 Foaie verde, frunză 'n sus,
 Da pândari pe cine-am pus ?
 Un june c'o fată mare,
 Că li-a fost dragostea tare.
 Iei păziră cât păziră,
 10 Dela-o vreme se iubiră.
 Frunză verde, foaie lată
 Zise june cătră fată :
 — Haide, fată, să fugim,
 C'amândoi ne potrivim,
 15 Să fugim în lumea mare,
 Nime treabă nu ne are.
 — Lezne ți-i ție-a fugire,
 Că iești om cu pălărie ;
 Numai io mis desvălită,
 20 Cunosc toți, că mis fugită. (Surducu mare)

139. *Plouă, Doamne, apa vine*

- Plouă, Doamne, apa vine,
 Dar pe apă ce miș vine?
 Doi colini din rădăcine
 Și doi brazi
 5 Rotogolați.
 La tulpina brazilor,
 Brazilor frumoșilor,
 Eat' un pat
 Rotogolat,
 10 Dar în iel cine-i culcat?
 Ie neicuța mort de beat.
 Dar nu-i beat de beutură,
 Ci-i beat de fermecătură,
 Că pe iel l-or fermecat
 15 Două mândre dintr'un sat
 Cu peană de ilileac,
 Ca să nu-ș mai dea de leac! (Domașnea)

140. *Câtă apă ie pe lume*

- Câtă apă ie pe lume,
 Ca Nerganul nu-i în lume,
 Nici mai rece, nici mai caldă,
 Că 'n iel mândra mea se scaldă.
 5 Ea mă cheamă și pe mine...
 Io fi spun, că: n'a fi bine!... (l'ătaș)

141. *Auzi, mândro, ori n'auzi*

- Auzi, mândro, ori n'auzi,
 Ori n'ai gură să-mi răspunzi,
 Cum te strigă neica 'n frunză,
 În frunza gorunului,
 5 De postul crăciunului?

— Las să strige,
 Domnu-l țină,
 Că nu strigă nici de-un rău,
 Ci strigă de dorul meu.

(Peceneșca)

142. *Frunză verde creștățel*

Frunză verde creștățel,
 Am un neică micutel,
 Dă-mă, mamă, după iel,
 Că-i cu păru rețezat,
 5 Mă junghe pân' la ficat.

(Pătaș)

143. *Mai bădiță, om viteaz*

Mai bădiță, om viteaz,
 Fă-ți fântână la prilaz,
 Și strigă noaptea pe lună:
 Hai, mândră, la apă bună,
 5 Că cine bea, se cunună;
 Hai, mândro, să bem și noi,
 Să ne luăm amândoi!

(Pătaș)

144. *Spune, mândro, maică-ta*

Spune, mândro, maică-ta
 Să 'ngrădească ulița
 Tot cu lin și cu pelin
 Și cu fir de rozmarin,
 5 Ca să nu ne întâlnim,
 Numai sâmbăta odată,
 Duminica ziua toată!

(Bogolțin)

145. *Mândra sprincenată*

La casa cu crucea naltă,*)
 La mândruța sprincenată

*) Variante: Alexandri. p. 347, G. Dem. Teodorescu p. 331 Stăncuța.

- Merge lumea fermecată,
 Vinu-i bun, măsura-i mică,
 5 Beau voinicii de-l despică;
 Nu se 'ndură să se ducă,
 Noaptea la ea că-i apucă.
 Cine trece se oprește,
 Bea vin bun, punga 'golește,
 10 Dimineța se căește,
 Și singur mereu gândește:
 Cine să poată să facă
 S'o vadă și să nu-i placă?
 Din patru boi cu doi pleacă,
 15 Ear cine trece călare,
 Cheltuește tot ce are;
 Dacă n'are 'n buzunare,
 Pleacă cu șaua 'n spinare,
 Și strigă în gură mare:
 20 Bat-o crucea ursitoare,
 Care m'a ursit pe mine,
 De-am venit aici la tine.

(Caransebeș)

146. Din mijloc de păduriță

- Din mijloc de păduriță
 Ieste-o mică poeniță,
 În cea mică poeniță
 Ieste-un roșu trandafir:
 5 La umbra de trandafir
 Ieste-o pruncă adurmită
 Și de flori ie ocolită,
     La picioare
     Bumbac moale,
 10   Și la țite
     Romanițe,
     Ear la cap
     Sunt flori de mac,*)

*) Comp. „... Am la cap un fir de mac...” p. 268. col. Sevastos.

- La mijloc
- 15   Ie busuioc . . .
 Frunză verde de sălcuță,
 Frumos doarme-a mea mândruță,
 Doarme cu mânilor 'n piept
 Cum să fac să n'o deștept?
- 20 Frunză verde floricea,
 N'avea murgul ce lucra,
 Cu picioru 'n pământ da,
 Pe mândra o pomenea.
 Mândra din gură grăea :
- 25 Bată-te ceriul de om,
 Că mă pomeniși din somn,
 C' așa vis frumos visam,
 Visam, că mă 'ncredințam
 Dela vale peste plai.
- 30 Dup' un feciorel de craiu . . .
- (Ilova)

147. Frunză verde seltișoară

- Frunză verde seltișoară.
 Trage-un voinicel să moară,
 Cu mâna la inimioară.
 De păzit, cine-l păzea ?
- 5 Mumă-sa și soru-sa,
 Mai vartos i b o m n i c a !
 Ea din grai așa grăea :
 — Ori mori, neică, ori te scoală,
 Ori dăm și mie din boală,
- 10 Că mie mi s'a urât,
 Căpătâiul tot mutând
 Ni la cap, ni la picioare,
 Ni la dalbe brățișoare.
 Neica din gură grăea :
- 15 — Io atunci că m'oi scula,
 Când tu mie îmi vei da :
 Mere dulci și țărișoare,

- Apă rece curgătoare,
 Sloi de gheață 'n mez de vară!
 20 — Mândra din gură-mi grăea:
 — Mere dulci au putrezit,
 Apa rece s'a 'ncălzit,
 Sloi de gheață s'a topit.
 Neica din gură-mi grăea:
 25 — Mândra mea, isteță iești,
 De tu nu te nădăești:
 Mere dulci sunt țitele,
 Apă rece brațele,
 Sloi de gheață buzele!

(Golet)

148. Variantă

- Colo jos la fântânică
 Trage un voinicel să moară
 Cu capu pe săbioară,
 Cu mâna la inimioară.
 5 Cine focu mi-l păza?
 Mumă-sa cu soru-sa,
 Mai ales ibomnica!
 Mândra din gură-mi grăea:
 O mori neico, o te scoală,
 10 O mai dăm și mie boală,
 Că mie mi s'a urât,
 Căpătâiul tot mutând,
 Mai la umbră, mai la soare,
 Mai la dalbe brățișoare.
 15 — Atunci, mândro, m'oi scula,
 Când tu bucuros mi-i da:
 Mure negre din pădure,
 Apă rece din Dunăre,
 Sloi de gheață din țermure!
 20 Mândra din gură-mi grăea:
 — Mure negre-au putrezit,
 Apa rece s'a 'ncălzit,

Sloi de gheață s'a topit!
Neica din gură-mi grăea :
25 Proastă iești,
Năroadă iești,
Ori vicleană
Peste seamă :
Mure negre-s ochii tei,
30 Să-i aduci pe lâng' ai mei ;
Apă rece gura ta,
S'o aduci pe lâng' a mea ;
Sloi de gheață-i pieptul tău,
Să-l aduci pe lâng' al meu,
35 Și să nu mai știu de rău . . . (Dalei)

II. DE JALE, DE MUSTRARE, DE BLĂSTEM

—•—

149. *Floare fui, floare trecui*

Floare fui,
Floare trecui,
Dragostea nu o știi . . .
Câte flori pe munte 'nflor,
5 Toate-mi plâng mie de dor ;
Câte flori sunt pe vâlcea
Toate-mi plâng de jalea mea !

(Peceneșca)

150. *Iubitul ie cu mult drag*

Iubitul ie cu mult drag,
Despărțirea-i cu necaz ;
Iubitul ie cu mult răs,
Despărțirea-i cu mult plâns.

(Ilova)

151. *Io plec, mândro, dela tine*

Io plec, mândro, dela tine,
Inimioara mea-ți rămâne,
Ia-o tu ș'o pune bine,
In păhar cu apă rece,
5 Până drumu io l-oi trece.

Pe urmă o răsădește ;
 Ear de vezi, că înverzește,
 Tu să mi tragi, mândră, nădejde ;
 Și dacă n'a înverzi,
 10 Să știi bine, c' oi muri. (Caransebeș)

152. *Io plec, mândro, sâmbătă*

— Io plec, mândro, sâmbătă,
 Rămâi, pune cânepă,
 Ca să crească măricea,
 Să treacă coasa prin ea,
 5 Pe noaptea de Sâmziene,
 Când bate vântu a lene. (Ilova)

153. *Trandafir cu vârful 'n apă*

Trandafir cu vârful 'n apă,
 Plânge mândruța de creapă
 După bădița, că pleacă...
 Trandafir depe cetate,
 5 Spune mândrii sănătate,
 Că de mine n'are parte,
 Că 'mpăratu ne desparte! (Ilova)

154. *Frunzuliță, eacă eacă*

3 Frunzuliță, eacă eacă
 Dealu-i gol și valea-i seacă,
 Plânge mândria de se 'neacă,
 Că n'are neică să-i placă. (Peceneșca)

155. *Io mă duc, mândra rămâne*

Io mă duc, mândra rămâne,
 Tuturor le pare bine,

Numai mie-mi pare rău,
 Că mândra-i sufletul meu.
 5 Du-te, mândro, ducu-ți doru,
 Cum a dus vântu bujoru;
 Du-te, mândro, ducu-ți mila,
 Cum a stins vântu lumina!

(Pătaș)

156. *Bate vântul sălcile*

Bate vântul sălcile,
 Să pornească luntrile.
 Să pornesc și iô cu iele,
 Să mă duc la Seghedin,
 5 Să-mi cumpăr un brâu de in,
 Să-l trimit la mândr' acasă,
 Ca să vadă și să creadă,
 Cum mi-i 'inima de neagră.

(Herendești)

157. *Frunză verde de măr dulce*

— Frunză verde de măr dulce,*)
 Eacă neica mi se duce.
 Tu te duci, neico, sărace,
 Io cu dorul tău ce-oi face?
 5 — Face-vii, mândruțo, bine,
 Că mai sunt feciori ca mine!
 — Fie, neico, câți or vrea,
 Că tot nu-s ca dumneata,
 Nici la stat, nici la făptură,
 10 Nici la joc, nici l'arătură.

(Văliug)

158. *Frunză verde de pe culme*

Frunză verde de pe culme,
 Neica meu se duce 'n lume.

*) Compară „Tu te duci, bade sărace“ p. 108. col. Iarnik-Bârșeanu.

Frunză verde din grădină,
 Du-te neico, și ear vină ;
 5 Că de-i ședea, neico, mult,
 Mi-i găsi negru pământ ;
 De-i ședea mai puținel,
 Mi-i găsi cu sufletel,
 Care-ți duce, neico, doru,
 10 Cum duce vântul pârjolu !

(Herendești)

159. A picat frunza de nuc

A picat frunza de nuc,
 Vine vremea să mă duc,
 Frunză verde ochișele,
 Mă apucă dor și jele :
 5 Frunză verde de mohor
 Și mă duc d'aici cu dor,
 Mândruțo, cu dorul tău,
 Să-mi ajute Dumnezeu !
 Și mă rog, mândră, de tine,
 10 Pân' oi fi în țări străine ;
 Te gândește și la mine,
 Gândește, mândro, gândește,
 Că dorul mă prăpădește !

(Prigor)

160. Vîno, mândro, după mine

Vîno, mândro, după mine,
 Că mi-i prinde tare bine,
 Unde seara vom nopta
 Focul mi-l vei ațîta,
 5   Cu lemne
       Din sprincene,
 Cu foc dela inimioară,
 Cu pară din gurișoară.

(Prigor)

161. *Frunză verde de măr dulce*

- Frunză verde de măr dulce,
 De-ar fi badea 'n deal la cruce,
 De trei ori pe zi m'aş duce.
 Dar badea ie mai departe,
 5 Nu pot merge fără carte;
 I-aş scrie, dar n'am cu cine,
 Că cu toţi nu trăesc bine:
 Cu dascălu-s mâniaoasă,
 Nu-mi scrie carte frumoasă,
 10 Ear cu popa sunt sfădită,
 Îmi scrie carte urâtă;
 Aş trimite, n'am pe cine,
 M'aş duce io, mi-i ruşine,
 Aş trimite sfânta lună
 15 Într'o zi de vreme bună,
 Sfânta lună-i jumătate.
 Şi nu-mi aduce dreptate.
 Să trimit pe sfântul soare,
 Sfântul soare se coboare
 20 La marginea satului,
 La bătea neamţului.

(Vărădia)

162. *VARIANTĂ*

- Foae galbenă din viñe,
 S'a dus badea, nu mai viñe,
 Aş trimite, n'am pe ciñe:
 Aş trimite, sfântu soare,*)
 5 Sfântu soare tot coboare
 Sfânta lună-i jumătate
 Şi de badea cam departe;

*) A se compara „Dor de iubit“ la G. Dem. Teodorescu p. 279 „Vai mândruţă, dor z-a fi“ la Iarnik-Bârseanu p. 133; „Frunzulcană măr rotat, decând puiu m'a lăsat“ p. 144—145, col. Sevastos.

Aș trimite cele stele,
 Cele stele-s mărunțele,
 10 Nu mă știu de ce mi-i jele.

(Surducu mare)

163. *Vai, bădiță, dor ț-o fi*

Vai, bădiță, dor ț-o fi,*)
 N'am pe cine-ți porunci,
 Făr' pe lună
 Voie bună,
 5 Și pe stele
 Dor și jele,
 Ear pe vânt
 Câte-un cuvânt!

(Golet)

164. *Când ierai, bădiță, acasă*

Când ierai, bădiță, acasă,
 Mă gătam ca ș'o mireasă,
 Cu cercei și cu mărgelă,
 De-ți plăcea, bade, de iele.
 5 Dar decând, bade, te-ai dus,
 În urechi cercei n'am pus,
 Nici mărgelă la grumaz,
 Că trag, bade, la năcaz.

(Văliug)

165. *Frunză verde măeran*

Frunză verde măeran,
 Badea meu ie dus d'un an,
 De un an și jumătate,
 Și io am rămas departe,
 5 Am rămas numai cu dor, —
 Și de dor vai, Doamne, mor.

(Surducu mare)

*) Compară cântecul popular cules de Eminescu și publicat în nrul iubilar al revistei „Conv. lit.“ 1892 p. 907.

166. *Frunză verde nucă seacă*

Frunză verde nucă seacă,
 Neica la Craiova pleacă.
 Nu mi-i ciudă, că s'a dus,
 Ci mi-i ciudă, că n'a spus,*)
 5 Să-i fi dat gură d'ajuns.
 Și o floare din grădină,
 Să miroase-o săptămână. (Meedica)

167. *Frunză verde și iar verde*

Frunză verde și iar verde,
 Ce mi-i dor, nu se mai vede,
 Nu se vede, nu s'aude, —
 Bagseamă n'are de unde;
 5 Oă s'au tare depărtat,
 Și de mine ș a uitat . . . (Armeniș)

168. *Când te văd, badeo, la soare*

Când te văd, badeo, la soare,
 Inima mi-i ca ș'o floare;
 Când te văd, badeo, la lună,
 Inima mi se răzbună,
 5 Și cu mare dor te-astept
 Să te pot prinde la piept . . .
 Bade, inimă de peatră,
 Ce nu vii la mine-odată,
 Barem, badeo până 'n poartă,
 10 Să mă vezi vie ori moartă,
 Barem, badeo, până 'n casă,
 Să mă vezi fată, nevestă . . . (Herendești)

169. *Ardă-l focu pe badea*

Ardă-l focu pe badea,
 Că rău mi-a rupt inima;

*) Comp. vers. dela p. 102 „Frunză verde de harbuz“ în col. Sevastos.

Și mi-a rupt-o tocma 'n zece,
Cât trăese nu mai imi trece!

(Goleș)

170. Cucuruz ca vișena

Cucuruz ca vișena,
Mândra-mi rupse inima,
Ea mi-o rupse, ea mi-o leagă
Cum fir de năstasă neagră;
5 Dar mi-o rupse tocma 'n zece,
Până-i lumea nu-mi mai trece.

(Vărădia)

171. Ardă-l focu pe badea

Ardă-l focu pe badea
Că iel mi-a rupt inima,
Mi-a rupt-o cu dragostea,
Cât trăese nu l-oi uita;
5 Mi-a rupt-o cu doru lui,
Nu pot spune nimărui...

(Văliug)

172. Frunză verde, lasă, lasă

Frunză verde, lasă, lasă,
Ca neicuțu nu-i acasă
Să mă vadă și să-mi creadă
Cum mi-o inima de neagră,
5 Ie neagră ca un cărbune:
Și n'am cătră cine spune.

(Bogăltin)

173. Dragostea împrumutată

Dragostea împrumutată
Nu se stânge niciodată,
Dragostea numai departe
Ie ca popa fără carte.

(Ocna de Fer)

174. *Du-te dor și eară vină*

Du-te dor și eară vină,
 Nu mă lăsa 'n casă strină,*)
 Că m'ai mai lăsat odată,
 Și m'a știut lumea toată.

(Dulău)

175. *Știi tu, mândro, ce Ț-am spus*

Știi tu, mândro, ce Ț-am spus
 La cules de cucuruz,
 Să porți pană de colie,
 Să-mi fii dragă numai mie;
 5 Dar tu purtași pană verde,
 Să fii dragă cui te vede,
 Apoi purtași pană neagră,
 Să fii dragă cui te 'ntreabă!

(Herendești)

176. *Câte stele pe Bănat*

Câte stele pe Bănat
 Atâtea gânduri mă bat,
 Numai unul ie ca vântul
 Să-mi vind casa și pământul;
 5 Și mai am gânduri nebune,
 Să-mi iau cal și arme bune,**)
 Și să fug cu mândra 'n lume.

(Prilipeț)

177. *Mândruliță de demult*

Mândruliță de demult,
 Stau cu ochii și mă uit
 Și nu pot să te zăuit,
 Că sara, dacă mă culc,
 5 Doamne, cât dor fiți mai duc.

*) Strină, pentru străină

**) Comp. „Frunză verde mărăcine“, pag. 57, col. Sevastos.

Și dragostea dintr'o sară,
 N'o zăuit io păn' la vară;
 Și dragostea dintr'o zi,
 N'o zăuit io cât oi fi!

(Văliug)

178. *Trandafir cu creanga 'n sus*

Trandafir cu creanga 'n sus,
 M'a iubit neica pe-ascuns;
 Dar dușmanii ne-au văzut,
 S'au grăbit și rău ne-au spus.

5. Și părinții cum aflară,
 Tare rău se mâniară;
 Ș'apoi se cam socotiră,
 Că pe noi ne despărțiră,
 Pe neica-l trimit departe
- 10 Opt poște și jumătate;
 Ear pe mine mă opresc,
 Pe neica să nu-l jălesc:
 Au uitat, că dragostea
 Ie mai rea ca frigura,*)
- 15 De frigură te trezești,
 Dar de dor te prăpădești!

(Țerova)

179. *Frunză verde plop rătuns*

- Frunză verde plop rătuns,
 Bate-un vântișor de sus,
 Pe sub lună, pe sub stele,
 Pe deasupra casei mele,
- 5 Și-mi aduce dor și jele
 De pe la mândrele mele!

(Văliug)

*) Frigură se folosește în partea locului la singular, se zice d. es.: „M'a prins o frigură“; v. și pag. 36. nr. 21.

180. *Vinde-ți, mândro, ce ți-i vinde*

Vinde-ți, mândro, ce ți-i vinde,*)
 Vinde-ți cipca dela poale,
 Mă scoate dela 'nchisoare;
 Vinde-ți caii și cocie,
 5 De-mi mai scurtă din robie;
 Vinde-ți cipca dela chică,
 De mă scoate dela frică;
 Vinde-ți banii depe piept,
 Și mă fă tu om drept!
 10 — Mândra 'mplú poala de zloți,
 Se duse la domnii toți;
 Mândra 'mplu poala de bani,
 Mă scoase dela dușmani.

(Căvâran)

181. *Cântă cucu sus la vie*

Cântă cucu sus la vie,**)
 Io gândiți că-mi cântă mie;
 Dar iel cânt' a jălătate,
 C'a mea mândră ie departe,
 5 Departe-i și la loc rău,
 Unde nu pot merge ieu.

(Dalci)

182. *Păsăruică pestricioară*

Păsăruică pestricioară,
 Sboară la badea, la moară;
 De l-i găsi adurmit,
 Să-i spui, că m'am căpărat,***)

*) Comp. vers. p. 274 „... Vinde-ți, maică, papucii“ în colecțiunea Sevastos.

**) Compară versurile dela p. 277 „Frunză verde d'ălămăe Cântă cucu 'n deal la vie“, în col. Sevastos.

***) M'am arvunit. Căpărat = arvună. Aici va se zică; m'am logodit.

5 Și de l-i găsi sculat,
Să-i spui, că m'am cununat,
Cu cununi de lioștean,
Cumpărate d'un codrean.*)

(Dulău)

183. *Busuiocul a negrit*

Busuiocul a negrit,
Rozmarinu-a 'ngălbenit,
Lelea cântă în suspine,
Că neicuțu nu-i mai vine :
5 Decând a plecat în cale,
Nu m'am mai grijit de jale,
N'am mai pus pe gât măргеle,
Nici pe degete inele,
Nici în păr la floricele.
10 Tu n în casă, ies afară
Tot cu inimă amară! . .
De s'ar afla cineva,
Să-mi vorbească de neica,
N'aș căta io ce i-aș da!

(Peceneșca)

184. *Frunză verde floricele*

Frunză verde floricele,
Duceți-vă, rândunele,
La fereastra mândrei mele,
Și cântați-i voi cu jele
5 Și cu jele și cu glas,
Că de mândra nu mă las :
De mândra io m'oi lăsa,
Când oi lăsa lingura ;
Atunci m'oi lăsa de tine,
10 Când oi lăsa post de pâne!

(Ilova)

*) Varianta găsești la p. 139—140 „Du-te, dor, unde te
mâi“ în col. Iarmic-Bârseanu.

185. *Frunză verde-a rugului*

Frunză verde-a rugului,*)
 În crengile nukului
 Cântă puin cucului;
 Așa-mi cântă de frumos
 5 De resonă codru 'n jos;
 De laturi de crengurele
 Cântă două păsărele;
 Ci nu-s două păsărele,
 Că-s două mândre d'a mele,
 10 În obraz cu rumenele,
 Obrazul le varsă sânge,
 Când le văd inima-mi plânge. (Caransebeș)

186. *Auzi, mândro, cucu-ți cântă*

Auzi, mândro, cucu-ți cântă,**)
 Ieși afară, de-l ascultă;
 De Ț-a cânta cucu bine,
 Trage nădejde de mine;
 5 De Ț-a cânta cucu rău,
 Nădejdea-i la Dumnezeu! (Bogăltin)

187. *Cântă cucu pe pădină*

Cântă cucu pe pădină,***)
 Mândra plânge și suspină
 Ca și florea cea străină
 În mijlocu de grădină.
 5 Că vacile mi-a păscut-o,
 Burueana mi-a implut-o;

*) Compară cântecele „Cântă puin cucului“ pag. 182—193 în colecțiunea Jarnik-Bârseanu, și „Frunză verde de nagară“ p. 214 în col. Sevastos.

***) Variantă: în col. Jarnik-Bârseanu pag. 43: „Auzi, mândră, cucul cântă.“

***) p ă d i n ă=coastă.

- Dușmanilor li-a plăcut,
 Dumnezeu așa n'a vrut,
 El cu ploae mi-a plouat-o
 10 Și cu rouă mi-a rouat-o ;
 Rădăcin' a odrăzlit,
 Mândră floare a înflorit,
 Să mi-o ia un junelăș
 Să mi-o pună 'n pălărie,
 15 S'o poarte cu bucurie ;
 Să mi-o pună la ureche,
 Cîne l-a vedea, să crepe!

(Bogolțin)

188. Codrule frunză mărunță

- Codrule frunză mărunță,
 Paserile 'n tine cântă,
 Toate mândrele ascultă.
 Numai mândrașița mea
 5 Nu-ș ascultă paserea,
 Cum îi cântă patima,
 Patima iei din fetie
 Ș'a badii din feciorie!

(Văluțu)

189. De aici pîn' la Brașău

- De aici pîn' la Brașău*)
 Nu-i nime străin ca ieu,
 Numai cucu din pădure,
 Dar nici iel au-i singurel,
 5 Ci-i eu mirla lângă iel.
 Când e merluța beteagă,
 Merge cucu și mi-o 'ntreabă :
 — Dece, mierlo, iești b e t e a g ă ?
 Vino, jos la izvorel,
 10 Să mâncăm noi mugurel,
 Și să bem apă din iel.

*) Comp. variantele din col. Iarnik-Bârseanu, p. 149, 206.

- Mirla din gură-mi grăea :
 — Ba io, cuce,
 Nu m'oi duce,
 15 Că io am mai fost odată,
 Ş'am venit toată muşcată,
 De-o vrut mama să mă bată,
 C'o jordiţă de briboi,
 Să mă învețe la război !

(Dalci)

190. Păsăruică cu cunună

- Păsăruică cu cunună,*)
 Nu cânta seara pe lună,
 Că inima mea nu-i bună,
 Că-i încinsă cu curele,
 5 Mâncată de dor și rele !
 Păsăruică de izvor,
 Nu cântea noaptea, că mor.

(Dulău)

191. Păsăruică din ogor

- Păsăruică din ogor
 Nu-mi cânta mie să mor,
 Că n'am pe nime cu dor,
 Să mă întrebe de ce mor.
 5 Păsăruică din olac,
 Nu-mi cânta mie să zac,
 Că n'am pe nime cu drag
 Să-mi pună mâna sub cap.

(Logoj)

192. Floare albă de pe apă

- Floare albă de pe apă,
 Spune cucului să tacă,
 Să nu cânte-aşa frumos,
 Că neicuța-i mânios.

(Pataş)

*) Variantă vezi la p. 120—121 „Păsăruică cu cunună“
 in col. Iarnik-Bârseanu.

193. *Variantă*

Păsărică d'ângă apă,
 Spune cucului să tacă,
 Ori să cânte răgușit,
 Oă bădița-i adurmit,
 5 Să nu cânte-așa frumos,
 Oă bădița-i mânios. (Vărădia)

194. *Măriuță cu cunună*

Măriuță cu cunună,
 Nu cânta noaptea pe lună,
 Că nu mi-i inima bună;
 Că-i mâncată de dușmani,*)
 5 Ca earba de boi bușani;
 Și-i mâncată de străini,
 Ca earba de boi bătrâni. (Surducu-mare)

195. *Mâncată-s, Doamne, d'ai mei*

Mâncată-s, Doamne, d'ai mei,
 Ca earba de melușei;
 Mâncată-s, Doamne, de rele,
 Ca holda de păsărele;
 5 Și-s mâncată de străini,
 Ca earba de boi bătrâni:
 Nu-s mâncată, nici lăsată,
 Ci roasă pe jumătate. (Margina)

196. *Când, mândro, te-am sărutat*

Când, mândro, te-am sărutat,
 Tu atunci m'ai fermecat

*) Compară versurile dela începutul cântecului „Săracă străinătate“ din col. Jarnik-Bărseanu pag. 191, precum și cele dela sfârșitul cântecului „Frunzuleană de sulcină“ din col. Sevastos p. 221—222.

- Cu trei ierburi dela munte :
 Una-i floare ilileac,
 5 Ca să nu mai dau de leac ;
 Una-i floare din obor,
 După tine să m' omor ;
 Una-i lină din fântână,
 Ziua noaptea n'am odină.
 10 Dece, Doamne, n'am murit,
 Când eu mândra m'am iubit ! (Domașnea)

197. *Frunză verde, frunză lată*

- Frunză verde, frunză lată,
 Să fii fost mândră 'nchinată !
 Par' că nu ai fost curată, —
 Ț-a fost gura fermecată
 5 Cu țerină de sub prag
 Ca să nu-ți mai poci de drag,
 Și cu chită de bujor
 Ca să nu-ți mai poci de dor ;
 Nu mi-i doru dorului,
 10 Ci mi-i para focului,
 Când m'ajunge stau în loc,
 Stau în loc și mă socot :
 Un voinic fără noroc ! (Golet)

198. *Colo sus la răsărit*

- Colo sus la răsărit
 Ieste-un măr mare 'nflorit,
 Cu crengile de argint
 Și cu vârful sus pe ceri,
 5 Cu crengile jos pe mări,
 Dar sub măr ce mai iera ?
 Un pat mare încheeat.
 În pat cine ie culcat ?
 Culcat badea-i, mort de beat.

- 10 Nu știu : beat de beutură,
 Ori beat de fermecătură ?
 Dar cu ce l-a fermecat ?
 — Cu trei păiușe din pat,
 Cu trei pietri dela vad,
 15   Cu pământ
           Dela mormânt,
 Ca să n'aib' așezământ,
 Cu p e s e c*) dela fântână
 Ca să n'aibe loc ș' odină!

(Dulău)

199. *Frunză verde fir de tei*

- Frunză verde fir de tei,
 Du-mă, Doamne, 'ntre femei,
 Să le-aud vorba și sfatu
 Cum iş farmecă bărbatu,
 5 Bărbătelul amarât
       Cu pamânt
       Dela mormânt,
 Să se scoale surd și mut ;
 La picior cu ițăle,
 10 Ca să-ș pearză miuțile ;
 La inimă usturoi,
 Ca să cază în năroi,
 În năroi la Dunăre,
 Ca să-i peară urmele!

(Sasca)

200. *Arde lumina pe masă*

- Arde lumina pe masă,
 Cine mi-i drag, nu-i acasă ;
 Arde lumânarea bine,
 S'a dus mândra, nu mai vine.
 5 Că s'a dus și m'a lăsat,
 Seară bună n'a luat ;

*) Năsip.

Spune, mândr', adevărat,
 Cu ce tu m'ai fermecat,
 Cu pământ dela fântână,
 10 Ca să nu mai am odină,
 Cu pământ dela mormânt,
 Ca să n'am așezământ.

(Petrilova)

201. *Frunză verde de sulfină*

Frunză verde de sulfină,
 O nu iești, mândro, creștină,
 De mă urești fără vină,
 Că nimic nu Ț-am greșit,
 5 Mândruță, nici e'un cuvânt;
 Că dacă Ț-aș fi greșit,
 De viu m'aș băga 'n pământ.
 Vino, mândro, tu și-mi spune,
 N'asculta vorbe nebune.

(Domașnea)

202. *Frunză verde de pe rit*

Frunză verde de pe rit,
 Mândra mea s'a betejit;
 Mă dusei la vrăjitoare,
 Să-i descante să se scoale.
 5 Vrăjitoarea n'avu leac,
 Mândra mea nu s'a sculat.

(Văliug)

203. *Strică, mândro, ce-ai făcut*

— Strică mândro, ce-ai făcut,
 Nu mă ținea om pierdut!
 — N'am făcut, bade, să mori,
 Ci-am făcut să nu te 'nsori!

(Vărădia)

204. *Strică, mândro, ce-ai făcut*

Strică, mândro, ce-ai făcut,
 Și-mi da calea să mă duc,

Nu mă ținea zăbovit,
 Ca ș'un cal legat la birt,
 5 Nu mă ținea fermecat,
 Ca ș'un cal legat de gard.
 Frunză verde de bujor,
 Dă-mi tu calea să mă'n sor,
 Că io-s june nensurat
 10 Și tu, mândră, m'ai mâncat. (Margina)

205. *Frunză verde frunză 'n sus*

Frunză verde frunză 'n sus,
 Știi tu, bade, ce ț-am spus
 Aseară întră grădiini:
 La mine să nu mai viini,
 5 Că io mis o vrăjitoare,
 Nu las junii să se 'nsoare. (Dulău)

206. *Frunză verde lemn de brad*

Frunză verde lemn de brad
 Rău, bădiță, te-am visat,
 Că năframa ta cea nouă*)
 Am visat-o ruptă 'n două,
 5 Ruptă 'n două, ruptă 'n trei,
 Ruptă 'n poartă la Sibii,
 Ruptă 'n trei și ruptă 'n patru,
 Serisă 'n poarta la împăratu.
 (Ocna de Fier)

207. *Frunză verde pomișor*

Frunză verde pomișor,
 Cum am rămas io cu dor,

*) Comp.: pag. 255---256, col. Iarnik-Bârseanu „... Am visat vis cu fior, Că năframa ta cea nouă“...; p. 62 „... Știi bădiță ce-am visat,“ și p. 148 „Frunză verde de lemn scris,“ col. Sevastos.

Io cu dor, mândra cu jele,
Amândoi cu inimi grele.

(Cuptoare)

208. *Frunză verde bat-o vântu*

Frunză verde bat-o vântu,
Spune, mândră, ce ți-i gându,
Că iești neagră ca pământu.
— Io nu-s neagră nici d'un bine,
5 Numai de dor după tine.

(Logoj)

209. *Taci, mândruță, nu mai plânge*

Taci, mândruță, nu mai plânge,
Că din mine curge sânge,
Curge sânge și venin,
Oă la tine nu mai vin;
5 O'am venit numai odată.
Și m'a știut lumea toată.

(Pătaș)

210. *Săracă inima mea*

Săracă inima mea,*)
Ear a prins a mă durea;
Nu mă doare de durere,
Doare-mă de vorbe rele.

(Meedica)

211. *Pe ulița mândrii mele*

Pe ulița mândrii mele
Sămănate-s viorele, —
Dar mai multe vorbe rele!

(Peceneșca)

212. *Cine, mândr', a mai văzut*

Cine, mândr', a mai văzut,
Grădină fără prilaz,

*) Variantă „Săracă inima mea“ vezi în col. Iarnik-Bârseanu p. 188—189; altă variantă în col. Sevastos, p. 41—42 „Frunză verde ș'o lălea, Sermană inima mea,“ asemenea la p. 51 „Frunzulecană ș'o lălea“.

Și noi doi fără năcaz!
 Dracu, mândr', a mai văzut
 5 Grădină fără de pruni,
 Dragoste fără minciuni!
 Dracu, mândr', a mai văzut
 Nici grădină nearată,
 Nici dragoste nestricată!

(Vărăția)

213. *Rujiță de pe răzvor*

Rujiță de pe răzvor,
 Nu mă blăstâma să mor,
 Nu te-am rupt, rujiță, ieu,
 Ci te-a rupt mândra Marie,
 5 Să te pună 'n pălărie,
 Pălăria lui Ionuț,
 Că mi-a fost mie drăguț,
 Și mi-a fost pe două luni,
 L-am lăsat pentru minciuni.
 10 Că minciunile nu-s bune,
 Nici gurița cui le spune;
 Ci minciunile nu-mi plac,
 Nici gurița cui le fac!

(Iferendești)

214. *Când pe mândra o iubeam*

Când pe mândra o iubeam,*)
 La nime nu mă uitam,
 Cu dânsa bine trăeam:
 Dintr'un măr ne săturam;
 5 Dar' acum să fie zece,
 Nu ni-ar trece nici de sete.

(Coșava)

215. *Variantă*

Știi tu, neico, au nu știi,
 Când eram noi doi copii,

*) Compară „Cu mândra de-acum un an” pag. 155. în col. Iaruk-Bârsanau.

Ne zburăturam cu gлии.
 Știi tu, neico, mai de an,
 5 Că bine noi doi trăeam,
 Dintr' un măr ne săturam ;
 Dar acum să fie zece,
 Nici de sete nu ne-ar trece... (Pătaș)

216. *Știi, mândro, când ne-am iubit*

Știi, mândro, când ne-am iubit,
 N'am gândit la despărțit.
 Du-te, mândră, zău itată,
 Că de mine iești lăsată ;
 5 Rămâi, mândro, părăsită
 Și de mine neiubită ! (Văliug)

217. *Jiule, pustiule*

Jiule,
 Pustiule,
 Sece-mi-ți obârșile,
 Să se vadă pietrile,*)
 5 Să rămână prunturile
 Să le ar cu plugurile
 Ca să samăn busuioc,
 Să resară dor și foc ;
 Ca să samăn viorele,
 10 Să resară dor și jele ! (Ilova)

218. *Frunză verde sălcioară*

Frunză verde sălcioară,
 Am avut o bălăioară,
 Cu numele Mărioară,
 Cu ochii de porumbioară
 5 Și cu gura rumeioară ;

*) Comp. „Răule, pustiule !“ p. 288, col. Sevastos ; „Oltul“ și „Olteanul“, doinele nr.ii 49 și 54, col. Alecsandri.

Dară dragostele noastre
 Au rămas pustii pe coaste,
 Io am fost Vineri la iele,
 Ş' au răsărit viorele,
 10 Viorele, flori adânci,
 Când le vezi, mândruţo, plângi,
 Viorele înflorite,
 Din dragoste odrăzlite!

(Prigor)

219. *Frunză verde frunzişoară*

Frunză verde frunzişoară,*)
 Am avut o mândrişoară.
 Ş' am lăsat-o să mai crească
 Mintea să ş-o dobândească.
 5 Dar de când o am lăsat,
 Mândra mea s'a măritat.
     Şi mi-ar fi,
     Şi nu mi-ar fi,
 Ea să se fi măritat
 10 Dela noi al trilea sat,
 Numai ea s'a măritat
 Dela noi a treia casă,
 Ş-am rămas inimă arsă!

(Surducu mare)

220. *Vai, măicuţo, iubitoare*

Vai, măicuţo, iubitoare,
 Inima mea rău mă doare!
 Măicuţa-mi pune de cină**)
 Inima mea rău suspină,
 5 Măicuţa pricepe bine,

*) Compară variantele „Frunză verde frunzuliţă,” versurile 12 dela început, p. 99 în col. Iarnik-Bârseanu; „Frunză verde lămâită” în col. Sevastos p. 63—64, şi partea întâi din doina cu numărul 65 „Mândra Liţa” în col. Alecsandri.

**) Compară varianta din col. Iarnik-Bârseanu p. 99 dela versul al 15. în jos şi p. 100.

- Că mi-e dor de oarecine.
 Și măicuța că-mi grăea :
 — Taci, fiule, nu ofta,
 De ți-i dor de cineva,
 10 Lumea-i mare, fete-s multe
 Și mai mari și mai mărunte,
 Ți-i lua una de frunte.
 — Maică, măiculeana mea,
 Iești bătrână și nu crezi,
 15 Lumea-i mare și n'c vezi,
 Că din sută și din mie
 Numai una-mi place mie :
 Cerui-i mare, stele-s multe,
 Și mai mari și mai mărunte,
 20 Luminoase, 'ntunecoase,
 Nu-s ca mândra de frumoase,

(Ocna de Fier)

221. *Frunză verde de sălcuță*

- Frunză verde de sălcuță,
 A mea mândră Măriuță
 Unde- fi, unde-o'nsera ?
 La ce masă o mânca ?
 5 Pe-a cui mână s'o culca ?
 Cine-afar' o v'aștepta ?
 Aștepta-o vrun voinic,
 Care 'nvață la iubit !
 De-ar fi lumea tot așa,
 10 Mi s'ar frânge inima.

(Caransebeș)

222. *Iubește, neico, iubește*

- Iubește, neico, iubește,
 Dar ia seama ce iubești,
 Ca să nu mi te căești :
 Iubește una ca mine.
 5 Nu-ți fă neamu de rușine !

(Caransebeș)

223. *Frunză verde, earbă crudă*

Frunză verde earbă crudă,
 Pe mine la toți li-i ciudă.
 Lasă, ciudă să le fie,
 Tot iubesc, ce-mi place mie!
 5 — Frunză verde flori domnești,
 Ia tu seama ce iubești,
 Că pe urmă te căești.
 Și ia seama tu prea bine,
 Nu iubi pe fiecare,
 10 Că-ți faci neamu de rușine!

(Meedica)

224. *Frunză verde ochișele*

Frunză verde ochișele,
 Săraci potecile mele,
 Cum a dat earba pe iele!
 Las' să crească,
 5 S'o cosească,
 Numai mândra să-mi trăească.

(Prigor)

225. *Variantă*

Frunză verde viorele,
 Săraci potecile mele,
 Cum crește earba pe iele!
 Las' să crească,
 5 Să'nverzească,
 Că n'am mândră s'o găsească.

(Meedica)

226. *Vecine de peste drum*

Vecine de peste drum,
 Aș avea ceva să-ți spun,
 Să-ți spun două, trei cuvinte
 Din dragostea de nainte,
 5 Că nu-s toate isprăvite. . . .

(Bogăltin)

227. *Frunză verde de ovăş*

- Frunză verde de ovăş,
 De s'ar face dealul şăs,
 Şi valea bună de mers,
 Cu mândra să mă'ntălnesc
 5 Două vorbe să-i vorbesc,
 Două vorbe tănuite,
 Să le ţină mândra'n minte! (Pătaş)

228. *Frunză verde lăcrimioară*

- Frunză verde lăcrimioară,
 Am avut o sorioară,
     Iubitoare,
     Cântătoare,
 5 Născută la flori de soare.
 Vai de mine, mult doresc,
 Cu dânsa să mă'ntălnesc,
 Două vorbe să vorbim,
 Să nu ne mai despărţim. (Drăgoeşti)

229. *Io să mor de dor, de drag*

- Io să mor de dor, de drag,
 Târg cu nime nu mai fac;
 Că făcui, mândro, cu tine,
 Şi perî firea din mine. (Ilova)

230. *Cât oi fi ş'oi mai trăi*

- Cât oi fi ş'oiu mai trăi,
 Pe neica nu l-oiu iubi;
 Că l-am mai iubit odată,
 Ş-am zăcut o vară toată. (Pătaş)

231. *Pân' oi fi, pân' oi trăi*

- Pân' oi fi, pân' oiu trăi*)
 Fată mare n'oiu iubi,

*) Comparară: Cât oi fi în col. G. Dem. Teodorescu pag. 315; „De-aş trăi cât aş trăi“ în col. Iarnik-Bârs. pag. 84.

Fată mare se mărită,
Io rămân inimă-friptă. (Pătaș)

232. *Frunză verde de bosâioc*

Frunză verde bosâioc,
Io cu mândra n'am noroc ;
Că decând ne suntem dragi,
Frunzele cad de pe fagi,
5 Și decând noi ne iubim,
Ca frunza ne vestejim. (Ocna de Fier)

233. *Mândro, de dragostea noastră*

Mândro, de dragostea noastră,*)
A 'nflorit un pom în coastă,
A crescut ș'a înflorit
Decând mândro ne-am iubit ;
5 Dar decând noi ne-am lăsat,
Pomu 'n coastă s'a uscat. (Căvăran)

234. *Dincolo de Slatina*

Dincolo de Slatina
A 'nflorit pupienica
A 'nflorit, s'a scuturat,
Dragostea ni s'a stricat. (Prilipeț)

235. *Bade, chică 'ntunecată*

Bade, chică 'ntunecată,
Că bine trăeam odată,
Sub un măr mare rotat,
Vântu mare-a aburat
5 Și dragostea ni-a stricat. (Prilipeț)

*) Compară „Mândro, de dragostea noastră“ în col. Iarnik-Bârseanu paginile 70 și 156, și „Frunză verde poamă coarnă“ în col. Sevastos p. 88.

236. *Frunză verde de pe șândră*

Frunză verde de pe șândră,¹⁾
 Cată-ți, bade, altă mândră,
 Că de mine n'ai dobândă.
 Bade, de dragostea noastă
 5 A 'nflorit un pom pe coastă,
     A 'nflorit
     Și s'a pălit,
 S'a pălit și s'a uscat,
 Și dragostea s'a gătat.

(Dulău)

237. *Frunză verde frunzuliță*

Frunză verde frunzuliță*)
 Ean auzi tu, mândruliță,
 Asară venii la voi,
 Te văzui, zău, între doi:
 5 Unul ședea lângă tine
 Și ie prietin bun cu mine,
 Altu ședea după masă
 Cu inima friptă, arsă —
 Ca și mine la fereastă.

(Bogăltin)

238. *Frunză verde răcuină*

Frunză verde răcuină.
 Am crescut floare străină
 Într' un mijloc de grădină,
 Burueana m'a umplut,
 5 Găinele m'au păscut,
 La dușmani bin' le-a părut.
 Dumnezeu așa n'a vrut,
 Și cu ploaea m'a plouat,
 Și cu roua m'a rouat

¹⁾ Ș â n d r ă --- șindilă.

^{*)} Variantă: „Foaie verde lemn uscat“ la p. 253—244,
 în colecțiunea Iarnik-Bărsanu.

- 10 De ploae am resărit,
De rouă am împupit ;
Când soarele-a resărit,
Io frumos am înflorit ;
Când soarele a sfințit,
15 Și mai bine mi-a priit,
Că răcoare mi-a venit.
Când se prinse-a vedera,
Venea neica, mă lua,
Mă punea în pălărie,
20 C' așa drag mi-a fost și mie.

(Domașnea)

239. De-asupra de resărit

- De-asupra de resărit
Două stele s'au ivit,
Doue stele,
Suroarele :
5 Una ride, una plânge :
Și de plânge
Focu stânge,
Și de ride
Focu-aprinde.
10 Una alteia zicea :
Soră, sorioara mea,
Ai noștri a 'mbătrănit,
Ș' așa iei s'au divănit
Pe noi două să ne dea,
15 Soră, sorioară mea,
Pe una la resărit,
C' acolo-i pământ vestit
Crește grâul pol ic nit,¹⁾
Pe una la scăpătat
20 C'acolo-i pământ lăudat,
Crește grâul revărsat!

(Dulău)

¹⁾ Grâu cu spicul mare, de cade la pământ de greu ce ie.

240. *D'aș vedea mândruța mea*

D'aș vedea mândruța mea*)
 În brațele altuia,
 Să am cuțit m'aș junghea,
 Și pe mine și pe ea, —
 5 Să se știe, că-un voinic
 S'a jungheat pentr'un nimic!

(Ilova)

241. *Mândro, pentru ochii tăi*

Mândro, pentru ochii te i,
 M'au urât părinții mei;
 Mândro, pentru gura ta
 M'a urât muerea mea.

(Vărădia)

242. *Au nu vezi tu, mândro, bine*

Au nu vezi tu, mândro, bine
 Cum bat calea pentru tine
 Și sara și dimineața
 Până mi-am urât vieța.
 5 Câți oameni văd și neveste
 Tot gândesc, că mi-aduc veste
 Întru 'n casă, ies afară,
 Tot cu inimă amară.

(Văliug)

243. *Cât trăiești, neico, pe lume*

Cât trăiești, neico, pe lume,
 Nu striga mândrei pe nume.
 Ci strigă: trei foi de ceapă,
 Nime să nu te priceapă;
 5 Și strigă: trei foi de vie,
 Nimenea să nu te știe.

(Bogăltin)

*) Variantă de patru versuri vezi în col. Iarnik-Bârseanu, pag. 54 „De-aș vedea pe mândra mea;“ compară și varianta de 15 versuri din col. Sevastos, pe 136—137 „Frunzuliță de trei fagi.“

244. *Semenic de pe cetate*

Semenic de pe cetate,
 Spune mândrei sănătate,
 Că la ea nu pot străbate,
 Ferestrele sunt de fier;
 5 Or gândit că și io pier:
 N'am perit când am fost mic,
 Dar acum că sunt voinic?!
 N'am perit când am supt țiță,
 Dar acum că am drăguță. (Caransebeș)

245. *Săracă lume și țară*

Săracă lume și țară,
 Că bine trăiam ast' vară;
 Săracă lume de fier,
 Venit-a vremea să pier
 Că sunt ușile 'ncuiate,
 5 Pentr'o burmă ș'un inel.
 N'am perit, când am fost mic,
 Dar să pier, când sunt voinic! (Drăgoești)

246. *Frunză verde d'a de viñe*

Frunză verde d'a de viñe,
 A venit badea la miñe;
 Frunză verde d'a de prun
 A zis badea să nu-l spun.
 5 — Frunză verde d'a de păr,
 Zis-a mândra c'am să pier;
 N'am pierit, când am fost mic,
 Dar acum să pier voinic,
 N' am pierit, când am supt țiță
 10 Dă'r acum că am drăguță. (Vărădia)

247. *Mândruțo, sufletul meu*

Mândruțo, sufletul meu,
 Mult îți port io dorul tău.

Dar tu, mândro, m'ai vorbit,
 Că pe min' nu m'ai iubit;
 5 Când ai știi tu, mândro, bine,
 Cum ie inima în mine,
 Ie ca gheața de subțire
 Când te sui și nu te ține. (Caransebeș)

248. *Până fusei tinerel*

Până fusei tinerel,
 Iubii io un lăstărel;
 Dar acum d'un an ș'o lună,
 Iubesc ce god e*) nebună! (Dulău)

249. *Și să știi tu, mândro, bine,*

Și să știi tu, mândră, bine,
 Că io m'am lăsat de tine!
 Câte vorbe că mi-ai spus,
 Io la ureche le-am pus.
 5 Să fii tu ca soarele,
 Dacă nu ții vorbele!...
 Și de tine m'am lăsat,
 Altă mândr' am căpătat,
 Mai înaltă, mai frumoasă,
 10 Nu ca tine mincinoasă! (Caransebeș)

250. *Auzit-am, nu știu bine*

Auzit-am, nu știu bine,
 Că te lași, bade, de mine,
 Lasă-te cu Dumnezeu,
 Nici un pic nu-mi pare rău,
 5 Că io un paș voi păși,
 Altul, bade, mi-oi găsi,
 Și mai nalt, și mai frumos,
 Nu ca tine mincinos,
 Și de viță, și de neam,
 10 Nu ca tine de țigan! (Vărădia)

*) Ori ce.

251. *Frunză verde salcă albă*

Frunză verde salcă albă,
 Să știi mândruliță dragă,
 Când m'aș da a povesti,
 Toată lumea te-ar urâ;
 5 Te-aș urâ, mândro, și ieu,
 Te-ar bate și Dumnezeu!

(Bogăltin)

252. *Mândruțo, sufletul meu*

Mândruțo, sufletul meu,
 Mult îți port io dorul tău.
 Dar tu, mândro, m'ai vorbit,
 Că, mândro, nu te-am iubit.
 5 Când ai știi, mândruțo, bine,
 Cum ie inima în mine:
 Ie ca gheața de subțire,
 Când te sui și nu te ține.
 Fă-ți tu numai voea ta,
 10 Nu-mi strica inima mea!

(Meedica)

253. *Bade, de ț'oi fi fost dragă*

Bade, de ț'oi fi fost dragă,
 Rupeți o foae de fragă,
 Ș'o sădește lângă salcă!
 Când o crește ca salca
 5 Să te iubești cu alta . . .

(Văliug)

254. *Doare-mă inima tare*

Doare-mă inima tare
 După mândrulița floare,
 C'a fost naltă și subțire,
 Drăgostoasă la iubire,
 5 Buzele iei subțirele,
 Gura iei păhar de miere!

(Drăgoești)

255. *Măeran dela fântână*

Măeran dela fântână,
 Am bade ca ș'o lumină,
 Umblă două să mi-l ia,
 Dumnezeu să nu li-l dea ;
 5 Umbla două să-l sărute,
 Dumnezeu să nu le-ajute !

(Pătaș)

256. *Când te văd, bade, la soare*

Când te văd, bade, la soare,
 Inima mi-i ca o floare ;
 Când te văd, bade, la lună,
 Inima nu mi-i baș bună,
 5 Și cu dor mare aștept
 Să te poci strânge la pept ;
 Bade, inimă de peatră,
 Ce nu viți la mine-odată,
 B a r e m, bade, până'n poartă,
 10 Să vezi: mis vie, ori moartă !

(Văliug)

257. *Bosâioc verde'n oglindă*

Bosâioc verde'n oglindă,
 Cată-ți, bade, altă mândră,
 Că de mine n'ai dobândă ;
 Că dobânda ce-ai avut-o
 5 Tot cu mintea ai pierdut-o.

(Vărădia)

258. *Frunză verde frunzulițe*

Frunză verde frunzulițe,
 Am avut trei mândrulițe :
 Le-am pierdut pe toate trele,
 Că n'am fost vrednic de iele.

(Bogăltin)

259. *Tu mândruțo, cum te porți*

Tu mândruțo, cum te porți,
 Te uresc voinicii toți,
 Că ți-i firea presărată
 Te iubești cu lumea toată.

(Ocna de Fier)

260. *Frunzișoară calapăr*

Frunzișoară calapăr,
 D'o lună mă cere-un văr.
 Când fu luna încheeată
 Io fui moartă și'ngropată,
 5 Ear în vârful crucii mele,
 Cântă-mi două turturele,
 Acelea nu-s turturele,
 Ci-i dorul badiței mele.

(Vărădia)

261. *Măi bădiță nu fi câne*

Măi bădiță, nu fi câne,
 Io tot vin, tu fugi de mine;
 De vii mai fugi vrodată,
 Să fi hulă blăstemată!
 5 Să dea Maica Precista,
 Să te prindă boala rea,
 Izdatu și frigura,
 Num'un an ș'o primăvară,
 Să te faci turtă de ceară,
 10 Să te scoată patru-afară!

(Sasca)

262. *Frunză verde frunzuliță*

Frunză verde frunzuliță,
 Te-aș iubi, tu, mândruliță!
 — Iubește-mă, măi neicuță,
 Dacă știi, că ai credință;
 5 Dacă nu, neicuță, nu,
 Ia-ți căciula și te du,

Inșală-ți murgu și aleargă
 Și-ți capătă altă dragă,
 Mai înaltă, mai subțire,
 10 Nu ca mine grea de fir.

(Bogăltin)

263. *Frunză verde pe părau*

Frunză verde pe părau,
 Să știi, bade, ce știu iău,
     Nici n'ai bea,
     Nici n'ai mânca,
 5 Ca earba te-ai legăna,
 Ca frunza te reai usca
 Cum uscă vântul
     Pământul,
     Soarele
 10 Ogoarele!

(Vărădia)

264. *Mult mă'ntreabă maica mea*

Mult mă'ntreabă maica mea :
 Au mi-i bine ca la ea ?
 Io i-aș spune, că mi-i bine,
 Binele-a fugit de mine ;
 5 Io i-aș spune, că mi-i rău,
 Răul mi l-am făcut iău. . . .
 Frunză verde de pe spine,
 Nu mă mai întrebe nime ;
 Că cine m'a întreba,
 10 N'are inimă c'a mea.

(Văliug)

265. *Frunză verde floricele*

Frunză verde floricele,
 Pe ulița mândrii mele
 Mi se dă să fac tot rele,
 Să dau foc la grădurele,
 5 Să ardă nuelile,

Să moară dușmanile;
 Că io mis plin de dușmane
 Ca Bistra de bolovane,
 Și mis plin de vorbe rele
 10 Ca Bistra de pietrițele!

(Dalci)

266. *Bată-te Dumnezeu, mândră*

Bată-te Dumnezeu, mândră,
 Io de tine n'am dobândă;
 Că dobânda dela tine
 E ca gheața de subțire,*)
 5 Când te dai și nu te ține.

(Peceneșca)

267. *Vai de mine, ce să fac*

Vai de mine, ce să fac,
 Că neicuța m'a lăsat!
 Trec la deal, întorc la vale,
 De mine grijă nu are...

(Peceneșca)

268. *Știi tu, badeo, ce mi-ai spus*

Știi tu, badeo, ce mi-ai spus,
 Dela noi tu când te-ai dus:
 Cât în lume vei trăi,
 Tu pe alta nu-i iubi.
 5 Tu din lume n'ai zburat,
 Și pe mine m'ai uitat,
 M'ai uitat, bade, de tot,
 Ca pe-un om fără noroc,
 M'ai uitat, m'ai părăsât
 10 Ca pe omul mai urât. —
 Tu, bade, când ai plecat,
 Tu pe mine m'ai jurat:

*) „E ca sârma de subțire“, în col. Iarnik-Bârseanu pag. 238, versul ultim al paginii.

- Cât în lume-o să trăesc,
 Pe altu să nu iubesc,
 15 Jurământu l-am ținut
 P'altu 'n lume n'am avut,
 Și tu, bade, m'ai lăsat...
 Mormântu mi l-ai săpat!
 (Surducu mare)

269. *Frunză verde măr pălit*

- Frunză verde măr pălit,
 S'a dus mândra, ce-am iubit;
 Frunză verde d'a din criîi,
 Te-ai dus, mândro, nu mai viîi...
 5 Frunză verde de mohor.
 Când o fi, mândră, să mor,
 Să spuîi tu oamenilor
 Să mă 'ngroape în obor,
 În oboru oilor,
 10 C'am murit de dragu lor;
 Frunză verde d'a din pruni,
 Pe mormântu meu să puni
 Să-mi puni, mândro, tot cununi:
 Cunune de viorea
 15 Să le vadă maica mea,
 Cununi de earbă domnească
 Oile să le cunoască,
 Și să zică 'n jalea lor,
 C'a murit neica de dor,
 20 De dorul oițelor,
 De dorul fetițelor...
 (Surducu mare)

270. *Frunză 'n meri, frunză sub peri*

Frunză 'n meri, frunză sub peri,
 Pe mine mă cer doi veri;
 Nu mă cer baș de demult:
 De-o lună de-o săptămână...

- 5 Când fu luna încheeată,
 Io fui moartă și îngropată,
 Cruciulița mea-i de peatră . . .
 Ear în vârful crucii mele
 Cântă două turturele ;
- 10 Nici nu cântă cum se cântă,
 Numai cântă voinicește, —
 Fată mare putrăzește
 Și nime n'o mai jelește,
 Fără Ion cu capul gol,*)
- 15 Că doar' lui i-a fost mai dor,
 Și Achim cu sârma neagră,
 Că doar' lui i-a fost mai dragă. (Dulău)

271. *Du-mi-te, bădiță, dute*

- Du-mi-te, bădiță, dute,
 Cu picioarele bătute,
 Cu opincuțile rupte ;
 Du-te, bade, cu Domnii
- 5 C'asear' mi-a venit omii ! (Surducu mare)

272. *Rujiță, rujiță*

- Rujiță, rujiță,*)
 Floare brândușiță,
 Deschide ușița,
 Să-mi aprind lulița ;
- 5 Că mi-i mult d'asară
 Decând șed afară,
 Și ploaea mă ploae,
 Că pene a gu-mi moae,

*) Obiceiul de a jeli cu capul gol pe un mort ieste general la țerani. Doliul îl poartă vreme de un an de zile, sau de șase luni, sau și numai de șase săptămâni. Uneori, însă rar, după ce au jeli în chipul acesta, își mai pun și sârma neagră în pălărie.

**) Comp. *Lelița Saftiță* din col. G. Dem. Teodorescu, p. 313.

- Și picul mă pică,
 10 Pălăria-mi strică!
 — Du-te tu cu Domnu,
 Că mi-a venit omu,
 Mergi, nu pirotí,
 Că-i bărbatu-ací;
 15 Nu apipia sălcile,
 Nu-ți rupe picioarele
 Prin toate petroanile,
 După toate mândrile, —
 Că și dac' ajunși odată,
 20 Abea stăm la judecată.

(Țerova)

273. *Frunză verde de prunuț*

Frunză verde de prunuț,
 Doi, trei ani avui drăguț;
 Dar acum de două luni
 Țl lăsai pentru minciuni.

(Prilipeț)

274. *De-ai fi, neică, om drept*

De-ai fi, neică, om drept,
 N'ai lua noaptea prunii'n piept;
 Numai ce iești un nebul,
 Toată noaptea șezi pe drum.

(Pătaș)

275. *Cât ie satul nost de mare*

- Cât ie satul nost de mare,
 Nu-mi place de fiecare,
 Ci-mi place de dumneata, —
 De te-aș putea căpăta!
 5 — Lezne-i, neic', a călăta,
 Că io sunt la mâna ta,
 Fac'aici și mâna mea, —
 Dar nu iești vrednic de ea!

(Țerova)

276. *Gândit-ai, bade, gândit*

Gândit-ai, bade, gândit,
 Că io floare Ț-am găsit
 Ție de batjocorit!
 Dar io-s floare dintro fragă
 5 La toată lumea i-s dragă,
 Îți ieram, bade, și ție,
 Păn' ierai de omenie;
 Omenia ți-ai mâncat,
 Și pustiei te-am lăsat!

(Bogăltin)

277. *Frunză verde de lemn sucit*

Frunză verde lemn sucit,*)
 Tu, bade, aș'ai gândit,
 Că dacă tu mi-i urî,
 Portu io mi l-oi cernî.
 5 Dar cum, boala, să-l cernesc,
 Și mai tare-l săpunesc!

(Meedica)

278. *Frunză verde lemn uscat*

Frunză verde lemn uscat,
 Să știi, mândr', adevărat,
 Că de tine m'am lăsat,
 Văd, că voi avea păcat,
 5 Că frumos m'ai sărutat.
 — Io, neicuță, n'am ce-ți face,
 Că de firea ta nu-mi place,
 C'ai o fire nu știi cum,
 Ț-ai iubi lelița 'n drum,
 10 Ș'ai o fire resfirată,**)
 Te-ai iubi cu lumea toată!

(Domașnea)

*) Variante mai lungi în col. Jarnik-Bârseanu p. 234, 235, 236, „Foaie verde, lemn sucit.“

***) Comp. „... Dar îi iurea reschirată“ p. 182, col. Sevastos.

279. *Și m'am dus în sat la joc*

Și m'am dus în sat la joc,
 Ș'am iubit un busuioc
 Nici de rugă, nici de fugă,
 Nici de șubă, nici de glugă
 5 Și-l țineam ca pe-un puiuț
 Și-l iubeam ca pe un drăguț,
 Iel s'a pus să mă urască, —
 Așa-i firea bărbătească!

(Margina)

280. *Mândruța șede 'n portiță*

Mândruța șede 'n portiță
 Cu mâni albe pe cătrintă,
 Badea 'n poartă se oprea,
 Cătră mândră că zicea :
 5 — Hai, mândruțo, pe la noi,
 Să mâncăm miere de roi,
 Și să bem vin amândoi!
 — Ba io, bade, n'oi mai merge,
 Că tu iești un vară pierde,
 10 Care porți păru în plete. . .

(Surducu mare)

281. *Păcurar cu oi băluță*

Păcurar cu oi băluță,
 Căpătat-ți-ai drăguță?
 De nu-ți vei fi căpătat,
 Hai, că neica m'a lăsat,
 5 C'a fost rău și blăstămat,
 M'a urât, că l-am urât,
 C'a fost rău și afurisit.

(Meedica)

282. *Mândră, mândrulițo fa*

Mândră, mândrulițo fa,
 Fă cum te-a 'nvăța mintea,

Du-te după cin' gândești,
 Că mie nu-mi trebuiești!
 5 Mi-ai fost, neico, ce mi-ai fost,
 Dar acum iești lucru prost:
 Mi-ai fost pup de trandafir,
 Acum iești creangă de știr!
 (Prigor)

283. *Drum în sus și drum în vale*

Drum în sus și drum în vale,*)
 Ard-o focul ursitoare,
 Care m'a ursit pe mine,
 Să nu mai trăesc cu bine,
 5 Să fii, bade, tot cu mine.
 (Fârdea)

284. *Mândro, din ulița lungă*

Mândro, din ulița lungă,
 Șapte boale să te-ajungă,
 Șapte boli,
 Șapte lingori,
 5 C'o păreche de friguri!
 Când ț-o fi, mândro, mai bine.
 Șadă doftori lângă tine:
 Șapte să te doftorească,
 Șapte să te lecuească,
 10 Șapte boi ca fluturii
 Să ți-i mănec doftorii,
 Șapte sute bani în pungă
 La doftori să nu-ți ajungă!
 (Văliug)

285. *Bată-te, bădișo, bată*

Bată-te, bădișo, bată
 Steluța de lângă baltă,

*) Compară cu partea întâi dintr'un cântec popular al lui Anton Pann, reprodus în colecțiunea G. Dem. Teodorescu p. 278: Ursitoarea.

Și dreptatea mea deodată ;
 Și te bată, bade, bată,
 5 Steluța de lângă lună,
 Și dreptatea mea cea bună ;
 Și te bată, bade, bată,
 Steluța de lângă soare,
 Și dreptatea mea cea mare !

(Văliug)

286. *Bate vântu sus pe slavă*

Bate vântu sus pe slavă,
 Otrăvi-s'ar cu otravă,
 Otrăvi-s'ar, otrăvire
 Cine-a pus ciudă pe mine,
 5 Că iubesc, bade, cu tine ;
 Otrăvi-s'ar până Joi
 Cine-a pus ciudă pe noi,
 Că ne iubim amândoi.

(Văliug)

287. *Bate vântu sus în slavă*

Bate vântu sus în slavă
 Cu venin și cu otravă,
 Otrăvi-s'ar până Joi
 Cine-are i n a t*) pe noi !
 5 Otrăvi-s'ar până mâne,
 Cine-are i n a t pe mine !

(Vărădia)

288. *Bate, Doamne, pe mândra*

Bate, Doamne, pe mândra,
 Care m'am iubit cu ea
 Din copilăria mea,
 Că de mine s'o lăsat,
 5 De altu s'o apucat.

(Prilipeț)

*) Ciudă, necaz.

289. *Cine-a sămănat urâtul*

Cine-a sămănat urâtul,
 Să nu-l mai țină pământul . .
 Urâtul din ce se face?
 Din omul, care nu-ți place. (Meedica)

290. *Ardă-ți cizma pe picior*

Ardă-ți cizma pe picior,
 Precum te aștept cu dor;
 Ardă ți pălăria 'n cap
 Cum te-aștept io de cu drag;
 5 Ardă cămașa pe tine,
 Cum arde inima 'n mine! (Logoj)

291. *Cine iubește și tace*

Cine iubește și tace,
 Ține-l Doamne și-i dă pace;
 Cine iubește și spune,*)
 Nu-l răbda, Doamne, pe lume! (Logoj)

292. *Dragostea noastră cea nouă*

Dragostea noastră cea nouă
 A rupt-o dușmanii 'n două;
 Rupe-li-s'ar inima,
 Cum au rupt iei dragostea! (Dalci)

293. *Du-te, mândro, mutului*

Du-te, mândro, mutului,
 Nu-mi fă val tu capului,
 Du-te mândr' alui să fii,
 Să n'ai parte de copii,
 5 Nici de neica cel dintii! (Golet)

*) Comp. „ . . . Cine iubește și spune, Dă-l Doamne peste rușine“ pag. 97 și pag. 190, col. Sevastos, versurile ultime din „Frunzuleană sălcioară“.

294. *Cată-ți, mândro, alt voinic*

Cată-ți, mândro, alt voinic,
 Că cu mine n'ai nimic;
 Cu mine ai fi avut,
 Credința nu ți-ai ținut,
 5 Că iești, mândro, prefăcută,
 Toți voinicii te sărută...
 Mândr'ai ai fost,
 Mândră vei fi, —
 Să n'ai parte de copii,
 10 Nici de bărbatul dintii. (Borlovenii vechi)

295. *Frunză verde sălcioară*

Frunză verde sălcioară,*)
 Dar n'auzi tu, verișoară:
 Că neicuța tău se 'nsoară?
 — 'Nsoarese cu Dumnezeu,
 5 Că nimic nu-mi pare rău,
 Că io carte i-am trimăs
 Pe trei spice de ovăs
 Să se 'nsoare bucuros.
 Și iel carte mi-a trimăs
 10 Pe o frunză de alun:
 Să mă duc io să-l cunun!
 . . . . .
 Să trăești fine cu bine —
 Să n'ajungi ziua de mâne! (Ilova)

296. *Variantă*

Bate vântul dela moară,
 Că bădița mi se 'nsoară;
 Să se 'nsoare, nici nu-mi pasă,
 Că de mine nu se lasă,

Variantă găsești la p. 98—99 „Foaie verde eac' așa,” col. Iarnik-Bârseanu.

- 5 Că iel veste mi-a trimăs,
 Pe trei fire de ovăs,
 Să mă duc să-l otrăvesc,
 Unde nu vreau să-l iubesc.
 Ş'apoi eară mi-a trimăs
 10 Pe trei frunze de alun,
 Să mă duc să mi-l cunun
 Şi să-i fiu nunaşul bun. (Vărădia)

297. *Frunză verde floricele*

- Frunză verde floricele,
 Măi voinice voinicele
 Ce caţi tu 'n grădini d'a mele?
 Io sunt floare
 5 Dela soare,
 Cine mă iubeste, moare . . .
 Şi cu foc te-oi blăstăma,
 Din picioare te-i usca,
 Ca frunza alunului
 10 Pe postul crăciunului ! (Ilova)

298. *Du-te, bade, duce-te-ai*

- Du-te, bade, duce-te-ai,
 Unde-o sta apa, să stai!
 Drăguţă să nu mai ai! (Ocna de Fier)

299. *Trec la deal şi trec la vale*

- Trec la deal şi trec la vale,
 Şi mândra nici grijă n'are,
 Io bătui cu bātu 'n poartă,
 Dar mândra n'are socoată,
 5 Că, iubitul dintr' odată,
 Azi ie inima stricată.
 Trecu-ţi, mândro, p'ângă poartă,
 Şi tu dormi, dormire-ai moartă. (Vărădia)

300. *Știi tu, bade, cum ziceai.*

Știi tu, bade, cum ziceai,
 Când la noi pe scaun*) ședeai:
 Să te bată Paștele
 De iubești pe altele!

- 5 Că dragostea noastră-i dragă,
 În pământ cu noi se bagă,
 Și dragostea noastră-i dulce,
 În pământ cu noi se duce!...
 Paștile te vor și bate,
 10 Că ții mândre șase, șapte!

(Vărădia)

301. *Peste vârful Oltului.*

- Peste vârful Oltului
 Sufică vântul codrului,
 Rupe meri și rupe peri,
 Și desparte pe doi veri,
 5 Rupe earbă și trifoi
 Ne desparte și pe noi,
 Pe noi, mândro, amândoi.
 Și cine ne-a despărțit
 Fie-i moartea din cuțit!
 10 Șadă 'n sânge până 'n brâu
 Și-l mănca vermii de viu!
 De ne-a despărțit bărbat,
 Peară necuminecat!
 De ne-a despărțit femeie,
 15 Cu funea 'n grumaz să stee!
 De ne-a despărțit vro fată,
 Cununia nu ș-o vadă!
 De ne-a despărțit fecior,
 Fie-i moartea din topor,
 20 Din topor fără rugină,
 Să moară fără lumină!

(Margina)

*) Pentru scaun, *scamn* exclusiv întrebuințat.

302. *Ia-mă, bade, nu te face!*

Ia-mă, bade, nu te face,
 Că mie de tine-mi place;
 Dacă tu nu mi-i lua,
 Nouă ani te-oi blăstema,
 5 Nouă prunci tu vei avea,
 Mai pe urm'-o copiliță
 Să te poarte pe uliță,
 Să ajungi la poarta mea
 Să te miluiască ceva,
 10 C'o cojiță de mălai
 Uscată de nouă ani,
 Aruncată pe poliță
 De când ieram io fetiță,
 Nici aceea nu ț-oi da,
 15 Până nu te-oi întreba:
 Ț-am fost drăguță, ori ba?*) (Margina)

303. *Dare-ar, neico, Dumnezeu*

Dare-ar, neico, Dumnezeu
 Să fie pe gândul meu,
 Să te 'nsori de două ori
 Și să faci nouă feciori,
 5 Să crească,
 Să te trântescă,
 Mâna stângă
 Să ț-o frângă,
 Ș' a dreapta să ț-o scrintească,
 10 Ferea 'n tine să pocnească,
 Și să nu mai poți lucra,
 Și 'n cerșit tu vei pleca;
 Vei pleca prin săturele
 Și să ceri, neico. cu jele,

*) Variantă vezi la p. 259--260 „Tu, bădiț' așa ziceai,” col. Iarnik-Bârseanu.

- 15 Și cu jele și cu foc,
 Ca un om fără noroc;
 Să te-aducă Dumnezeu,
 Aducă la pragul meu
 Dup' o coajă de mălai
 20 Coaptă în foc de nouă ani;
 Dar nici aia nu ți-o da,
 Până ce te-oi judeca
 Ț-am fost draguță, ori ba*). (Domașnea)

304. *Bată-mi-te, neico, bată*

- Bată-mi-te, neico, bată,
 Rădăcina fagilor,
 Și trei zile-a Paștilor!
 Bătă-mi-te, neico, bată,
 5 Bătă-mi-te vânturile,
 Vânturile, ploile, —
 Să-ți rămână oasile! (Prilipet)

305. *Ajungă-te, mândr', ajungă*

- Ajungă-te, mândr', ajungă,
 Ajungă-te doru'n casă,
 Ca să mori friptă și arsă;
 Ajungă-te, mândr', ajungă,
 5 Ajungă-te doru'n culme,
 Ca să mori ca nime'n lume! (Vărădia)

306. *VARIANTĂ*

Ajungă-te, neic', ajungă,
 Ajungă-te doru'n cale,
 Să mori fără luminare,
 Să fi'n lume de mirare.

*) Variantă vezi la p. 263 „Lasă, lasă, măi bădiță“, col. Iarnik-Bârseanu; vezi și în col. Sevastos: „Să te duci, bădiță, duci“ p. 74, „Frunză verde de doi nuci“ p. 174, și „Pe cea culme arminească“ p. 186.

5 Ajungă-te, neic', ajungă,
Ajungă-te doru'n culme,
Să fi'n lume de minune!
(Pătaș)

307. *Frunză verde, earbă rea*

Frunză verde, earbă rea,
Ajungă-te jalea mea,
Mândruțo, la cina ta ;
Când vei lua cu lingura,
5 Să te doară inima ;
Când vei lua o 'mbucătură,
Să se facă peatră'n gură!
(Golet)

308. *Bată-mi-te, mândră, bată*

Bată-mi-te, mândră, bată,
Inimioara mea stricată,
Pe sub garduri pitulată
Și de toți câinii lătrată!
(Surducu mare)

309. *Bată-mi-te, mândră, bată*

Bată-mi-te, mândră, bată*)
Nouă boale dintr'odată,
Din arat până'n grăpat,
Din culesul cânepii
5 Până'n ruptul cămășii,
Să te bată Vinerea,
Să te'ngrași ca scândura,
Și să roșești ca ceara!
(Drăgoești)

310. *Bată-mi-te, mândră, bată*

Bată-mi-te, mândră, bată,**)
Nouă boale dintr'odată,

*) Compară p. 265 „Știi tu, badeo, ce ziceai,” col. Iarnik-Bârseanu.

***) Acelaș colecț. p. 280.

- Când gândești, că ți-i mai bine,
 Să vină popa la tine;
 5 Când gândești, că ți-a trecut,
 Să n'ai parte'n ce-ai avut;
 Când gândești, că te-ai sculat,
 Să-ți cânte popa la pat;
 Când vei fii în primăvară,
 10 Să fii ca turta de ceară,
 Să te scoată patru-afară!
 Să te cunoști pe peliță,
 Că nu ai fost cu credință.

(Drăgoești)

311. *Bată-mi-te, bade, bată*

- Bată-mi-te, bade, bată
 Nouă boale dintr'odată,
 Firicelu de săcară,
 Și somnul meu de ast' vară;
 5 Când gândești, că ți-i mai bine,
 Să vină popa la tine;
 Când gândești, că ți-a trecut,
 Să pierzi tot ce ai avut;
 Când gândești, că te-ai sculat,
 10 Să-ți cânte popa la pat.
 Patru boi ca niște flori
 Să ți-i mânci toți cu doftori,
 Căruța cu patru cai
 Să te poarte la șpitai*)
 15 Și de leac să nu mai dai!

(Drăgoești)

312. *Cobori, Doamne, foc în țară*

Cobori, Doamne, foc în țară,
 Să ardă curvele'n pară,
 Să le-arunce în pustie,
 Leac de curvă să nu fie;

*) Spital.

5 Decând iele s'au lătit
 Grâne mândre au perit,
 Tăciune s'a plămădit,
 Vinu'n birturi s'a scumpit,
 Jidovii s'a, Țm bogățit!

(Bogăltin)

313. *Pentru tine om frumos*

Pentru tine, om frumos,
 Lăsai cusătura jos,
 Și trecui la tine'n dos,
 Pusei dosul mărturie,
 5 Și mă lăsai de fetie . . .

(Golet)

314. *Cine mi-a stricat fetia*

Cine mi-a stricat fetia,
 Mânce-i carnea pușcăria;
 Cine mi-a stricat norocul
 Bată-l vântu, ardă-l focul;
 5 Cine-a dat poalele'n sus
 Să mi-l văd în țapă pus! . . .

(Illova)

315. *Păltinaș cu frunza lată*

Păltinaș cu frunza lată
 Și cu umbrița rotată,
 Lasă-mă la umbra ta,
 Să mă culc cu mândra mea.
 5 Ba io zău nu te-oi lăsa
 Să te culci la umbra mea,
 Că te-am mai lăsat odată
 Și mi-a picat frunza toată,
 Și dacă te-oi mai lăsa,
 10 Teamă-mi-i, că m'oi usca.

(Vărădia)

316. *Decând neica m'a lăsat*

Decând neica m'a lăsat,
 Inima mi-s'o uscat

- Și fața mi-s'o slăbit,
 Ochii mi-or pănginit.
 5 Neico cu suflet cel ău*)
 De te-ar bate Dumnezeu,
 Nici mai bine, nici mai rău,
 Decât cum voi zice iău.
 Să n'ai parte d'altă față
 10 Până n'oi tuna**) în groapă.
 Și cine m'o pus pe mine
 Să mă mai iubesc cu tine,
 Cu tine, c'un călător,
 Fără milă, fără dor.
 15 Mă lăsași pe inserat
 Și te-ai dus și ai plecat
 Ieu versai sânge'nchiegat,
 După tine-un blăstămat;
 Prăpădi-te-ai de pe lume
 20 Să nu-ți mai aud de nume.

(Văliug)

317. *Sugă-mi-te șerpele*

„Sugă-mi-te șerpele
 Când ți-or da mustețele
 Și ți-or fi dragi fetele!“

*

- Pe sub poala codrului
 5 Trece raza soarelui,
 Dar nu-i raza soarelui,
 Ci sunt ochii șerpelui.
 Și șerpele ce-mi făcea?
 Tinerel voinic suga,
 10 Drumari pe drum că trecea,
 Voinicul când îi vedea,
 Iel din gură îmi grăea:

*) Înșelător.

**) Tuna=intra.

— Fraților,
Drumarilor,

- 15 Făcut-ați voi cuiva bine,
Faceți acum și cu mine,
De mă scoateți dela câne.“
Dar șerpele ce-mi grăea :
— Voi drumari, drumarilor,
- 20 Drum aveți,
Drumu-l țineți,
Cu mine nimic n'aveți ;
Că maică-sa mi l-a dat,
Când în brațe l-a luat,
- 25 Cu gura l-a blăstemat :
„Suge, maichii, n'ai mai suge,
Sugă-mi-te șerpele,
Când ț-or da mustețele,
Și ț-or fi dragi fetele.“
- 30 Ș'a părăsit lumea albă,
Tocma când i-a fost mai dragă. (Ieșelnița)

318. *Bate-l Doamne și-l ia drace*

- Bate-l, Doamne, și-l ia, drace,
Pe cine nu-mi mai dă pace
Să iubesc pe cine-mi place!
Decât cu urât în casă,
- 5 Mai bine cu boală'n oasă . . .
Doamne, bate pe părinți,
Când despart pe doi iubiți,
Și leagă doi neloviți!
- (Sasca)

319. *Vai de mine rău îmi păt*

Vai de mine rău îmi păt,
Pentru badea când îl văd ;
Vai de mine rău îmi trag,
Pentru badea, de mi-i drag !

- 5 Dușmanii așa se 'nalță
 Pe noi doi să ne despartă.
 Dar de-o vrea și Dumnezeu,
 Oi trăi cu badea meu
 Cât trăește frunza 'n vițe,
 10 Numai să trăesc cu bine,
 Cât trăește frunza'n fag,
 Numai să trăesc cu drag. (Herendești)

320. *Măi bădiță, măi bărnace*

- Măi bădiță, mai bărnace,
 Te-aș iubi, maichii nu-i place;
 Să-i placă maichii ca mie,
 Ne-am duce la cununie.
 5 Așa ne-am duce de tare,
 Ca cocfi pe drumul mare . . . . .
 Au, Doamne, cum ne-am mai duce,
 Cu calu nu ne-ar ajunge,
 De ne-ar ști maica divanu
 10 Ne-am duce ca izănbanu!*) (Herendești)

321. *Când m'ai făcut, maică, fată*

- Când m'ai făcut, maică, fată,
 Mai bine, măicuț', o peatră,
 Să mă fi și lăpădat,
 Dumnezeu ți-ar fi iertat,
 5 Măicuțo, mare păcat! (Herendești)

322. *Plânge-mă, maico, cu dor*

- Plânge-mă, maico, cu dor,
 Să știi, c'ai avut fecior. —
 Tu pe mine nu m'ai plâns,
 Ci norocu mi l-ai stâns;
 5 Pe mine m-ai blăstămat,

*) Germ., drumul de fer.

In temaiță m'ai băgat,
Ț-ai croit mare păcat!

(Fârdea)

323. *Rău mă doare sufletelu*

Rău mă doare sufletelu
Când îmi văd ibovnicelu,
Și nu pot vorbi cu ielu,
Că mă vede bărbățelu,
5 Mânce-i dracu sufletelu!
— Iău mă doare inima,
Când îmi văd ibovnica,
Și nu pot vorbi cu ea,
Că mă vede muerea,

10 Rupe-i-s'ar inima!

(Iferendești)

324. *Vai, mândro, mândruța mea*

Vai, mândro, mândruța mea,
Ce putuși, mândro, cerca,
De io nu te pot uita! . . .
Să te arză focul meu,
Cum arzî tu sufletul meu!

(Margina)

325. *Floriciă de pe rit*

Floriciă de pe rit
Auzit-am auzit,
Auzit-am ieri la moară,
Că vrea tata să mă'nsoare,
5 Dar cu sila nu m'a face,
Să iau pe cine nu-mi place

(Văliug)

326. *Frunză verde de dudău*

Frunză verde de dudău,*)
Ce-am auzit, bă lo, iău,

*) Variantă vezi la p. 41 „Vino bade serile Ș'ascultă muștrările“, în col. Sevastos.

- Că maică-ta-i pare rău,
 Că te iubesc, bălo, iău?
 5 Spune măndro, maică-ta,
 Că atunci io te-oi lăsa,
 Când maica ț-o număra:
 Fănu de pe două care,
 Și earba din trei hotare,
 10 Și frunzele dintr'un nuc,
 Și penele de pe-un cuc, —
 Atunci te las și mă duc!

(Armeniș)

327. *Asară 'nsărai pe coastă*

- Asară 'nsărai pe coastă
 Pe din sus de casa voastă,
 Ș'auzii câinii lătrând,
 Pe maică-ta blăstămând,
 5 Blăstămându-te pe tine,
 Să te lași, măndro, de mine.
 Spune-i, măndro, maică ta,
 Că atunci io te-oi lăsa
 Când mă-ta o sămăna
 10 Strat de mac
 În vârful de ac,
 Strat de in
 În vârful de spin,
 Când o face plopul nuci
 15 Și răchita mere dulci,
 Ba, măndruțo, nici atunci!

(Văliug)

328. *Variantă*

- Foaie verde mărăcine,
 Trecui, măndro, pela tine.
 Ș'auzii pe maică-ta,
 Cum pe tine te sfădea
 5 Și de mine rău vorbea.
 Spune-i tu lu maică-ta,
 Că atunci noi ne-om lăsa,

- Când mă-ta o număra
 Frunzițele din doi nuci
 10 Și penele la doi cucii...
     Dar atunci,
     Și nici atunci:
 Când mă-ta o sămăna
 Strat de mac
 10 În vârf de ac, —
 De-o vedea că macul crește
 Să mai tragă la nădejde;
 De-o vedea, că macul sacă,
 Să facă bine, să tacă!

(Căvăran)

329. Frunză verde lemn uscat

- Frunză verde lemn uscat,
 Fetiță de om bogat,
 Nu grăbi la măritat,
 Ca floarea la scuturat,
 5 Floarea mai înfloare-odată,
 Dar tu nu te mai faci fată.
 Tu atunci te-i face fată,
 Când a face mărul nuci
 Și alunul mere dulci!

(Golet)

330. Frunză verde lemn uscat

- Frunză verde lemn uscat,
 Când de-acasă am plecat,
 Mândro, vorbă ți-am lăsat:
 Nu grăbi la măritat,
 5 Ca floarea la scuturat;
 Floarea mai înfloare-odată,
 Dar tu nu te mai faci fată.
 Și acasă am venit,
 Fată nu te-am mai găsit,
 10 Fără te-am găsit nevastă,
 Nu te mai văd bucuroasă,

Nici la față-așa frumoasă,
 Nici la stat așa făloasă ;
 Acum iești îngălbinită,
 15 Ca și floarea cea pălită !

(Meedica)

331. *Ține-mă, măicuțo, bine*

Ține-mă, măicuțo, bine,
 Până mis fată la tine ;
 Că dacă m'oi mărita,
 Mult, maico, mi-i aștepta
 5 Cu-apă rece lângă masă,
 Și cu prânzu cald pe masă.
 Apa rece s'a 'ncălzî,
 Prânzu cald ți s'a răci,
 Și fiica nu ți-a veni!

(Surducu mare)

332. *Până fu grădina verde*

Până fu grădina verde,
 Grăbi mama de mă dede ;
 Când grădina s'a pălit,
 Mama la mine-a venit,
 5 Și se dede a 'ntreba :
 Trăesc io bine, ori ba ?
 — Taci, mamă, nu mă 'ntreba . . .
 Ți se rupe inima !

(Dulău)

333. *Grăbi mama de mă dede*

Grăbi mama de mă dede
 Până fu grădina verde,
 S'a temut, că s'a usca
 Și pe mine nu m'a da,
 5 În ce boală m'ai băgat
 Cu urât tare m'ai dat,
 Și urātu n'are leac,
 Făr' o scândură deBrad.

(Surducu mare)

334. *Măi bădiță, trup de flori*

Măi bădiță, trup de flori,
 Când te văd, mă iau flori,
 Din tălpi până 'n subsuori!
 Măi bădiță, trup gingaș,
 5 Io cu tine duce-m'aș,
 Duce-m'aș cât aș vedea,
 De urât n'aș mai ședea,
 Că urātu n'are leac,
 Făr' patru scânduri de brad,
 10 Ș'o peatră mare la cap!

(Văliug)

335. *Cât fusei la mama fată*

Cât fusei la mama fată,
 Tot ieram mai desmierdată.
 Frunză verde lemn uscat,
 Și dacă m'am măritat,
 5 Am mâncat pâne, legume,
 Ș'am umblat falnică 'n lume.

(Prigor)

336. *Când, mamă, m'ai măritat*

Când, mamă, m'ai măritat,
 Ochii să mi-i fi legat,
 În fântân' să mă fi dat;
 Ear cu banii dela masă
 5 Să mi fi luat scânduri de casă,
 So von u*) de cununie
 Să-l fi pus pe față mie,
 Banii dați la lăutaș
 Să-i fi dat pe-un prăporaș,
 10 Banii dați la diveriță**)
 Să-i fii dat pe-o cruciuliță...

(Dulău)

*) Vălu.

**) Diveriță, expr. giveriță = soră de mireasă.

337. *Mândră, când te-am căpărit*

Mândră, când te-am căpărit
 Mai bine să fiu murit;
 Că, cu banii de căpară,
 Ț'ăș lua o luminare,
 5 Și cu banii de pe masă
 Ț'ăș lua scânduri de-o casă,
 Și cu banii dela gușă*)
 Ț'ăș lua un lemn de cruce,
 Și cu banii ce Ț-am dat,
 10 Mândro, te-ăș fi și 'ngropat.

(Văliug)

338. *Bată-te Dumnezeu naș*

Bată-te Dumnezeu, naș,
 Cu cine mă cununași,
 Cu urăta cîsnovită,**)
 Ca căldarea de cernită!
 5 — Bătă-te Dumnezeu, fine,
 Dar n'au fost ochii la tine,
 Să fii luat tu sama bine,
 Ș'apoi să fi vint la mine!

(Sasca)

339. *Cântă-ți, fată, cântecul*

Cântă-ți, fată, cântecul,
 Până Ți-i descântecul,
 Că dacă te-i mărita,
 Să cânți nu-i mai cuteza
 5 În casă de soacră ta!

(Prigor)

340. *Frunză verde bob de linte*

Frunză^ș verde bob de linte,
 Descunună-mă, părinte!
 — Atunci te-oi descununa,
 Când cleanțurile-or cânta,

*) Gât.

**) Slută.

- 5 Și pădurea va umbla,
 Și când tu mi-i număra,
 Frunzele din zece nuci,
     Și atunci,
     Și nici atunci!
- 10 Și când easca a 'nflori,
 Și cremenea s'a topi;
 Când salca va face prune,
 Atunci te vei face june,
 Și răchita mere dulci,
- 15   Și atunci,
     Și nici atunci!

(Sasca)

341. *Frunză verde de susai*

- Frunză verde de susai,
 Io tare mă supărai,
 Luai secera, plecai.
 Secerai până la prânz
- 5 Tot cu lacrimi și cu plâns,
 Secerai până l' amează
 Tot cu lacrimi pe obraz,
 Secerai până la cină
 Tot cu plâns fără hodină,
- 10 Și sbură naintea mea
 O mândruță turturea,
 Ce plângea de mila mea,
 Și i-am zis din grai așa:
 Păsărică turturea,
- 15 De-i fi tu din țara mea,
 Să te duci la maică-mea
 Și să-i spui tu iei așa:
 Să se uite sus la grindă
 Și să ia cheițele
- 20 Să descuțe lăzile,
 Să-mi scoată țolițele,*)
 Să le 'ncarce pe trei care,

*) Hăinițele.

- Să le ducă 'ntre hotare,
 Să le dee foc și pară,
 25 Para să meargă la ceri,
 Să s' audă vestea în țeri,
 Că maica nu m'a 'ntrebat
 Și pe min' m'a măritat
 Dup' un câne de român,
 30 De frică să-i zic jușân,*) —
 Dar jușân dracu i-o zice,
 Că n' are mălai să mânce,
 Nici pe cap cu ce se unge,
 Nici sare în sărăriță,
 35 Nici slănină pe poliță.

(Margina)

342. Variantă

- Du-te, Ioane, du-te
 Cu-oile la munte!
 Dar pe mine ce mă lași
 La margine de oraș,
 5 Cu furca la brâu,
 Cu secera 'n grâu?!...
 Secerai,
 Cât secerai,
 Pân' postata**) o gătai,
 10 Când postata o gătai,
 Fusei secera 'n pământ
 Și ieșii în deal la vânt,
 Să văd soacrele sosind.
 Dar la mine
 15 N'are cine,
 Făr' o biată turturică,
 Amărâtă, singurică,
 Plânge de inima-mi strică.

*) Comp. „...Dup'un ficior ca s'un câne, Mă face să-i zic jușâne,” p. 183, col. Iarnik-Bârseanu.

**) Postată este locul dintră două răzvoare.

- „Turturică, turturea,
 20 Nu plânge de mila mea,
 Numai sbori la maică-mea,
 De mi-i spune tu așa:
 Țoalele să mi le strângă,
 Și maica să nu le vindă,
 25 Numa 'n foc să mi le aprindă,
 Să le scoată 'n drumu mare,
 Să le dea foc și pară,
     Pe trei părți
     Cu lemne verzi,
 30   Pe deoparte
     Cu uscate,
 Să iese fumu prin sate,
 Să se nalțe sus pe ceri;
 Să se resfire prin țeri,
 35 Să vadă mumițele,
 Cum să-și dea fetițele!
- (Surdnicu mare)

343. *Altă variantă*

- Foaie verde lemn uscat,
 Tineră m'am măritat
 Și rea soacr' am căpătat,
 Mă mână la secerat
 5 Singură, fără bărbat.
     Secerai
     Cât secerai,
 La mână rău mă tăeai.
 Pusei secera 'n polog
 10 Și ieșii în deal la slog*),
 Și văzui socrile
 Venind la nurorile.
 Caut să văd și pe-a mea,
 Vine-o mândră rândunea:

*) Slog, hotarul ce desparte două pământuri.

- 15 Pășerică mititea,
 Dacă vii din țara mea,
 Vreau să scriu o cărticea
 Și s'o duci la maică-mea,
 Să-mi strângă țoale grămadă
 20 Să le scoată 'ntre hotară
 Să le dea foc și pară
 De trei părți
 Cu lemne verzi,
 Și de una cu uscate,
 25 Să meargă fumuri prin sate
 S' audă măicuțele,
 Cum își dau fiicuțele,
 S' audă și maică-mea
 Cum ș-o dat pe fată-sa!

(Surducu mare)

344. *Tineră mă măritai*

- Tineră mă măritai,*)
 Și rea soacră-mi căpătai,
 Soacră rea, bărbatu câne,
 Aștia mă mănăcă pe mine;
 5 Soacră rea, bărbat urât,
 De mă bagă în pământ.
 Soacra șede tot în vatră,
 Și latră că nu-s bărbată!
 Io-s bărbată ca și focu,
 10 Numai n'am avut norocu...

(Margina)

345. *Părăuș cu apă rece*

- Părăuș cu apă rece
 Pela poarta maicii trece,
 Ieși maica să se spele,
 Văzú că-s lacrimi d'a mele
 5 Și nu mai putú de jele.

(Margina)

*) Compară cu primele versuri din „Foaie verde păr uscat“ pag. 170 col. Iarnik-Bârseanu.

346. *Variantă*

Izvorel cu apă rece
 P'ângă pragul maicii trece,
 Iese maica să se spele
 Vede că-s lacrimi de-a mele;
 5 Și-s de mari ca nucile,
 Grele ca petroñile!

(Dalci)

347. *Altă variantă*

Părăuț cu apă rece
 Pela poarta mândrii trece,
 Dare-ar Dumnezeu să sece,
 Să rămână numai mol,
 5 Cum am rămas io cu dor;
 Să rămână numai prund,
 Cum am rămas io cu gând.

(Ocna de Fier)

348. *De-aș ști, soacro, că-i murí*

De-aș ști, soacro, că-i murí,
 M'aș albí, m'aș rumení;
 Ear de-aș ști, că te-i scula,
 M'aș duce, m'aș îneca!

(Căvăran)

349. *Soacră, soacră*

Soacră, soacră, poamă acră,
 De te-ai coace, cât te-ai coace,
 Ca măicuța nu te-i face;
 De te-ai coace-un an ș'o vară,
 5 Tot ai rămânea amară.

(Pătaș)

350. *Soacră bolnavă*

D'aș ști, soacră, că-i murí,
 M'aș albí, m'aș rumení;
 D'aș ști, că tu te-i scula,
 Singură io m'aș junghea!

(Surducu mare)

351. *Frunză verde mere pere*

Frunză verde mere pere
 Mă'nsurai; luai muere,
 Mă bucurai la avere,
 La avere, la argint :
 5 Argintul s'a prăpădit,
 Muerea a'mbătrânit!
 Măi vecine,
 Măi creștine,
 Când te'nsori ia sama bine,
 10 Să-ți iei una mai săracă,
 Dar de ochii iei să-ți placă!

(Prigor)

352. *Nime'n lume nu se'nșală*

Nime'n lume nu se'nșală,
 Că feciorul când se'nsoară :
 Prinde patru boi la car,
 Și-ș aduce vai ș'amar,
 5 Prinde doi cai la cocie
 Și-ș aduce sărăcie!

(Căvâran)

353. *Mă 'mbulzii și io la sută*

Mă 'mbulzii și io la sută*)
 Și-mi luai și io o slută,
 Nici dracu nu mi-o sărută.
 Când o văd sara pe lură,
 5 Par' că văd un car cu lână ;
 Când o văd în gura șurii,
 Par' că văd Mamapădurii ;
 Când o văd pela 'nsărat,
 Par' că văd un drac plouat ;
 10 Când o văd cu capul gol,

*) Comp. „Lăcomii și io la sută“ pag. 455. v. 5. col. Iar-
 nik-Bârseanu.

Fug vacile din obor,
 Că gândesc că-i ciuma lor.
 Bate-o-aș, și n'am pe cine,
 Săruta-o-aș, mi-i rușine,
 15 Se rid oamenii de mine. (Ocna de Fier)

354. *Nu știu orb am fost or beat*

Nu știu orb am fost, ori beat,
 C'am plecat la însurat.
 Frunză verde 'n codru des,
 Toată lumea ș-a ales
 5 Ce-a fost verde și frumos,
 Ce-a fost bun și drăgostos;
 Dar io, Doamne, ce-am ales?
 Ce-a fost mai rău în oves!
 (Dulău)

355. *Trecú mama 'n drum la vale*

Trecú mama 'n drum la vale,
 Se 'ntâlní c'un june 'n cale.
 Zis-a mama cătră june:
 Ia tu, june, fata mea,
 5 Că parte cu ea ț-oi da,
 Ț-oi da car cu șase boi,
 Să te faci tu neam cu noi.
 — Să-mi dai șasă, și mai șasă
 Tot nu-ți iau fata acasă,
 10 Că fata ie vrăjitoare,
 Nu ie d'alea țesătoare.*)
 (Dulău)

356. *Săracă nevasta mea*

Săracă nevasta mea,
 Cum poartă inima-rea,

*) Comp. variantă dela p. 435 „Pe colea p'ângă pălan
 Mă 'ntâlnii c'un bogătan,“ col. Iarnik-Bârseanu.

Că la altă io gândesc
 Să pornesc și să iubesc,
 5 Ea se turbură pe loc,
 Se aprinde, face foc,
 Și începe a ofta
 Și cordiș a se uita.
 O să fac pe gândul meu,
 10 Să m'apuc de ce vreau ieu :
 Apuca-m'oi de iubit,
 Că ea mult m'a năcăjit.

(Caransebeș)

357. *Frunză verde de pe baltă*

Frunză verde de pe baltă,
 Tare te-am iubit odată,
 Când ierai cu coada lată.
 Te-aș iubi ș'acum nevastă,
 5 Dar bărbatu-i tot cu tine,
 Și ține ochii la mine...

(Surducu mare)

358. *Auzi tu, nevastă, zău*

Auzi tu, nevastă, zău,
 Urât ie bărbatul tău !
 — Io văd bine că-i urât,
 Dar nu-l pot băga 'n pământ ;
 5 Că de viu io l-aș băga,
 Pe lume nu l-aș lăsa,
 Că-i turbat ca și ciurma...
 Tatăl meu a lăcomit
 La trei lanțuri de pământ
 10 Și m'a dat după urât.

(Fârdea)

359. *Mândruța, care mi-i dragă*

Mândruța, care mi-i dragă,
 Iese 'n poartă și mă 'ntreabă :

- De ce port cămașă neagră?*)
 — Las' s'o port, c'ășa mi-i dragă,
 5 Că mi-e nevasta beteagă,
 Ori beteagă, ori nebună,
 Că nu mi-a spălat de-o lună.
 — Dă-mi-o mie, s'o spăl ieu
 Cu săpun din satul meu,
 10 Cu apa din trei izvoară,
 Cine-a bea din ea, să moară...
 Dar de-a bea neicuțul meu,
 Să mi-l țină Dumnezeu;
 Și de-a bea dușmanul meu,
 15 Să mi-l bată Dumnezeu,
 Nici mai bine, nici mai rău,
 Numai cum ți voesc iău!

(Căvăran)

360. *Iubii, Doamne, ce iubii*

Iubii, Doamne, ce iubii.
 Muiere cu doi copii, —
 Par' că fu satul pustii!

(Țerova)

361. *Lasă-te, mândro, de mine*

- Lasă-te, mândro, de mine,
 Că și io mă las de tine;
 Lasă-te, mândro, te lasă,
 Căci cu tine nu fac casă,
 5 C'am copii și am nevestă.
 — Io mă las, cu Dumnezău,
 Nici un pic nu-mi pare rău;

*) Variantă pentru primele 9 versuri în col. G. Dem. Teodorescu p. 308: F ir ic el de e a r b ă n e a g r ă ; pentru versurile dela 10 în jos vezi aceeaș colecțiune pag. 318: L a c r i m e l e , și col. Iarnik-Bârseanu pag. 119 la versul 15 în jos. În col. Sevastos: p. 35 „Dorule, de unde vii“; p. 126 „Frunzulită lemn uscat“; p. 146 „Frunză verde lemn ciresă.“

Ci-mi şede câta*) cu greu,
Că Ț-am luat năravul tău.

(Vărădia)

362. *Lasă-te, mândro, de mine*

Lasă-te mândro, de mine,
Că și io mă las de tine,
Bate vântu, cade bruma,
Lasă-te măcar acuma,
5 Că decând ne-am toldoit**)
Muerea mi-am zogonit,***)
Copiii mi-am sărăcit,
Cu vecinii m'am urit.

(Vărădia)

363. *Arde focu'n pae ude*

Arde focu'n pae ude,
Strig la mândra nu m'aude;
Arde focu'n pai-uscate,
Strig la mândra mea departe:
5 -- Ean ieși, mândro pân' la gard!
— Ba io, bade, c'am bărbat!
— Că și io am o muere,
Numai nu mi-i pe plăcere . . .
— Du-te bade dracului,
10 Nu fi potca capului!

(Vărădia)

364. *Bosiioc roșu chitat*

Bosiioc roșu chitat,
Farmeciile m'au mâncat;
Merge focu'n pae ude,
Strig la mândra, nu m'aude,***)

*) Cevaș, nițel.

) Însoțit. *) Abungat.

****) Comp. „ . . . Frunză verde trei agude, Strig la puica
nu m'aude“, p. 147, col. Sevastos; în col. Iarnik-Bârseanu vezi
p. 56 „Sufală vântu'n pae ude“; în col. Alecsandri v. hora nr.
20 „Femecea temută“: „Frunză verde de agude“.

- 5 Ori m'auzi, ori nu m'auzi,
 Ori n'ai gură să-mi răspunzi?
 — Te-am auzit, neico, bine,
 Dar nu pot ieși la ține,
 Că-i cânele'n pat cu mine.
- 10 Șede'n pat și duhănește,
 Știe-l dracu ce gândește:
 Măcar să mă 'ncue'n peatră,
 De ce se teme, nu scapă!

(Meedica)

365. *Vai de mine ce trag ieu*

Vai de mine, ce trag ieu,
 C'o hulă și c'un bețiu:
 Vine sara a mână t,*)
 Când cocoșul a cântat!

(Sasca)

366. *Nevasta*

- Astăzi Luni și mâne-i Marți,
 Că bine trăeau doi frați
 Până fură nensurați.
 Ear dacă se însurără
- 5 Ieșiră la domni afară,
 Grăea frate
 Cătră frate:
- Măi, frate, bate-ți nevasta,
 Nu vezi, că ne sparge casa.
- 10 — Ba io, frate, nu mi-oi bate,
 Ci-i voi pune straița'n spate
 Ș'oi mâna-o'n strinătate.
 Nevasta când auzea,
 Ea din grai așa grăea:
- 15 — Măi bărbate dumneata,
 Nu-mi pune straița în spate
 Să-mi dai drumu'n strinătate;

*) Târziu.

- Ci ia tu sbiciu în mână
 Și mă bate-o săptămână
 20 Să mă fac muere bună ;
 Că de-aș fi muere bună
 N'aș umbla noaptea pe lună
 Cu ibovnicul de mână,
 Cu găina friptă'n poală
 25 Și cu pita subsioară . . .
 Astăzi Mercuri, mâne-i Joi,
 Mare-i dragostea'ntrre noi!

(Caransebeș)

367. Iubește, mândro, iubește

Iubește, mândro, iubește,
 Că vremea se vremuește,
 Tinereța'mbătrânește,
 Și dragostea se oprește.

(Pătaș)

368. Fie mândra ca o floare

Fie mândra ca o floare,
 Când vine moartea, ea moare ;
 Fie mândra ca o cruce.
 Când vine moartea, se duce*).

(Pătaș)

369. Tinerețe, haine scumpe

Tinerețe, haine scumpe,
 Cumpăra-v'aș, n'am băncuțe ;
 Bătrânețe, haine rele,
 Vinde-v'aș și n'am putere . . .

(Văliug)

370. Vai, tinerețele mele

Vai, tinerețele mele,
 Nu știu ce am făcut cu iele,
 Că pe drum nu le-am pierdut,

*) Variantă vezi p. 148 „De-ar fi mândra ca o floare“, col. Iarnik-Bârseanu.

Nici în târg nu le-am vîndut,
 5 Nici în birt nu le-am beut!*) (Prilipeț)

371. *Năcazul cine nu-l crede*

Năcazul cine nu-l crede,
 N'ar mai călca earbă verde,
 Și nici verde, nici uscată,
 Până ce l-a crede-odată. (Văling)

372. *Relele, ardă-le focul*

Relele, ardă-le focul,
 Tot cu mine-ș află locul;
 Relele, ardă-le para,
 Tot cu mine cină sara. (Dulău)

373. *Rău ie cu amărăciune*

Rău ie cu amărăciune
 Când n'ai cătră cine spune.
 Strugurel bătut în vie,
 Numai inima mă știe! (Prilipeț)

374. *Jelui-m'aș, jelui*

Jelui-m'aș, jelui,
 Și n'am cui mă jelui...
 Jelui-m'aș și n'am cui,**)
 Jelui-m'aș codrului.
 5 Codru-i jelnic ca și mine,
 Că nici frunza nu ș-o ține,

*) Compară „... Da la târg nu l-am vîndut“ sel. pag. 217 în col. Sevastos; și „Sărac bine de demult“ p. 216 în col. Iarnik-Bărcănu.

***) Variante vezi în colecțiunile: G. Dem. Teodorescu, p. 279 „Jelui-m'aș“; Iarnik-Bărcănu p. 192 „Jelui-m'aș brazilor“; Sevastos p. 211. „Frunză verde de pelin“.

Numai goale crengurele,
 Pălite de dor și jele,
 Să le bată vânturi grele :
 10 Vremile și vânturile
 Ca pe mine gândurile . . .

(Ilova)

375. *Frunză verde măr pălit*

Frunză verde, măr pălit,
 Ce trai rău am mai trăit,
 Cu nimica m'am ales,
 Numai plâng și năcăjesc. . .
 5 Moarte, moarte, unde iești,
 În ce parte locuești?
 Și ce faci, de nu mai vii,
 Să mă scoți dintre cei vii!

(Bogăltin)

376. *Aș muri, moartea nu-mi vine*

Aș muri, moartea nu-mi vine,
 Aș trăi și n'am cu cine;
 Că cu cine-aș fi avut,
 A pus fața la pământ,
 5 La pământ sub earbă verde,
 Ca să nu mai trag nădejde.*)

(Meedica)

377. *Străinu-s ca cucu 'n codru*

Străinu-s ca cucu 'n codru
 Năcăjitu-s, de nu-i modru.
 Străinu-s ca paserea,
 N'am milă nicăirea,
 5 Mis străin ca pui de cuc,
 Și n'am milă und' mă duc. . .
 Păduriță deasă iești,
 Țara mea departe iești.

(Fârdea)

*) Vezi o variantă la p. 147—148 „Murire-aș, moartea nu vine,” col. Iarnik-Bârseanu.

378. *Frunză verde floricea*

- Frunză verde floricea,
 Neico, pentru dumneata
 Multe fete m'or mânca,
 M'or mânca, m'or scoate 'n drum,
 5 M'or arde, m'or face scrum,
 Să se ungă la sprincene,
 Ca să fie ca ș'a mele.
 Ca a mele n'or avea,
 Că mi le-au uns măicuța,
 10 Mi le-au uns : cu peană verde,
 Să fiu dragă cui mă vede,
 Cu peană de merlă neagră
 Ca să fiu lui neică dragă. (Globu-Craiova)

379. *Frunză verde chișărău*

- Frunză verde chișărău,
 Ce n'a lăsat Dumnezeu,
 Să fie ceriul hârtie
 Și luna cântelărie,
 5 Soarele un scriitori
 Să scrie dor la feciori,
 Dorul din copilărie,
 Și dragostea din fetie. . .
 Ce n'a lăsat Dumnezeu,
 10 Ce iubesc, să fie-al meu ;
 Dumnezeu nu face bine,
 Ce iubesc io, altu ține. (Globu-Craiova)

380. *Cine n'are noroc, n'are*

Cine n'are noroc, n'are.
 Decând naște până moare ;
 Cum nici io n'am mai avut
 Decând maica m'a făcut.

5 De tată n'am ascultat,
Dumnezeu că m'a certat,
Ș-am făcut io cum am vrut,
Dumnezeu că m'a bătut!

(Logoj)

381. *De-aș trăi io tot așa*

De-aș trăi io tot așa,
Ca earba m'aș legăna,
Ca earba de primăvară,
Când o calcă multă țară,
5 O calcă și bun rău,
O calcă și neic' al mea.

(Prigor)

382. *Io aici, neica 'n Craiova*

Io aici, neica 'n Craiova,
Neagră-i inima ca slova;
Decând, neică, ai plecat
Multe lacrimi am vărsat.
5 Ceța 'n casă mi-a tunat;
Decând, neică, mi te-ai dus,
Ceța 'n casă mi s'a pus
Și pe par, și pe neua,
Și pe inimioara mea.

(Prigor)

383. *Mult mi-i drag, mândro, de tine*

Mult mi-i drag, mândro, de tine,*
Mi-i urât de cin' te ține,
Că te ține 'n nouă frâne,
Și nu pot veni la tine.
5 Dar de-o da și Dumnezău,
Tot vei fi odată zău
Tu a mea și io al tău!

(Meedica)

*) Vezi „Drag mi-ar fi, mândră, de tine,” p. 60 în col. Iarnik-Bârseanu.

384. *Nu mă, maică, obida*

Nu mă, maică, obida
 Dela dragă casa ta,
 Că io de dus, duce-m'oi,
 Larg în casă face-ți-oi,
 5 Loc la masă lăsa-ți-oi.
 Hai, maico, până la poartă,
 Vezi străinu cum mă poartă,
 Nici nu-s vie, nu-s nici moartă;
 Mă poartă din mână 'n mână,
 10 Ca cărligu la fântână.

(Fârdea)

385. *Și duc'aș fi știut ieu*

Și dac' aș fi știut ieu,
 Cum mi-a fi norocul meu,
 Nu m'aș fi mai măritat,
 Mai bine m'aș fi 'ngropat
 5 Lâng'o margine de drum,
 Sub rădăcină d'alun.
 Maică, din gurița mea
 S'ar fi făcut fântânea,
 Din sprincene izvoarele,
 10 Din ochi două păhărele
 Să bea voinicii din iele.

(Fârdea)

386. *Frunză verde lemn uscat*

Frunză verde lemn uscat,
 Nevastă dela Teleac,
 Doamne, rău te-ai măritat:
 Tu tineră cu mărgele,
 5 Iel bătrân fără măsele;
 Tu tineră ca o mură,
 Iel bătrân cu barba sură;
 Tu tineră ca o cruce,
 Iel bătrân, abea se duce...

(Fârdea)

387. *Neică, de dragostea noastră*

Neică, de dragostea noastră,*)
 Înflurî un pom pe coastă,
 Dușmanii mă izăfluiră
 Se duseră și-l tăeară.
 5 Hai, neicuțe, amândoi
 Să luăm apă în gură,
 Să ducem la tăetură,
 Să se facă umbră bună,
 Să ședem noaptea pe lună.

(Meedica)

388. *Frunzuliță verde'n jag*

Frunzuliță verde'n jag,
 De mândruța mă despart.
 Mândruțo, sufletul meu,
 Ce-oi face cu dorul tău . . .
 5 Tu cu dorul meu faci bine,
 Că mi-l sameni prin grădine,
 În grădine și'n livezi,
 Să răsară fire verzi;
 În grădine, prin lăptuci,
 10 Să răsară mere dulci,
 Să le bagi în sin la tine,
 Să-ți treacă dorul de mine.

(Fărdea)

389. *De-aș avea mândruțe-o sută*

De-aș avea mândruțe-o sută,
 Cea dintâia nu mă uită;
 De-aș avea mândruțe-o mie,
 Nu mă uită cea dintâie.

(Fărdea)

390. *Mândră, buze dismerdate*

Mândră, buze dismerdate,
 Trăbuire-ar sărutate;

Mândră, buze subțirele,
Săruta le-aș, și mi-i jele.

(Fârdea)

391. *Frunzuliță lemn uscat*

Frunzuliță lemn uscat,
Vine doru'mprăștiat;
Frunzuliță căerel,
Vine dorul subțirel
6 Cu mândruța după iel.
Nu știu, câmpu-i tot bujor,
Sau bădița cu mult dor;
Nu știu, câmpu-i ochișele*),
Sau mândra cu mare jele.

(Caransebeș)

*) Tătăișe.

III. VESELE, GLUMETE, SATIRICE

392. *Mândruța cu părul creț*

Mândruța cu părul creț,
Te 'cunosc sara pe mers,
Pe mersul picioarelor,
Pe purtatul poalelor,
5 Le porți albe și spălate,
Mulți voinici bagi în păcate,
Astăzi, mâne, ori poimâne
Mă bagi, mândro, și pe mine. (Căvăran)

393. *Mândra cu ochi mici și trași*

Mândra cu ochi mici și trași
S'o săruți, să n'o mai lași;
Mândră cu ochii mieruți
S'o săruți, să n'o mai uiți;
5 Mândra cu ochi negrișori
S'o săruți, să te omori. (Ocna de Fier)

394. *Naltă-i mândra și subțire*

Naltă-i mândra și subțire,
Mânce-l lupii, cui mi-o ține;
Că mi-o ține prea de scurt,
Și nu pot să o sărut. (Prilipeț)

395. *Iatră câinii la poeată*

Iatră câinii la poeată,
 Că mănecă lupii o fată.
 Las' s'o mănec, că-i de vină,
 C' imblă noaptea prin grădină
 5 Cu voinicii toți de mână. (Ieșelnița)

396. *Am o mândră, n'am o sută*

Am o mândră, n'am o sută,
 Toți voinicii mi-o sărută...
 Ardă-i cizma pe picior,
 Că io nu-i mai pot de dor;
 5 Ardă-i cărpa de pe cap,
 Că io nu-i mai pot de drag;
 Ardă-i chimesuica în seale,
 Că io nu-i mai pot de jele. (Ieșelnița)

397. *Codrule, iateră verde*

Codrule, iederă verde,
 Ce ț-o-i spune, nu mi-i crede,
 Oi trece mâne prin tine
 Cu mândrile după mine. (Fârdea)

398. *Busuioac chitat ca noru*

Busuioac chitat ca noru
 Mă mănecași, mândro, cu doru.
 Dar nu-i dor ca dorurile,
 Ci ie dor bulguitor,
 5 Că tresar noaptea din somn,
 Dau cu mâna după tine,
 Dau de păreți vai de mine,
 Sărutași perina,
 Gândii că iești dumneata. (Fârdea)

399. *Haide, mândro, pela mine*

Haide, mândro, pela mine,
Să impart dorul cu tine;
Că nu-i modru, nici puțință,
Să-l port singur cu credință.

(Logoj)

400. *Hai, mândro, la cununie*

Hai, mândro, la cununie,*)
Până-i frunza verde 'n vie;
Dacă frunza s'a usca,
Mi-i chema și io n'oi vrea.

(Goleț)

401. *La fântâna de ieșchiță*

La fântâna de ieșchiță
Paște calul lui Ioniță,
Calul paște și rânchează
Și Ion doarme și visează,
5 Visează visuri nebune
Să plece cu mândra 'n lume,
Că nu-i popă să-i cunune,
Ieste-un popă la Logoș
Și cunună pe-un cocoș,
10 Ieste-un popă la Poeană
Și cunună de pomană,
Ieste-un popă la cetate
Și cunună fără carte.

(Ilova)

402. *La fântâna cu cântar*

La fântâna cu cântar
Paște calul lui șumar;**)
Calu-i paște și rânchează,
Ear el doarme și visează,

*) Variantă vezi în col. Iarnik-Bârseanu p. 49 „Hai, mândră la cununie.“

**) Ș u m a r = gornic, pădurar.

- 5 Visează visuri nebune
Să treacă cu mândra 'n lume. (Dulău)

403. *Mândra meu de astă vară*

- Mândra mea de astă vară
Mi-a trimis o vorb' asară
Să mă duc s'o iubesc eară;
Dar nu pot s'o mai iubesc,
5 C'am pus gând dumnezeesc,
Și vreau să mă spovedesc
La un popă 'n Dobrițin,
Că face slujba deplin. (Bogăltin)

404. *Badea meu cel d'astă vară*

- Badea meu cel d'astă vară
Mă roagă să-l iubesc eară;
Dar nu-s fire de săcară
Să iubesc a doua oară,
5 Nici nu-s fire de ovăs,
Ce-am lăsat, să mai iubesc. (Drăgoești)

405. *Badea meu ăl d'astă vară*

- Badea meu ăl d'astă vară
S'a rugat să-l iubesc eară.
Ț-am spus bade rupt ales,
Că nu pot să te iubesc,
5 C'am o cățea lătrătoare
Și o soacră simțitoare.
— Las' că tetea te-o 'nvăța
Ce să faci cu soacră-ta
Să-i dai patu de odină,
10 La cățea să-i dai de cină,
Ușa s'o ungi la țitină,
Și să vini, mândro, 'n grădină,

În grădina cu trifoi,
Că trifoiu-i pentru boi,
15 Și grădina pentru noi,
Pentru noi, mândr', amândoi.

(Dulău)

406. *Măi bădiță Neculai*

Măi bădiță Neculai,
Spune-mi rândul, care-l ai
Și gurița cui i-o dai?*)
Dă-mi-o mie 'n chezășie
5 Până la Sântă Mărie,
Că eară ț-oi da-o ție.

(Peceneșca)

407. *Variantă*

Măi bădiță Necolai
Spune-mi gura cui i-o dai?
Dă-mi-o mie
Cu chirie,
5 Pân' la târg la Pântilie
Ș'o invălui în hârtie
Și s'o port în buzunari,
Ș'o arăt la fete mari!

(Vărădia)

408. *Câte fete sunt în sat*

Câte fete sunt în sat
Pe toate le-am botezat,
Le-am pus nume de cirașă
Să-mi vindece gura arsă.

(Ocna de Fier)

409. *Spune-mi mândrulițo mie*

Spune-mi, mândrulițo, mie,
Cine calea-ți ține ție

*) Compară Bărbat n'ai pag. 316 în col. G. Dem. Teodorescu.

Sara diminețile
 La toate potecile,
 5 Ca să-i pun mâna în chică,
 Să-l satur de ibovnică!

(Văliug)

410. *Toată lumea-mi zice mie*

Toată lumea-mi zice mie,
 Că io-ți sunt ibovnic ție;
 Toată lumea mă vorbește,
 Că sunt lotru de neveste.
 5 Io nu-s lotru de neveste,
 Ci-s tâlhari
 De fete mari:
 Unde văd un droi de fete,
 Trec prin apă mort de sete.

(Văliug)

411. *Frunză verde earbă lată*

Frunză verde earbă lată,
 Câinii satului mă latră;
 Dar un câne a mândrii mele
 Nici nu latră, nici nu tace,
 5 Ci numai necaz îmi face...
 Bate, Doamne, pe ăst câne
 Și pe gazda, care-l ține,
 Că nu l-a legat mai bine,
 Să n'audă fiecare
 10 Când vin, mândruțo, la tine.

(Vărădia)

412. *Mândra mea, poale ciurate*

Mândra mea, poale ciurate,
 Vin la mine din sburate;
 Mândra mea, poale susai,
 Toată vara te chemai;
 5 Mândra mea, poale cu chei,
 Spune-mi mie vrei, nu vrei,
 Că colo m'așteaptă trei.

(Bogăltin)

413. *Colo 'n vale la Făget*

Colo 'n vale la Făget,
 De trei zile tot te-astept,
 O n'ai vrut, o n'ai putut,
 O mult lucru ai avut?
 5 Lasă lucru la bestraga,
 Că de lucru-i toată vara,
 De iubit num' o clipeală,
 Și te duci la lucru eară. (Dulău)

414. *Uiu-iu! și Ion mă cheamă*

Uiu-iu! și Ion mă cheamă,
 Iepurașu-i bun de zamă,
 Iepuroașea de friptură,
 Lelea de pupat în gură!*) (Pătaș)

415. *Uiu-iu! c'acuma viu*

Uiu-iu! c'acuma viu,
 Dela vin, dela rachiu, —
 Dar' astară-acui să fiu?
 Al mândrei de după masă,
 5 C'asteaptă s'o strâng în brață;
 Ear astară mă duc eară
 După pui de căprioară,
 Să dau mândrei să nu moară. (Coșava)

416. *Frunză verde floricea*

Frunză verde floricea,
 Sermană drăguța mea,
 Mult poartă inimă rea,
 Pe alta să nu 'ndrăgesc,
 5 Numai pe ea s'o iubesc... (Bogăltin)

*) Variantă vezi la p. 367 „Uiuu, mi-am luat de seamă,” col. Iarnik-Bârseanu.

417. *Câte mândre am avut*

Câte mândre am avut,
 Tot cu mintea le-am pierdut;
 Numai una mi-a rămas:
 Și cu aia trag năcaz!
 5 Dar să trag pe cât am tras,
 Tot de mândre nu mă las... (Dulău)

418. *Drag mi-a fost*

Drag mi-a fost neicuța-l băl,
 De trei ani mă țin cu iăl;
 Dar acuma de vro lună
 Ne-am urât pentr'o minciună.
 5 Și-i dau frunza macului,
 Să se ducă dracului;
 Și-i dau frunza de săcară,
 Ca să mă iubească eară. (Prigor)

419. *Pe ulița ce mi-i drag*

Pe ulița ce mi-i drag
 Nu știu cale cum să-mi fac,
 Și de gardul iei mi-i drag,
 Că-i înalt și streșinat,
 5 Peste iel m'am aruncat,
 Nu cătai bruma de groasă,
 Ci cătai mândra frumoasă,
 Că-i cu buze subțirele,
 Fripte'n fagure de miere,
 10 De mi le-ar da cineva
 Le-aș mânca cu lingura,
 Și tot nu-m'aș sătura. (Peceneșca)

420. *Frunză verde tei chitat*

Frunză verde tei chitat,
 Multe mândra a cercat,
 Și de dor tot n'a scăpat!

- La Domaşnea-i apă rece
 5 Cine bea de dor i trece :
 Apă rece a beut,
 Şi de dor nu i-a trecut. (Caransebeş)

421. *Floriciă, floricea*

- Floriciă, floricea,
 Floriciă nu pica,
 Că n'ai mândră să te ia.
 Mândra mea te-a şti purta
 5 Toată ziua'n sin la ea.
 Şi sara mi te-a lăsa,
 Te-a pune în apă rece :
 De doru neichii i-a trece. (Țerova)

422. *Dragă-mi-i fata negruță*

- Dragă-mi-i fata negruță,
 Cu groșița pe chicuță,
 Vine seara mă desculță ;
 Şi îmi dă și beutură,
 5 Uneori și câte-o gură. (Țerova)

423. *Dragă-mi-i lelița naltă*

- Dragă-mi-i lelița naltă.*)
 Că-mi dă gură peste poartă ;
 Dar lelița micutea
 Rupe gardul pe colea,
 5 Şi se fură
 De-mi dă gură ! (Bogăltin)

424. *Badea meu, tiner copil*

Badea meu, tiner copil
 Ca un pup de trandafir,

*) Varianta se găsește în col. Iarnik-Bârseanu p. 430 „Dragă-mi-i lelița naltă;“ compară și horele nr. 14 „Lelițele“ și 42 „Fa leliță rotiliță, Dă-mi gură peste portiță“, col. Alecsandri,

Și ie nalt și subțirel,
 Par' că-i tras printr'un inel,
 5   Și-i genat
           Și sprincenat,
 Și-i negru și cam buzat,
 Numai bun de sărutat.

(Fârdea)

425. *Mor, mândruțo, și m'aprint*

Mor, mândruțo, și m'aprint,
 Când te văd pe drum trecând,
 Și n'am mână să te prind;
 Că țaș prinde mijlocelul,
 5 Cum apucă lupul mielul. . .

(Meedica)

426. *Frunză verde de dulete*

Frunză verde de dulete,
 Unde văd ciopor de fete,
 Trec prin apă mort de sete;
 Unde văd nevestele,
 5 Io mă sbat ca peștele,
 Ca cleanu în apă lină,
 Ca mreana la repezână.

(Meedica)

427. *Frunză galbină de prun*

Frunză galbină de prun,
 Am o mândră și n'o spun;
 Că am mai spus-o odată,
 Și m'a dus la judecată.

(Meedica)

428. *Frunză verde de curechi*

Frunză verde de curechi,
 Pângă casa mândrii trec,
 Cu nimic nu mă aleg,
 Fără câinii mă petrec:
 5 Dac'aș ști, că m'aș alege,
 De trei ori pe zi aș trece!

(Dulău)

429. *Nu știu lumea cum iubește*

Nu știu lumea cum iubește,*)
 Că nu se mai dovedește;
 Io aseară am iubit,
 Toată lumea m'a știut.

(Meedica)

430. *Mândruța cu ochii negri*

Mândruța cu ochii negri
 Mult mi-e dragă, mănco- vermii!
 Dar' mândra cu ochii verzi
 Nici-odată să n'o crezi,
 5 Că te lasă adurmit
 Și pleacă după iubit. . .

(Văliug)

431. *Frunză verde leușteană*

Frunză verde leușteană,
 Mândra mea ie hodoșană;
 Frunză verde de cicoară,
 Mândra mea trage să moară:
 5 Ar muri și nu se 'ndură,
 Până nu-mi dă mie gură.

(Dulău)

432. *Frunză verde frunzulite*

Frunză verde frunzulite,
 Am avut trei mândrulite:
 Una'n deal, și una'n vale,
 Una'n ulița cea mare.
 5 Cea din deal s'a măritat,
 Cea din vale m'a lăsat,
 Cea din ulița cea mare
 Nici grija mea nu mi-o are.**)

(Căvăran)

*) Compară în col. col. G, Dem. Teodorescu, pag. 319 :
 N u m a i.

**) Comp. varianta dela p. 95 „Decând sunt io pe pământ“
 în col. Iarnik-Bârseanu.

433. *La fereastă fără treabă*

La fereastă, fără treabă,
 Șede mândra și măntreabă ;
 Care fată mi-i mai dragă ?
 Cea cu chica neagră lată
 5 Și cu fața rumenită
 Și cu gura toată friptă. (Drăgoești)

434. *De-aș muri să mor astară*

De-aș muri, să mor astară,
 Dimineața să 'nvîu eară,
 Să văd lumea cum mă țâne,
 Și mândra mea cui rămâne. (Margina)

435. *Dragu-mi-i d'a trăi bine*

Dragu-mi-i d'a trăi bine,
 Rău mă tem, c'oi muri mâne,
 Nu știu lumea cum rămâne.
 După lume ear mi-i jele...
 5 Mi-i cam jele și nu prea,
 Mi-i jele de mândra mea,
 Că nu-ș' cui va rămânea,
 Că n'or fi vrednici de ea... (Pătaș)

436. *Auzi mândră*

Auzi, mândră, d a u*) n'auzi,
 Cum te strigă badea'n frunză ?
 În frunză de păducel,
 La gură de ogășel,
 5 Să te 'nduri, mândro, de iel ! (Sasca)

437. *Bosâioc chitat ca norul*

Bosâioc chitat ca norul
 M'ai mâncat, bade, cu dorul ;

*) Sau.

Ziua, noaptea ies afară
Inima mea arde'n pară!

5 Tot așa,
Și ear așa, --
Cu tine m'oi împăca.

(Caransebeș)

438. *Frunză verde de gheorghină*

Frunză verde de gheorghină,
S'a dus mândra în grădină.
Haida, mândro, la sciubei,*)
Să culegem drăgăvei
5 Și să umplem oalele
Să mânce cucoanele!

(Surducu mare)

439. *Fostu-mi-a mândra pe mână*

Fostu-mi-a mândra pe mână,
Și n'am știut de ce-i bună;
De-aș putea-o căpăta,
Aș ști mândrii ce i-aș da,
5 I-aș da verigi și inele,
Și vorbe mai puținele...

(Văliug)

440. *Mândruță naltă în stat*

Mândruță naltă în stat,
Bună iești de sărutat;
Lelișoară, trup de flori,
Gura ta-i de sărbători.

(Căvâran)

441. *Bate vântu flori mărunte*

Bate vântu flori mărunte,
Io-s omul cu mândre multe,
Nu știu la care m'oi duce,

*) Sciubei -- izvor de beut apă.

M'oi duce l'a mai bătrână,
 5 Că mă ia sara de mână,
 Și mă poartă în grădină,
     Și-mi arată florile,
     Și-mi sărută buzile.

(Vărădia)

442. *Vecino, soro vecino*

Vecino, soro vecino,
 Dacă ție-ți pare rău,
 Că-ți iubesc bărbatul tău,
 Nu-l mână sara la boi,
 5 Că iel vine pela noi,
 Și s'abate la fereastă,
 Cere foc să duhănească.
 Io sunt d'inimă miloasă,
 Îl aduc de mână 'n casă,
 10 Și mil pun și după masă,
 Îi dau puică*) pipărcată,
 Și gurița câte-odată.

(Caransebeș)

443. *Frunză verde iorgovan*

Frunză verde iorgovan,¹⁾
 Am un bade Belințan²⁾
 Și-i viță de Visăgan.³⁾
     Nu știi nume
 5 Cum i-oi pune?
 Și i-aș pune frunză-verde,
 Dar mă tem, că ear l-oi perde.
 Că l-am mai pierdut odată,
 De-am umblat în lumea toată,
 10 Și de-abea mi l-am găsit
 După masă la un birt,
 În oraș la birtu mare
 Cu trei mândre-alăturare,

*) Fem. dela pui ieste: puică.

1) Lileac.

2) 3) Belinț și Visag, nume de comune.

Una mi-l bătea pe pept,
 15 Jura mândra că-i cumăt;*)
 Una mi-l bătea pe spate,
 Jura mândra că ii frate;
 Una mi-l bătea pe cap,
 Jura mândra că-i bărbat!

(Dulău)

444. *N'am venit la voi la şură*

N'am venit la voi la şură,
 Să mă uit pe sub căciulă;
 Ci-am venit să joc o fată,
 Să mă pomeneasc'odată
 5 O de mamă, o de tată,
 O de dracul câte-odată!

(Margina)

445. *Mărie fată de hoşi*

Mărie, fată de hoşi,
 Na o cârpă şi doi zloţi,**)
 Şi nu te iubi cu toţi!

(Terova)

446. *Frunză verde de bujor*

Frunză verde de bujor,
 Nici la eamnă nu mă 'nsor,
 Că de gură nu mi-i dor.
 Frunză verde de răchită
 5 Nici mândra nu se mărită,
 Că de gură nu-i dorită.

(Peceneşca)

447. *Frunză verde de bujor*

Frunză verde de bujor,
 La Craiova io mă 'nsor,

*) C u m ă t, ajutor de primar.

***) Comp. Mărioarei din Ant. Pann, reproducă în co-
 lect. din 1885 a dlui G. Dem. Teodorescu la p. 312. În col. lui
 V. Alecsandri p. 348.

Unde-s fete și feciori,
 Că cele d'aici nu vor,
 5 Și mi-au zis, că sunt dator
     O rochiță,
     Ș'o guriță
 Sunt dator la o fetiță. (Peceneșca)

448. *Frunză verde lemn proscris*

Frunză verde lemn proscris
 Frumușel drăguț mi-am prins,
     Nu l-am prins
     Intr' un adins,
 5 Ci l-am prins într'o cercare
 Ca să văd ce minte are ;
 De-o avea o minte bună,
 L-oi iubi un an ș'o lună ;
 De-o avea o minte rea,
 10 L-oi lăsa, dracu să-l ia ! (Globu-Craiova)

449. *Tu iești, mândro, prefăcută*

Tu iești, mândro, prefăcută,
 Toți bicherii te sărută ;
 Li-aș striga, că-s blăstemați,
 Dar cu toții-mi sunt ortaci... (Drăgoești)

450. *Așa spune mândra mea*

Așa spune mândra mea
 Să fac ziua ce-oi putea,
 Sara să mă duc la ea.
 Că ce-am făcut cu mândra
 5 Nime n'o poate strica,
 Nici popa, nici vlădica,
 Numai moartea, crâncena ! (Bogăltin)

451. *Părinte, sfinția ta*

Părinte, sfinția ta,
Spovedește-mi pe mândra,
Că n'are multe păcate. —
Făr' un car și jumătate.

(Căvăran)

452. *Bate, Doamne, pe popa*

— Bate, Doamne, pe popa,
Că mi-a spovedit mândra,
Nu știu ce canon i-a dat,
Că pe mine m'a lăsat.

(Căvăran)

453. *De n'ar fi popă în sat*

De n'ar fi popă în sat,
Mândra nu m'ar fi lăsat ;
Dară popa blestemat,
Că ie grec impeliñtat,
5 Nu știu cum a auzit,
Că la drag' am conăcit,
A luat-o 'n spovedit,
Și d'atunci m'a părăsit.

(Sasca)

454. *Dela noi a treia casă*

Dela noi a treia casă
Bate-un popă preuteasă,
Și n'o bate cum se bate,
Ci fi face vergi pe spate,
5 Și o bate cu zbiciuțu,
Că să-i spună ea drăguțu :
— Io drăguțu nu l-oi spune,
Măcar pe cărbuni mi-i pune !
Că și preta-i protopop,
10 Și tot are șapte, opt !
Ba vlădica, că-i vlădică
Tot își ține i b o m n i c ă, —

Dar io că-s o preuteasă,
Să nu am vro cincii, ori șasă! (Văliug)

455. *Popa tare m'a jurat*

Popa tare m'a jurat
Să nu țin mândruțe 'n sat.
Dar și popa-i mare câne,
Că și iel mândruțe-ș ține
5 Și mai multe decât mine. (Bogăltin)

456. *Popa nostru ie om roșu*

Popa nostru ie om roșu
Și fireție ca cocoșu;
Num' atâta mi pare bine,
Ca frică nu-i poartă nime. (Ocna de Fier)

457. *Mândruță cu casa 'n colț*

Mândruță cu casa 'n colț,
Iubește-mă, dacă poți!
— Nu vă pot iubi pe toți;
Ci-o iubi pe cine-mi place, —
5 Nici popa n'are ce-mi face!
Că și iel are drăguță,
O cară vara 'n căruță
Și eara în săinuță. (Vărădia)

458. *De trei ori fire de orz*

De trei ori fire de orz
Mândra mea cu casa 'n colț
Iubește-mă, dacă poți!
— Dracu v'o iubi pe toți,
5 Io iubesc pe cine-mi place,
Și nici domnii n'au ce-mi face,
Că și domnii au drăguță
O cară fără căruță,

Că și domnii au femei
 O cară fără hîntee,
 Și vlădica, ce-i vlădică,
 Și iel are ibovnică!

(Herendești)

459. *Mândruțo, cu casa 'n colț*

Mândruțo, cu casa 'n colț,
 Iubește-mă, dacă poți,
 Dacă poți și dacă-ți plac,
 Dacă nu, silă nu-ți fac.
 5 Iubește, mândro, de voie; —
 De silă, nu-ți fă nevoie!

(Armeniș)

460. *Io la joc!*

Io la joc,
 Mândra 'a joc, —
 Și oala curge în foc!

(Golet)

461. *Frunză verde de bujor*

Frunză verde de bujor,
 Tata-mi zice să mă'nsor;
 Dară mama nu mă lasă,
 Să-i aduc pe dracu'n casă.*)

(Pătaș)

462. *Foae verde creangă ruptă*

Foae verde creangă ruptă,
 Mândra mea tare-i avută,
 Are bani, are comori,
 Dar nu are pețitori,
 5 Și niminea nu o ia,
 Că-i urâtă ca noaptea.

(Dulău)

*) Vezi var. la p. 428 „Zice taica să mă'nsor“, col. Iar-nik-Bârseanu; pag. 119. „Frunzuliță de-alior“, col. Sevastos.

463. *Hei, leliță, de pe vale*

Hei, leliță, de pe vale,
 Nu ieși la badea'n cale,
 Că bădița-i frumușel,
 Și, zău, tu nu iești de iel.
 5 Mai bine șezi tu acasă,
 Dacă vrei să fii mireasă,
 Și te roagă'n cetișor,
 Ca să-ți vin'un pețitor. (Ocna de Fier)

464. *În cea vale cu tăciuni*

În cea vale cu tăciuni
 Fac fetele 'nchinăciuni
 Sâmbăta, Dumineca,
 Să se poată mărita.* (Margina)

465. *Bădițo, bădițo-bade*

Bădițo, bădițo-bade,
 Spune dreptul cum se cade,
 De ai voie de 'nsurat,
 Nu-mi ținea drumu legat.
 5 — Mândro, mândrulița mea,
 Fă cum te-a 'nvăța firea,
 Mergi după cine voiești,
 Că mie nu-mi trebuești;
 De frumoasă, iești frumoasă,
 10 Dar alegi umbra de groasă
 Unde-i earba mai frumoasă,
 Că de soare te ferești,
 De teamă că prea negrești. (Teșelnița)

466. *Mândra mea de harnică*

Mândra mea de harnică
 În poale se 'mpedică,

*) Variantă vezi la p. 449 „Frunză verde trei aluni,” col. Iarnik-Bârscanu.

Nu iese nici la vecini,
 Și face la rugăciuni
 5 Să-i vină apă la ușă
 Să se spele de cenușă.

(Bogăltin)

467. *Asta-i lelea cea chiorușă*

Asta-i lelea cea chiorușă,
 Sufără 'n foc, se uită 'n ușă,
 Gura-i plină de cenușă;
 Asta-i lelea de atunci,
 5 Care dă pae la junci
 Și la feciori buze dulci;
 Asta-i lelea de apoi,
 Care dă pae la boi
 Și la feciori buze moi...

(Pătaș)

468. *Susu-i ceriu de pământ*

Susu-i ceriu de pământ,
 Fete ca la noi nu sânt,
 Ba mai sunt și 'n alte sate!
 Stau cu gurile căscate.

(Dulău)

469. *Cât ie fata de micuță*

Cât ie fata de micuță,
 Fură banii din oleuță,
 Și se duce la dughean,
 Să ia la drăguț d u h a n.

(Ciclova m.)

470. *Drăguțul nu-i nici drăguț*

Drăguțul nu-i nici drăguț,
 Ci-i un copilaș micuț,
 Nici nu știe săruta
 Până nu l-oi învăța!

(Logoj)

471. *Mândra mea cea tinerică*

Mândra mea cea tinerică
 Și de minte ușurică,
 La guriță știe da, —
 De lucrat, nu ști lucra,
 5 La iubit ie ca focu,
     La lucru?
     Ca butucu.

(Caransebeș)

472. *Nu fii tu, fată, făloasă*

Nu fii tu, fată, făloasă
 Că ți-i cânepa de coasă,
 Cucuruzu 'mpăpușat
 Cum ie mai bun de tăeat!

(Dulău)

473. *Hop sus!*

Hop sus,
 Poale nu-s,
 Că bădița le-a pus sus,
 Sus d'asupra pe cuptor,
 5 Și pe mătă păzitor.
 Dar măța au adurmit,
 Șoarecii le-au găurit...

(Bogăltin)

474. *Bunu-i jocu românesc*

Bunu-i jocu românesc,
 Când cu mândra mă 'nvârtesc;
 Rău ie, Doamne, lung ți pare,
 Când joci ciardașul cel mare!

(Ocna de Fier)

475. *Câte flori sunt pe pământ*

Câte flori sunt pe pământ
 Toate merg la jurământ,

Numai floarea soarelui
 Şede 'n poarta raiului,
 5 Şi juderă florile
 Să nu dea miroasele
 Pe la toate fetele!*) (Dulău)

476. *Vine Leana pe colnic*

Vine Leana pe colnic**)
 Şi toarce la borangic,
 De trei zile resuceşte
 Şi pe fus nu mai sporeşte;
 5 Bate-o, Doamne, ş'o trăzneşte,
 Tot la dragoste gândeşte! (Peceneşca)

477. *Dă, Doamne, rod în bujor*

Dă, Doamne, rod în bujor,
 La toată casa fecior.
 Dă, Doamne, rod în bucate,
 O fată la şapte sate! (Margina)

478. *Astăzi Mercuri, mâne-i Joi*

Astăzi Mercuri, mâne-i Joi,
 Să vii, badeo, pela noi,
 Să-ţi întorc gura napoi. . . (Drăgoeşti)

479. *Zis-a mama cătră mine*

Zis-a mama cătră mine,
 Să nu dau gură la nime;
 Dar io, zău, nu ştiu ce-oi face,
 Să nu dau la cine-mi place?! (Bogăltin)

*) Variante vezi: col. Sevastos, p. 206 „Frunzuleană grâu mărunt, Câte flori sunt pe pământ,” și p. 290 „Frunzulică grâu mărunt. . .”

**) Numai cântecele din Peceneşca sunt scrise dela lăutari.

O variantă a acestui cântec se găseşte în colecţ. Teodorescu p. 278: Doru! mândrei.

480. *Sub poale de codru verde*

Sub poale de codru verde
 Frumos pui de lotru șede,
 Și nimica iel nu fură,
 Fără cât un pic de gură.

(Fârdea)

481. *Frunză verde foae'ntoarsă*

Frunză verde foae'ntoarsă
 Mi s'a dus badea la coasă,*)
 Să cosească fân în rouă,
 Frângă-i-se coasa 'n două
 5 Să vină la alta nouă,
 Să cosească fân costrene,
 Frângă-i-se bucățele,
 Să vină 'n brațele mele!

(Bogăltin)

482. *VARIANTĂ*

Frunză verde flori mănunte,**)
 Ce porți, mândră, păr pe frunte?
 Că ț-or ieși vorbe multe.
 — Las' să easă, că nu-mi pasă,
 5 Că bădița nu-i acasă;
 Mi s'a dus cătană nouă,
 Să cosească flori cu rouă,
 Rupă-i doru coasa 'n două,
 Să-și cumpere alta nouă,
 10 Alta toată floricele
 Să vină 'n brațele mele.

(Fârdea)

*) A se compara „Alba dela munte“ de Ant. Pann, reproducă în colecțiunea G. Dem. Teodorescu p. 321. Variantă vezi „Frunzuleană earbă grasă, S'o dus bădița la coasă,“ col. Sevastos, p. 71.

***) Compară „Alba dela munte,“ col. Teodorescu p. 321; în col. Iarnik-Bârseanu vezi p. 402 „Frunză verde flori mărunte; col. Sevastos p. 128 „Frunză verde și'un grăunte“; col. Alecsandri p. 267 doina a 35. „Albo, Albo dela munte.“

483. *Fă-mă, Doamne, ce mi-i face*

- Fă-mă, Doamne, ce mi-i face,
 Fă-mă roata stelelor
 În calea Fârgenilor,
 Că ș'al meu bade-i Fârgean
 5 Și ie lotru și iclean,
 Și mă ține pe genunche
 Și îmi minte mii și sute,
 Să-i dau gura s'o sărute.
 Ș' am răspuns badei așa :
 10 Ba, io gura nu ț-oi da,
 Că gura mea-i cântărită
 Cu cântare d'ălea mici
 Pe sama la doi voinici,
 Cu cântare d'ălea mari
 10 Pe sama la doi jândari.

(Fârdea)

484. *Vai de lin*

- Vai de lin,
 Vai de pelin,
 Vai de voinicul străin!
 Hai, soro, să-l miluim.
 5 Nici cu pită, nici cu vin :
 Dă-i tu, soro, gura ta,
 Că de nu, i dau pe-a mea!

(Caransebeș)

485. *Mână-ți, bade, boii bine*

- Mână-ți, bade, boii bine,
 Nu ținea ochii la mine ;
 Ochii mei is lăcomși
 După voinicei frumoși.

(Fârdea)

486. *Foae verde caranfină*

- Foae verde caranfină.*)
 S'a dus mândra la grădină ;

*) Garoafă.

- Foae verde d'a de linte,
 I-a ieșit badea nainte ;
 5 Frunzișoară de căpșună,
 Vro două vorbe să-i spună ;
 Frunză verde d'a de prună,
 Ce s'aude, nu-i minciună ;
 Frunză verde d'a de prun,
 10 Că badea umblă*) nebun. (Vărădia)

487. *Măi bădiță, neiculiță,*

- Măi bădiță, neiculiță,**)
 Când mergi seara pe uliță,
 Flueră din flueriță,
 Să ies la tine 'n portiță,
 5 Dacă-ți trebuie guriță. . . (Meedica)

488. *Merișoru-i dus în țară,*

- Merișoru-i dus în țară, '
 Farmecile mă mâncară,
 Mi le-or dat de le-am beut
 Ca pe badea să mi-l uit.
 5 Dar cum boală io să-l uit,
 Că ș'asară l-am văzut
 Cu cizmele vixuite,
 Cu mustețele sucite. (Surducu mare)

489. *Frunză verde calapăr*

- Frunză verde calapăr,
 Doi voinici, maică, mă cer :
 Unu-i negru, unu-i băl.
 Frunză verde de măr dulce,
 5 După băl, maică, m'aș duce ;

*) Nu: i m b l ă.

***) Variantă vezi în col. Iarnik-Bărsceanu p. 49. „Rujă creață,
 rujuliță.“

- Frunză verde de măr acru,
 După negru meargă dracu,
 Că trăbă râul oprit
 Și săpun de cinci d'argint,
 10 Trei muieri la șurluit,
 Și tot nu-l mai văd albit ;
 Să meargă pe râu în jos,
 Și tot nu-i mai albicios.
 Dar voinicul care-i băl,
 15 Cu puțină apă-l spăl,
 Când îl văd mi-e drag de iăl,
 Dă-mă, maică, după iăl.

(Coșava)

490. *Să mă pună p'un cărbune*

Să mă pună p'un cărbune,*
 Drăguțu tot nu l-oi spune ;
 Să mă lege'n șase lanțe,
 Oamenii nu au ce-mi face!

(Surducu mare)

491. *Frunză verde semenic*

Frunză verde semenic,**)
 De-ai fi, neico, vr'un voinic,
 Ț-aș da gură pe nimic ;
 Numai ești un putrigași,
 5 Nu-ți dau gură nici pe băni ;
 Putrigași putrigănos,
 Nu fi, neico, mânios ;
 Putrigași, aprinde-te,
 Neico, desmâniie-te!

(Ilova)

*) A se compara: Hora țigănească, hora nr. 11, col. V. Alexandri; Iubitul tăinuit în col. G. Dem. Teodorescu p. 308; Frunză verde earbă deasă în col. Iarnik-Bârseanu p. 10.

**) Semenice=Edelweiss.

492. *Frunză verde grâu curat*

Frunză verde grâu curat,
 Dulce-i gura la'nsurat;
 Frunză verde de tăciune,
 Amară-i gura la june;
 5 Ea amară nu ar fi,
 Numai nu știe iubí. (Pătaș)

493. *Frunză verde earbă neagră*

Frunză verde, earbă neagră*)
 Speriat neica mă'ntreabă,
 Mă întreabă de cercei:
 — Cine-a dat banii pe iei?
 5 — Cui i drag de ochii mei!
 Și mă'ntreabă de mărgel:
 — Cine-a dat banii pe iele?
 — Cui i plac buzele mele! (Bogăltin)

494. *Sub tufă de păducel*

Sub tufă de păducel
 Șede-un tiner voinicel,
 Și merge mândra la iel,
 Cu turtița caldă'n sin,
 5 Cu cupa plină de vin.
 Mândra zice: „Na de bea!“
 Iel din gură i zicea:
 — Io n'oi bea, nici n'oi mânca,
 Ci pe tin'te-oi întreba,
 10 Decând am plecat din sat,
 Câți voinici te-or sărutat?
 — Câți voinici, bade, ca tine,
 Toți m'or sărutat pe mine.*)

*) Variantă vezi în colecțiunea Iarnik-Bârseanu p. 77: „Frunză verde izmă neagră“.

*) Comp. „Spune-mi mândră“ p. 403, col. Iarnik-Bârseanu.

— Frunză verde, de colie,
 15 Calcă, mândro, pe mânie,
 Acum mi-a trecut și mie. (Fârdea)

495. *Frunză verde mărăciune*

— Frunză verde mărăciune,
 Fie-te focul de june,
 Ai ramas neînsurat,
 Ca gardul nestreșinat!
 5 — Frunză verde, foae lată,
 Fie-te focul de fată
 Rămăsăși nemăritată,
 Ca salca netușinată!
 — Cine te cată pe tine,
 10 Că iești bătrân ca și mine?..
 — Ba pe tine toți te cată,
 Că te știu, că iești bărbată?! (Coșava)

496. *Cine, mândro, te-a știut*

Cine, mândro, te-a știut,
 Că ai gură de vindut!
 Să fi știut mai demult
 Aș fi cumpărat d'un tult!*) (Vărădia)

497. *Nevăstuță dela Brebu*

Nevăstuță dela Brebu,
 Stai în loc să te întreb:
 — Ai guriță de vindut,
 C'aș lua bani împrumut,
 5 Ș'aș lua și io d'un tult.*)
 Gura mea nu ie de dat,
 La fecioru blăstămat!...**) (Caransebeș)

*) Un tult, sau și două libre = 20 crețari austriaci.

**) Comp. variantele p. 368 „Mândră, mândruleana mea,” și p. 445 „Marișcuță din Fiscuț,” col. Iarnik-Bârseanu.

498. *Frunză verde viorea*

— Frunză verde viorea,
 Ia tu, june, fata mea!
 Că-ți dau șase vaci cu ea.
 — Să-mi dai șasă și mai șasă
 5 Fata ta nu-mi trăbă 'n casă:
 Cântă cucosu în ușa,
 Fata ta doarme 'n cenușă,
 Cântă cucosu 'n gunoi,
 Fata ta doarme 'n război.

(Petrilova)

499. *Nevasta fuge de soare*

Nevasta fuge de soare,
 Vremea trece ca o floare;
 Nevasta doarme sub tufe,
 Și noaptea spală la rufe.

(Bogăltin)

500. *Bate, Doamne, și-l usucă*

Bate, Doamne, și-l usucă,
 Pe cine-o pus pomi pe luncă,
 De fac toți răchie multă,
 De-și uită feciori de muncă
 5 Și nevestele de furcă!

(Coșava)

501. *Mândra, bat-o soarele*

Mândra, bat-o soarele,
 Ș-a beut fuioarele,
 Și i-s scurte poalele,
 I se văd picioarele!

(Drăgoești)

502. *Frunză verde de măr dulce*

Frunză verde de măr dulce,
 Am muere ca și-o cruce
 Și la lucru n'o pot duce.

- Că de joc ie cum ie focul
 5 Ear de lucru pute locul.
 Tot am zis și-am sfătuit,
 Ca să meargă la muncit;
 Dar' ea, biata, n'are grijă,
 Ci mai frumos se câștigă;
 10 Când aude că e joc,
 Sare ca arșă de foc,
 Și când la lucru o chem,
 Zice: „haide să ședem,
 Avem vreme să lucrăm,!“*)

(Coșava)

503. *Variantă*

- Frunză verde de săcară,
 Am o mândră cât o țară,
 De urâtul lucrului
 Fuge 'n fundu birtului.
 5 Furca-i strigă la fereastă,
 Haid acasă, jupăneasă,
 Că nu ai măsaî pe masă,
 Nici poneavă n'ai pe pat,
 Nici cămașă pe bărbat.

(Țerova)

504. *Variantă*

- Frunză verde grâu de toamnă,
 Am o mândră ca o doamnă;
 Când ie vremea lucrului.
 Șede 'n cotu birtului.
 5 Io o chem: hai, mândr', acasă,
 Că n'ai nici măsaî pe masă,
 Nici procoviță pe pat,
 Nici cămașă pe bărbat.

(Pătaș)

*) Comp. varianta dela pag. 425 în col. Iarnik-Bârseanu „Foaie verde de cicoare:“ și p. 263 „Frunză verde de măr dulce,“ col. Sevastos.

505. *Variantă*

Nevăstuță cu brâu lat,
 Toată eara ce-ai lucrat?
 De n'ai lepedeu pe pat,
 Nici cămașă pe bărbat.
 5 Ai țesut o pânză rară
 Patru luni într'o cămară;
 Dar camașa cum s'o faci,
 Că n'ai pânză nici de saci!

(Bogăltin)

506. *Floare mică, floare mare*

Floare mică, floare mare,
 Stai pe creangă, nu picare,
 Că nu-i neica să te iare,
 Că sau dus la Pârvova,
 5 Să-și bată ibovnica,
     C'o jordiță
     De mlădiță,
 S'o învețe la furchiță,
 C'o jordiță de briboi,
 10 S'o învețe la război,
 C'o jordiță d'a de nuc
 S'o învețe la cusut.

(Meedica)

507. *Poartă, mândro, floricele*

Poartă, mândro, floricele,
 Fă-i ciudă muerii mele;
 Poartă, mândro, rozmarin,
 Să-i faci ciudă și venin,
 Că la tine eară vin.

(Dalci)

508. *Floare albă din grădină*

Floare albă din grădină,
 Smulge-te-aș din rădăcină,
 Să te dau la mândra 'n mână,

Să te ducă la fântână,
 5 La fântâna cu sălcută,
 Un' se spal' a mea drăguță,
 Cu sapun și cu albele,
 Cu albele, cu roșele,
 În ciuda muerii mele!
 (Surducu mare)

509. *Nevăstuța cu cercei*

Nevăstuța cu cercei
 Paște scroafa cu purcei,
 Și mai paște ș'un vițel,
 De-ș trece vremea cu iel.
 (Bogăltin)

510. *Păsăruică albă 'n pene*

Păsăruică albă 'n pene,
 Du-te-acas' până-i devreme,
 Și să-i spuși muerii mele,
 Să gate cina devreme;
 5 C'am o fire blăstămată
 Nu pot dormi noaptea toată:
 Jumătate-o dorm acasă,
 La copii și la nevastă,
 Jumătate-o dorm în sat
 10 La mueri fără bărbat!
 (Dalci)

511. *Nevasta care-i nevastă*

Nevasta care-i nevastă
 Poate ca să se iubească
 Și cu mine, și cu altu,
 Numai să n'o știe satu,
 5 Nici să n'o simtă bărbatu;
 Că bărbatu-i ca 'mpăratu:
 Împăratu te închide,
 Ear bărbatu te ucide.
 (Pătaș)

512. *Pe-un picior, pe ăstalalt*

Pe-un picior, pe ăstalalt.
 Iel ie cel mai bun fărtat,
 Că mă duce noaptea 'n sat
 La nevasta cu bărbat.

- 5 Dar când ie gura mai dulce,
 Pe bărbat dracu-l aduce:
 Io-l întreb de sănătos,
 Iel ia parul cel mai gros;
 Io-l întreb de sănătate,
 10 Iel mă tupăe*) pe spate.**)

(Coșava)

513. *Mândra cu capu 'n fereastă*

Mândra cu capu 'n fereastă
 Mă cheamă frumos în casă.
 -- Ba io, mândro, n'oi veni,
 Că ți-i bărbatul aci!

- 5 — Vino, bade, tu și taci,
 Că bărbatul nu-i acas',
 Ie la târg la Cacova,
 Știe-l dracu, vine-ori ba! . . .
 Dar când fu gura mai dulce,
 10 Pe bărbat dracu-l aduce . . .
 Io-l întreb de sănătos,
 Iel alege un par gros,
 Io-l întreb de sănătate,
 Iel mă freacă rău pe spate!
 15 Rămâni, mândruțo, cu dor,
 Io iau fuga pe picior.

(Vărădia)

514. *Aseară plecai la tine*

Aseară plecai la tine,
 Greșii: calea, vai de mine,

*) A tu păi = a trage o bătaie cuiva.

**) Comp. var. dela p. 397--8 „Zis-am zis și m'am jurat“
 în col. Iarnik-Bârseanu.

Mă băgai la altă casă,
 Unde ie mândra frumoasă,
 5 Cu bărbatu dus d'acasă,
 Cu bărbatu nătărău :
 Acolo trăesc și iau !*)

(Dulău)

515. *Mă dusei la dumbrăviță*

Mă dusei la dumbrăviță,
 Dup' un fir de romoniță,
 Romoniță nu aflai,
 Ci o coconiț' aflai,
 5 Adormită, neadormită,
 Se ținea în celuită.
 Trăsei arcul s'o săget,
 În inimă după piept ;
 Atunci ea se deștepta,
 10 Din gură așa-mi grăea,
 Nu mă, neico, săgeta,
 Că nu ieste vina mea,
 Ci-i de vină maică-mea,
 Că m'a făcut frumoșea,
 15 De mis dragă junilor
 Ca laptele pruncilor,
 Ca florile fetelor,
 Și vinu chinezilor.

(Căvăran)

516. *Sui la deal, cobor la vale*

Sui la deal, cobor la vale,
 L'a mea mândră-i luminare,
 Stau în loc și mă socot,
 Cum pe mândra să o scot.
 5 Bocănire-aș**) la fereastră,
 Bărbatu-i șede la masă,

*) Comp. cântecele : p. 377 „Du-mă, Doamne, și mă pune,“ col. Iarnik-Bârseann ; și p. 180—181 „Frunzuleană rug de mure,“ col. Sevastos.

**) Bocănesc la ușa = bat la ușă.

Şede jos şi duhă neşte,
Dracu-l ştie ce gândeşte... (Dulău)

517. *Am o ciună de muere*

Am o ciună de muere,
De toată lumea mă teme,
Şi de lună, şi de stele,
Şi de vecinele mele. (Logoj)

518. *Vecine, frate vecine*

Vecine, frate vecine,
Nu-ţi purta muerea bine,
C'o văd astăzi ş'o văd mâne,
Şi ne-om face de ruşine. (Drăgoeşti)

519. *Eacă, eacă, badea vine*

Eacă, eacă, badea vine,
Cum să fac, să-l iau cu mine?
— Tu, mândro, reai face bine,
De reai fi'ntrun drum cu mine;
5 Dar ieşti, mândro, cam departe,
Nu poci la tine străbate,
C' am o cătea de muere,
De toată lumea mă teme. (Văliug)

520. *Bosâioc dela fereastă*

Bosâioc dela fereastă,
Bătură pe Măxineasă;
Earbă verde din ogor,
Ş'o bătură la obor;
5 Frunză verde din ogoară,
Ş'o bătură lângă şcoală,
Frunză verde de bujor:
Aşa-i la mândre cu dor! (Dulău)

521. *Fost-ai, mândro, ca o doamnă*

Fost-ai, mândro, ca o doamnă .
 Și pe urmă ca o cioară;
 Fost-ai, mândro, de-arătare
 Și pe urmă de mirare;
 5 Fost-ai fost poale rotate
 Și pe urmă spintecate. . . . (Dulău)

522. *Nevasta cu om urât*

Nevasta cu om urât
 Să-i pună funea la gât,
 Să-l ducă Marța la târg.
 Cine-i dă un tult*) și un zlot,
 5 Să-l dea cu fune cu tot,**)
 Cine-i dă mai puținel,
 Să ia funea de pe iel!)Meedica)

523. *Frunză verde de buede*

Frunză verde de buede,***)
 În muere nu te'ncrede;
 Că muerea-i gură dulce,
 Te adoarme și se duce. (Dulău)

524. *În muere nu te'ncrede*

În muere
 Nu te'ncrede,
 Că muerea-i mare dracu,
 Cum aude că-i bărbatu,
 5 În pripite-și leagă capu
 Cu pelin și cu fereagă,
 Se vaită că-i beteagă,

*) 20 crețari. Zlot=40 cr.

**) Comp. Frunză verde grâu mărunț . . . De ți-i bărbatul urât, p. 238, col. Sevastos.

***) buruene.

Beteagă de diochiat
 Și pârdaľnicu izdat,
 10 Nu-i beteagă de izdat,
 Ci de multul așteptat
 După drăguțu din sat,
 Că prea s'a amânătat.*)

(Sasca)

525. *Fata dacă'mbătrânește*

Fata dacă'mbătrânește,
 Nime n'o mai pomenește.
 Frunză verde de salată,
 Că-i pe post tot nespălată.
 5 Crăciunul dacă sosește
 Se spală și se albește,
 Se perie, se gătește,
 Cătră maică-sa grăește:
 „Ean scoală, maică, din pat,
 10 Că nu știu ce ieste'n sat;
 De-ar fi niște pețitori,
 Cheamă-i, maică, pela noi,
 Să le dăm și de mâncare,
 Doar m'a cere măcar care,
 15 Și le-om da și beutură,
 Doară nu m'or căta'n gură,
 Că n'am dinți, n'am nici măsele,
 Amar de zilele mele!“
 Maică-sa din grai grăea:
 20 „Of, fată, fetița mea,
 De te-aș putea mărita
 Pentru-o țară nu te-aș da;
 Dar tu nu te-i mărita,
 Că zău nu te știi purta;
 25 Și te poartă ca o fată,
 Nu sta cu gura căscată;
 Ai de grije ce vorbești,
 Să nu spuñi de câți ani iești!“

*) Întârziat.

Dară fata asculta

- 30 Și din grai așa zicea :
 „Le-am spus numai la ureche,
 Că nu sunt așa de veche,
 Numai un an de-o mai trece,
 Vor fi patruzeci și zece“.*)

(Bogăltin)

526. *Țesetoarea harnică*

- Bărbate, sufletul meu,
 Tu nu știi ce-am gândit ieu,
 Io nimica n'oi lucra
 Pân'oi toarce cânepa ;
 5 Ș'oi pune războiu'n casă
 Ș'oi sta de pânză să țasă,
 Și m'oi pune pe lucrat,
 Tu mi-i face de mâncat.
 Când războiul întindea
 10 Și pânza o neredea,
 Cu brăglile când lovea
 Toate firele rupea.
 Și când Paștile veniră,
 Ea tot înoda la fire ;
 15 Când iera pe la țâspas,
 Tot cu ea avea necaz ;
 Când iera pela Sângeorz,
 Sta s'o ia din război jos,
 Că cu brăglile dedea
 20 Și cu gura blăstema :
 Bată-te Dumnezeu pânză,
 Că mă săgetași la rânză,
 Și mi-ai scos vestea în țară,
 C'am pătit cu tine-o vară ;

*) Compară cântecele p. 446—447 „Sub răchita rourată, Șede baba supărată“, și p. 448. „Draga mamei torcătoare“, în col. Iarnik-Bârseanu; ear în col. G. Dem. Teodorescu la p. 336 „Foaie verde ghiociei, tac, maică, tăeței“, după lăutari.

- 25 Ori te țese foarte bine,
 Ori de nu, în foc cu tine!
 Că te iau de pe război
 Și te bag într'un lădoi,
 Și-i sta până 'n primăvară,
 30 Atunci io te-oi scoate eară,
 Ț-oi pune razboiu 'n șură
 Și-oi dormi mai câte-o țără,
 Că 'n șură mai bate vântul,
 Și îmi mai respiră gândul...

(Drăgoești)

527. *Nevasta harnică*

- Mult mă chinue bărbatu,*)
 Că nu sunt bună de dracu;
 Dar iel ar putea zeu face
 Și mie să-mi dee pace;
 5 Că doar știe tare bine
 Câte trude sunt pe mine:
 Lunea, Marța n'am lucrat,
 M'am temut rău de păcat;
 Miercurea ie sărbătoare
 10 Te scapă de multe boale;
 Dela Paști până'n Rusale
 Am ținut Joile tare;
 Vinerile sunt legate,
 N'oi lucra să-mi fac păcate;
 15 Far Sâmbăta am lucrat
 Și nu mi s'a arătat,
 Că m'am bolnăvit de cap,
 M'am trântit colo în pat;
 Dumineca-i ziuă sfântă
 20 De Dumnezeu dăruită,
 Să mai stau și adurmită!

(Drăgoești)

*) Comp în col. Iarnik-Bârseanu p. 425 „Lunea, Marța n'am lucrat“.

528. *Haiducească*

- Frunză verde earbă deasă,
 Geme codru și nu-i pasă,
 Geme codru de voinici,
 La tot iagu câte cinci . . .
- 5 Sub poală de codru verde
 Un focșor abea se vede,
 Nu știu focu-i potolit,
 Au de feciori ocolit,
 Nu știu patru au doisprece
- 10 Șad și frig la un berbec;
 Și nu-l frige
 Cum se frige,
 Ci-l întorc între cărlige,
 În cărlige de aramă,
- 15 Ca să-l frigă mai cu samă,
 În cărlige de argint,
 Ce n'am văzut decând sunt.
 Ear de fași îmbătrâniți
 Stau rând caii priponiți,
- 20 Cu funii de grea mătăasă,
 Și cu zăbale alese,
 Călușei
 Tot mărunței,
 Cu frâne cruciș pe iei . . .
- 25 „Hei, voinici feciori, să'nchin,
 Cu cea vadră din al vin,
 Din vinul amar și dulce,
 Ce de puica dor mi-aduce,
 De puicuța rumenită,
- 30 Și de pușca-mi otelită“ . . .
 . . . Bun ie traiul hăiducesc,
 Dar mai dulce-i al popese!“

(Sasca)

IV. CĂTĂNEȘTI

529. *Jele-i Doamne, cui i jele*

Jele-i, Doamne, cui i jele,
Jele-i, Doamne, maicii mele...

Mă făcú

Și mă crescú, —

5 Și când ți fusei mai drag,
Mă jură neamțu sub steag.

(Pătaș)

530. *Frunză verde de bujor*

Frunză verde de bujor,
Plânge-mă, maico, cu dor,
Că Ț-am fost voinic fecior,
Ț-am scos plugul din obor,
5 Ș'am arat un rotogol.*)

Sămănai tot bosâioc,
Răsări jale și foc,
Și un Țir de maiorană,
Ca să plec, maico, cătană.

(Bogăltin)

531. *Beți, feciori, vă veseliți*

Beți, feciori, vă veseliți
Până sunteți la părinți,

*) Comp. „Plânge-mă, mamă, cu dor,” doina nr. 57. col. Alecsandri.

- Că nouă ni s'a sosit
 O pustie
 5 De hârtie,
 Dela nalta 'mpărăție,
 Să mergem la cătănie :
 Eacă maică,
 Eacă taică,
 10 Eacă fecioru vă pleacă !
 Nu te, soră, obida,
 Nu te, maică, spăria,
 Și la lacrimi nu vărsa,
 Că d'o fi vro pace 'n țară,
 10 Ț'oi veni la primăvară ;
 Ear de-o fi vro răutate,
 Ț'oi trimite, mamă, carte,
 Și n'oi scri-o cu cerneală,
 Că de aia-i multă 'n țară,
 20 Ci pe laturi
 Pân gâneturi,
 În mijloc
 Pară de foc ;
 Și de-oi scri-o într'o sară,
 25 Voi ați plânge-o 'ntreagă vară,
 Ear de-oi scri-o într'o zi,
 Voi iți plânge pân' iți fi !

(Sasca)

532. *M'ai făcut, maico, frumos*

- M'ai făcut, maico, frumos,
 Neamțului de bun folos.
 Când am fost să-ți fiu de h a z n ă
 M'a dus neamțu de acasă ;
 5 M'a luat, nu știu nici ieu,
 Și mă duc pe drum cu greu,
 Cu străinii însoțit,
 Ca spinu 'n gard îngrădit.
 Maică, tu m'ai blăstămat,
 10 Ca să fiu înstrăinat

De fete și de feciori,
De joc și de sărbători.

(Văliug)

533. *Frunză verde lemn uscat*

- Frunză verde lemn uscat,
Rău, maică, m'ai blăstămat,
Să iau pușca în spinare,
Să umblu peste hotare.
- 5 Rău mă doare peste spate
De curele 'ncrucișate.
Rău mă doare peste piept
De pușcă și baionet.
Spune, maic', adevărat,
- 10 Cu ce apă m'ai scăldat?
Cu apă de Vineri sara,
Să 'ncungiur lumea și țara,
Cu obrazul cătră soare,
Să n'am zi de serbătoare,
- 15 Cu obrazu cătră lună,
Ca să n'am nici o zi bună!

(Pătaș)

534. *Spune, maic', adevărat*

- Spune, maic'. adevărat
În ce apă m'ai scăldat,
În apă de Vineri sara,
Să ocol lumea și țara,
- 5 Sau cu apă din fântână,
Ca să nu mai am odină
Și să pier cu pușca 'n mână.

(Bogăltin)

535. *Bosâioc din doi poșori*

Bosâioc din doi poșori,*)
Avú mama doi feciori,

*) Poșorii sunt grămezile de fân, din care se fac clăniile = clăile. Grămezi de fân și mai mici decât poșorii se cheamă pâloui în comuna Dulău ș. a.

Și din doi unul se duse...
Pe drumul Aradului
5 Cătană împăratului.

(Dulău)

536. *Avú mama doi feciori*

Avú mama doi feciori
Cu ochii cam negrișori.
Albă fețișoara lor,
Ca și lâna oilor,
5 Albă, mândră și voioasă,
Ca și lumea drăgostoasă.
După câțva anișori
Vení vremea la feciori,
Vení carte și poruncă,
10 Din doi unul să se ducă,
Din doi unul să s' aleagă,
La cătănie să tragă.
Căzú soartea pe Ionaș,
Dragul mamei fecioraș...
15 Iel de-acasă când plecà,
Din guriță cuvântà:
„Rămâi, taică, sănătos!
„Ieu mă duc pe-aici în jos;
„Rămâi, maică sănătoasa!
20 „Ieu mă duc astăzi de-acasă.
„Rămâneți, mândrele mele,
„Cu buzele subțirele,
„Cu buzele îngroșate,
„De mine nesărutate!“

(Coșava)

537. *Tot am zis mă duc, mă duc*

Tot am zis mă duc, mă duc,
Și maica nu m'a crezut;
Dar acuma zău m'a crede,
Că mă duc, nu mă mai vede.
5 Mă duc, maico, dela tine,

- Plânge inima în mine,
 Mă duc, maico, dela voi,
 Plângu-mi ochii amândoi!
 De amar și de grea jele
 10 Facu-mi ochii fântânele,
 Să curgă izvor din iele.

(Văliug)

538. *Bosâioc depe cetate*

- Bosâioc depe cetate
 Bate, Doamne, ce mi-i bate,
 Bate, Doamne, pe spăia,
 Al' a scornit cătănia,
 5 Feciorii să cătănească,
 Neveste să văduvească,
 Fete mari să mbătrânească.
 Eată maică, eată taică,
 Feciorul vostru cum pleacă,
 10 Și din ochi lacrimi îmi varsă
 Pentru dragostea din casă.

(Bogăitin)

539. *Prin pădurea cu nuiiele*

- Prin pădurea cu nuiiele
 Merg cătane tinerele,
 Cu maicele după iele.
 Cătanele merg cântând,
 5 Ear maicele merg plângând.
 Milă mi-i maico, de tine,
 Dar mi-i milă și de mine,
 Că mă duc în țeri străine,
 Unde nu cunosc pe nime,
 10 Numai frunza și earba,
 Cum ie în toată lumea!

(Văliug)

540. *Măgheran și viorele*

Măgheran și viorele,
 Amar de zilele mele;

Măgheran cu floarea lată,
 Care te-am purtat odată...
 5 Te-a mai purta oarecine,
 Că io merg în țeri străine,
 Unde nu cunosc pe nime...

(Văliug)

541. *Vai săraca cătana*

Vai săraca cătana,
 Când îi vine porunca,
 Ia borneul*) pe spinare
 Și iese la drumul mare;
 5 Unde șede s'odihnește,
 Prinde pipa, duhănește,
 Ia cămașa și-o cărpește
 Și la maică-sa gândește...
 Fie-te focul de maică!...
 10 În ce apă m'ai scăldat?
 În apă de Vineri seara,
 Să 'ncungiur lumea și țeara,
 Tot pe dunga șanțului,
 La bătaea Neamțului!

(Coșava)

542. *Frunză verde chiți de flori*

Frunză verde chiți**) de flori,
 Vai de maica cu feciori,
 Năcăjește
 Până-i crește,
 5 Și 'mpăratu-i cătănește...
 Cătănăia ieste bună
 La fecioru fără mumă,
 Cătănăia ieste dată
 La fecioru fără tată.

*) Borneul = vițelul (ranița).

**) Chită = buchet, pl. chiți, ca și pl. dela icoană iconi,
 de gen. fem. două iconi.

- 10 Fire-ai, mamă, blăstămată,
De ce nu m'ai făcut fată,
Să-ți sfârâi fusul în vatră.
La ce m'ai făcut fecior?
Să iau drumu la picior
- 15 Să umblu din sat în sat
Cu vițelu ineroșnat,
Stând în pușcă răzimat
Și să mânc prefont uscat,
Nici cu apă nu-i muiat,
- 20 Nici cu sare nu-i sărăt,
Numai cu lacrimi 'udat...

(Văliug)

543. *Frunză verde-a mirtelor*

- Frunză verde-a mirtelor,
Așa-i data fetelor
Să scrie cătanelor...
Așa-i data la cătană
- 5 Să stea la șilboc afară,
De-aceea s'a dus pe țară,
Tot pe țară înstrinată, —
Bată-mi-te, maico, bată
De ce nu m'ai făcut fată?
- 10 Numai mă făcuși fecior
Ca să pat*) atâta dor, —
C'asa mi-e focu de greu,
Se uscă sufletul meu...

(Dulău)

544. *Frunză verde lemn uscat*

- Frunză verde, lemn uscat,
Carte albă mi-a picat,
Carte dela 'mpărăție
Să mă duc la cătănie:
- 5 Carte albă,
Slovă neagră,

*) Pat, des întrebuințat în loc de sufăr.

La mijloc
 Pară de foc
 Ca să plec acum deloc ...
 10 Cătănăia cui ie bună ?*)
 La feciorul fără mumă,
 Cătănăia cui ie dragă ?
 La feciorul fără tată.

(Bogăltin)

545. *Maico, din feciorii tei*

Maico din feciorii tei**)
 Și din frățiorii mei,
 Toți au casă, toți au masă,
 Numai io trag la pedeapsă;
 5 Toți au casă, toți au loc
 Numai io stau la șil boc!

(Bogăltin)

546. *Frunză verde lemn uscat*

Frunză verde lemn uscat,
 Eacă, maică, am plecat,
 Am plecat și io 'n robie
 La urâta cătănie. —
 5 Cât ținea anul de vară
 Ne mâna din țară 'n țară.
 Toată ziua ne mâna,
 Soarele rău ne ardea
 Vântul ne bătea
 10 Ploaea ne ploea,
 Foamea neagră ne mânca...
 La forposturi ne punea
 Și de moarte ne gătea...

(Caransebeș)

*) Comp. la Iarnik-Bârseanu p. 198—199 „...Pribegia cui ie bună“ și p. 303.

**) Comp. cânt. dela p. 180. „Foae verde de hămei, Maico din copiii tăi“, col. Iarnik-Bârseanu.

547. *Cântă cucul Vinerea*

Cântă cucul Vinerea,
 Trec ficiorii Dunărea,
 Câte doi alătura,
 Blăstămându-și pe maica :
 5 Bată-te Dumnezeu, maică,
 Dece nu m'ai făcut fată,
 Să șed în țară-așezată ;
 Numa m'ai făcut ficior,
 Să 'ncunjur țara cu dor!

(Țerova)

548. *Frunză verde lemn uscat*

Frunză verde lemn uscat,
 Rău, maică, m'ai blăstămat,
 Să umblu din sat în sat,
 Și să mânc prefont uscat
 5 În picioare frământat,
 Nici cu sare nu-i sărat,
 Numai cu lacrimi udat.

(Bogăltin)

549. *Frunză verde bosâioc*

Frunză verde bosâioc
 Mai bine să ard în foc,
 Dacă n'am avut noroc.
 Poate c'am fost blăstămat,
 5 Să mă duc din sat în sat,
 Și să mor înstrăinat,
 Că cătani așa-i dat.

(Caransebeș)

550. *Mă duc, maico, în cătane*

Mă duc, maico, în cătane,*)
 Tu rămâi și-mi spală haine,
 Le spală în lacrimele,

*) Vezi varianța pag. 307. în col. Iarnik-Bârseanu „Io mă duc, mândră, 'n cătane.“

Le uscă pe gădurele,
 5 Tot în dor și tot în jele,
 Le trimite 'n vânturile
 În țara străinului,
 Marginea pământului,
 Unde nu-i nici fir de grâu
 10 Numai sânge până 'n brâu! (Dulau)

551. *Variantă*

Frunză verde măiărane,
 Io mă duc, mândro, 'n cătane,
 Tu rămâi de-mi spală haine,
 Și le spală 'n lacrimile,
 5 Și le freacă 'n dor și jele,
 Și le uscă pe scăeți,
 Mie să mi le trimeti
 Pe frunzele nucului,
 În țara Tălianului. (Margina)

552. *Zis-a mândra să mă 'nsor*

Zis-a mândra să mă 'nsor,
 Să nu port atâta dor;
 Dar mândruța mea nu știe,
 Că io merg în cătănie. (Bogăltin)

553. *Rămâi, mândro, sănătoasă,*

— Rămâi, mândro, sănătoasă,
 Gură dulce și frumoasă!
 Că acum ne despărțim,
 La trei ani ne întâlnim.
 5 — Du-te, neico, sănătos,
 Ca un trandafir frumos,
 Să te bată vântu 'n față
 S' umpli lumea de dulceață!*) (Văliug)

*) Comp. „Frunză verde, măr mustos,” col. Sevastos, pag. 33—34.

554. *Frunză verde de mohoru*

Frunză verde de mohoru,
 Bate, Doamne, pe maioru,
 Pe maioru din Logoj,
 C'a luat feciori frumoși,
 5 Bate-l, Doamne, și-l ia drace,
 C'a luat pe cine-mi place;
 Dar acasă ce-a rămas?
 Cei cu pălării pe nas!
 Acasă cine a udit?
 10 Cei cu pălării pe flit!

(Herendești)

555. *Dincolo de Lipova*

Dincolo de Lipova
 Mereu cântă tinghița
 De jale la cei voinici,
 Că s'or însurat de mici.
 5 Lunea, Marțea s'o'nsurat,
 Mercuri carte li-a picat,
 Carte neagră'mpărătească
 Să meargă să cătănească.

(Caransebeș)

556. *Hai, mândro, la Lipova*

Hai, mândro, la Lipova,
 Acolo m'or înbrăca,
 Păru'n cap mi l-or tăea.
 Ia-l, mândro, și-l pune bine
 5 Și-l bagă'n cârpă la tine,
 Ca să-l scoți la serbători,
 Să-l areți cătră feciori,
 Și să vadă și iei bine
 Ce-or făcut domnii cu mine!

(Fârdea)

557. *Frunză verde măerană*

Frunză verde măerană,
 Mi s'a dus badea cătană;

Nu ș-ar mai da de pomană,
Cine mi l-a pus cătană!

(Caransebeș)

558. *Frunză verde de măr dulce*

Frunză verde de măr dulce,
Ean ieși, măndro, 'n deal la cruce,
Că io pe trei ani m'oi duce.
Duce-m'oi și n'oi întoarce,
5 Plânge-mi-i și te vii coace.
Duce-m'oi și n'oi veni,
Inima ți s'o topi.

(Criciova)

559. *Tu te duci, neico, sărace*

— Tu te duci, neico, sărace;
Dar cu dorul tău ce-oi face?
— Tu îi face, măndro bine,
Că inima mea-ți rămâne,
5 Ia-o tu ș'o pune bine,
Ș'o sădește în grădină,
În grădină la umbriță,
Și-i du apa cu guriță.
De-i vedea, c'o lăstări,
10 Să știi, măndro, c'oi veni;
De-i vedea, că vestejește,
Nu mai trage-a mea nădejde.*)

(Meedica)

560. *Frunză verde floricea*

Frunză verde floricea,
Mândra așa cuvânta:
— Fă, neicută, ce-i putea,
Și mă ia cu Dumneata.
5 — Măndro, unde mergem noi
Nu ie earbă, nu ie grâu,

*) Vezi var. p. 111. col. Iarnik-Bârseanu „Io mă duc măndro, de mâne.“

- Numai sânge până'n brâu.*)
 Mândro, unde mergem noi,
 Nu ie nici un fir de earbă,
 10 Numai sânge până'n barbă.
 Frunză verde floricea,
 Mândra ear' așa grăea :
 — Fă-mă brâu pe lângă tine,**)
 Că să-ți meargă tot cu bine;
 15 Unde brăul ț-a fi greu
 Fă-mă lumină de său
 Și mă pune'n sinul tău :
 Unde seara-i însera,
 Cu mine te-i vedera,
 20 Și cu lemne
 Din sprincene,
 Cu schintei
 Din ochii mei!

(Armeniș)

561. *Nu știi, badeo, ce ziceai*

- Nu știi, badeo, ce ziceai,
 La noi pe scaun¹⁾, când ședeai,
 Că nu ieste om în lume
 Pe noi să ne despreune; —
 5 Eată omul s'a aflat,
 Francisc Iosif împărat,
 Pe noi ne-a despreunat!²⁾

(Margina)

562. *Foae verde mărăcină*

Foae verde mărăcină,
 Mă mână mama'n grădină

*) Comp. var. del. p. 322, „Foae verde de secară, Vestea rea o vint în țară“ în col. Iarnik-Bârseanu.

***) Comp. var. dela p. 64, aceeaș colecție.

¹⁾ Scaun.

²⁾ Comp. cântecul dela p. 255, „Foae verde de susai, Știi tu, mândră, ce ziceai“, în col. aceeaș.

După bosâioc albuț,
 Să fac pană la drăguț.
 5 Drăguțu nu poartă pană,
 Că l-a scris neamțu cătană*) (Surducu mare)

563. *Badea meu ie nensurat*

Badea meu ie nensurat,
 Nici mustață nu i-a dat,
 Cum ie bun de sărutat, —
 A plecat și m'a lăsat,
 5 A plecat să cătănească,
 Altă mândră să-și găsească. (Bogăltin)

564. *Frunză verde nucă sacă,*

Frunză verde nucă sacă,
 Nu găsesc bade să-mi placă ;
 Că badea, de mi-a fost drag,
 În cătane s'a băgat.
 5 Cât oi fi
 Cât oi trăi,
 Cătană n'oi mai iubi!
 Căci cătana-i
 Ca dușmana,
 10 Când ie dragostea mai dulce,
 Te cam lasă și se duce,
 Se duce, ia drumurile,
 Io rămân cu gândurile... (Herendești)

565. *Vai bade, bădițul meu*

Vai bade, bădițul meu,
 Ascultă ce-ți spun și ieu :
 Decât să te văd sub steag,
 Mai bine în pat beteag ;

*) Comp. varianta dela p. 315 „M'a mânat maica la vie,
 Să-mi culeg magheran mie“ în col. Iarnik-Bârseanu.

5 Ș'oi porni pe rătărele
 Ș'oi culege dor și jele
 Și ț'oi face lecurile
 Să te vindec io cu iele.

(Margina)

566. *Peste trei zile îți vine*

Peste trei zile îți vine,
 Ca să mergi în cătănie,
 Și de-acolo nu-i veni
 Pân' trei ani s'or împlini:
 5 Vină mă sărut' odată,
 Bade, inimă de peatră.

(Drăgoești)

567. *Frunză verde lemn uscat*

Frunză verde lemn uscat
 Decând neica mi-a plecat
 Ceață 'n casă s'a băgat
 Nu văd masă,
 5 Nu văd casă,
 Nu aud cine vorbește
 Numai dorul mă topește.

(Caransebeș)

568. *Neicuțo, cu dorul tău*

Neicuțo, cu dorul tău,
 Nu pot trece un părâu,
 Un părâu cu apă rece
 Cine bea de dor i trece:
 5 Am cercat și am beut,
 Și de dor nu mi-a trecut.
 Decând neica a plecat
 Furca 'n pod am aruncat,
 Decând neica mi s'a dus
 10 Trei fire pe fus n'am pus.

(Caransebeș)

569. *Frunză verde depe rit*

Frunză verde depe rit
 S'a dus badea 'n bătăit,
 Nu știu, Dunărea-a trecut,
 De trei zile n'a venit,
 5 Nu știu, Turcii l-au robit,
 De opt zile n'a venit...
 De nu vii, bade 'n o lună,
 Mă afli pe câmp nebună;
 De nu-i veni într'un an,
 10 Mă afli neagră buștean!

(Sasca)

570. *Du-te dor*

Du-te dor,
 Până ie nor,
 Că dacă s'a 'nsenina
 Mai departe te-oi mâna,
 5 Unde-i steagul aplecat,
 C' acolo-i badea culcat;
 De l-i găsi adurmit,
 Tu să-i spui, că am murit;
 De l-i găsi deșteptat,
 10 Spune-i, că m'am măritat,
 Să-mi trimită un propis,
 Dar nu cu cerneală scris,
 Că cernelă-i multă 'n țară
 Ș'o fi vro încelueală,
 15 Să scrie cu argințel,
 Că de-acela-i puținel,
 Să cunosc că-i dela iel!

(Văliug)

571. *Înălțate împărate*

Înălțate împărate,
 Citește ș'a noastă carte
 Și pe frunză de podbeal
 Ne trimite la Ardeal,

- 5 C'avem mândre tinerele,
De-al nost' dor, de-a noastră jele
Nu mai poartă nici mărgele,
Nici în degete inele,
Și de dor și de bănat
10 Și cercei-i-au ăruncat!*) (Ocna de Pîier)

572. *Florinică floricea*

- Florinică floricea,
Vai săraca mândra mea,
Cum rămâne singurea ;
Ieu mă duc în cătănie
5 Și-ți las dorul, mândră, ție,
Florinică doi bujori,
C'ășa-i data la ficiori,
Când li-i mai drag să trăească,
Cu mândra să se iubească,
10 Atunci casa-și părăsesc,
Și la drum mi se pornesc,
Trei ani grei îți cătănesc. (Văliug)

573. *Mândro, dă-mi tu ochii mie*

- Mândro, dă-mi tu ochii mie,
Să-i învâluie în hârtie,
Și să-i pun în pătrânțaș,
Că plec mâne la oraș,
5 Plec, mândruțo, și te las. (Caransebeș)

574. *Frunză verde de bujor*

Frunză verde de bujor,
Am plecat să mă însor,
Să iau frunza bradului
Și pușca'mpăratului,

*) Comp. „Frunzuliță trei smicele“, col. Sevastos, p. 178.

- 5 Și un fir de busuioc,
Până la caru de foc.
Ear când pe car ne suea,
Părul jos ni-l reteza . . .
Stringe, mândră, părul meu,
10 Și mi-l du în șazători
La fete și la feciori :
Toți să vadă și să creadă,
Cât mi-i inima de neagră,
Că-i neagră ca un cărbune, ---
15 Și n'am cătră cine spune.

(Văliug)

575. *Plânge frunza și earba*

- Plânge frunza și earba,
Plângi tu, mândro, draga mea,
Că io mâne la un ceas,
Mă duc mândro și te las ;
5 La zoritul zorilor
Stau naintea domnilor.
Ș'or striga domnii pe noi
Să stăm bine doi cu doi,
Să stăm doi mână la mână
10 Tot natu cu pușca plină,
C'or pica plumbii ca ploaua,
Și voinici tineri ca roaua.

(Margina)

576. *Mândruțo, mândro frumoasă*

- Mândruțo, mândro frumoasă,
Să rămâi tu sănătoasă,
Că de mâne la un ceas,
Mă duc, mândro, și te las.
5 M'oi lipi lâng' o cetate
Și ț-oi scrie, mândro, carte,
Carte 'n patru colțurile,
Scrisă cu lacrimi d'a mele,

- În mijloc
 10 Pară de foc,
 Că de mândra n'am noroc. (Cuptoare)

577. *Frunză verde de secară*

- Frunză verde de secară
 Io mă duc, mandruțo, 'n țară,
 Io mă duc în cătănie,
 Cătănie sau robie,
 5 Că-i puținică simbrie.
 Nu-i nici ca la un jăndari,
 Ci-s tocmai șase crețari.*) (Bogăltin)

578. *Frunză verde, lemn domnesc*

- Frunză verde, lemn domnesc,
 Pusei gând dumnezeesc,
 Pe mândra s'o părăsesc.
 Frunză verde, lemn uscat,
 5 Altă mândr' am căpătat,
 Și n'am cămașă să-i fac . . .
 Poate să-i fac dintr'un sac ?
 Dar sacu ie 'mpărătesc,
 Și mă pune să-l plătesc . . . (Ilova)

579. *Cât ie lumea și țara*

- Cât ie lumea și țara,
 Nu-i cu dor ca cătana !
 De unde cătana pleacă
 Rămâne casa săracă,
 5 Cu pluguțul prin obor,
 Cu casa plină de dor ;
 Și nevasta-i supărată,

*) Militarul de rând austriac primește 6 crețari pe zi.

Copilașii plâng pe vatră:
Și nu știu cine li-i tată.*)

(Văliug)

580. *Frunză verde de cicoare*

Frunză verde de cicoare,
Vai, sărace cătănioare,
Că n'au nici o serbătoare,
Numai pușca pe spinare,
5 Și pleacă pe munte 'n vale
Și cată în sus și 'n jos
Cum se veselesc frumos,
Și se uită 'n lung și lat
Cum se veselesc cu drag.
10 Io pun capu în pământ,
Și trec prin sate plângând;
Frunză verde-ardelenească,
Că-i poruncă 'mpărătească,
Și trăbă să se 'mplinească!

(Bogăltin)

581. *Frunză verde earbă creață*

Frunză verde earbă creață,
Porunca cea cătănească**)
Trăbă să se 'mplinească,
Trăbă să mergi ca și gândul,
5 Măcar să crepe pământul!

(Văliug)

582. *Frunză verde ciocalină*

Frunză verde ciocalină,
Vai de robia străină,
Când te-apucă Neamțu 'n mână
Îți dă drumu 'n țară strină,

*) Comp. „... Lăsa-i casă, lăsa-i masă“, p. 269, și „Frunzuliță de mărar“, p. 276, col. Sevastos; „Frunză verde de săcară“, a venit poruncă 'n țeară“, p. 322—323, col. Iarnik-Bârseanu.

***) Vezi și p. 322, vers 24, col. Iarnik-Bârseanu.

- 5 Unde n'ai tată nici mamă,
 Numai pușca tot în mână,
 Și te pune la șilboc,
 De-ar fi ploae, de-ar fi foc!
 De-ar fi ploae, de-ar fi vânt,
 10 Trăbă să stai ca un sfânt!

(Bogăltin)

583. *Amărâtă turturea*

- Amărâtă turturea,
 Să mă treci Italia,
 Să mă duc în țara mea,
 Să mai văd pe maica mea,
 5 Amărâtă
 Jeluită,
 Lacrimile jos fi pică!

(Sasca)

584. *Chinezul și cu popa*

- Chinezul*) și cu popa
 Tot așa mi-or rupt legea,
 Că cătană m'or băga,
 La Italia m'or căra.
 5 La Italia de m'or duce,
 Nu m'oi face poamă dulce,
 Ci m'oi face poamă-amară,
 Și la toamn' oi veni eară.

(Coșava)

585. *Frunză verde de bruscan*

- Frunză verde de bruscan,
 Am plecat pe vr'o trei ani;
 Frunză verde rozmalin,
 Nu știi vin, ori nu mai vin;
 5 Frunză verde de dudău,
 M'oi ruga lui Dumnezeu,
 Ca să mă întorc și iau!

(Bogăltin)

*) Chinezul, se zice și judele (primarul).

586. *Frunză verde earbă creață*

Frunză verde earbă creață,
 Io mă duc fără musteață
 Și oi veni cu barbă deasă ; —
 Frunză verde semenic,
 5 Io mă duc, că mis voinic,
 Și oi întoarce, nu-i nimic.

(Văliug)

587. *Cântă cucul, vai săracul*

Cântă cucul, vai săracul,
 Și a perdut mândra ortacul,
 Și căta să-ș afle altul.
 C'a gândit, că a murit ;
 5 Dar bădița a venit,
 A venit din cătănit,
 Și a 'nvățat cătănele
 Să iubească fetele. . .

(Caransebeș)

588. *De-ar fi pușca de scăete*

De-ar fi pușca de scăete
 Și compania de fete,
 De-ar fi pușca crăstăvete
 Plumbișorii de burete,
 5 Atunci zeu cu drag m'aș duce
 Măcar să mă și împușce !*)

(Văliug)

589. *Căpitane, căpitane*

Căpitane, căpitane
 Slobozi-mă din cătane,
 Să mai prind plugul de coarne
 Până la sfințit de soare ;
 5 Dacă lucru lo-i găta,
 Io cu drag te-oi asculta
 Și napoi voi înturna.

(Văliug)

*) Comp. var. la p. 299 „De-ar fi pușca de cucută“ în
 vol. Iarnik-Bărseanu.

590. *Bosâioc depe cetate*

Bosâioc depe cetate,
Spune badei sănătate, —
Că cu unгурul se bate,
Dar muscalu-i ține parte!*)

(Vărădia)

591. *Împărate, împărate*

Împărate,
Împărate,
Io mă mir, că nu ți-i jele
De tinerețile mele,
5 Cum le trec
Și le petrec
Cu amar și cu necaz,
Și cu lacrimi pe obraz.
Dar de lacrimi nu bag seamă,
10 Le mai șterg cu o maramă;
Ci mi-i milă de obraz,
Că rămâne fript și ars!**)

(Văliug)

592. *Frunză verde de colie*

Frunză verde de colie,
Vai, sermana cătănie
Mi-a fost rânduită mie
Din mica copilărie;
5 Vai, sermana mea vieață,
Cum trăesc fără dulceață
Toți feciorii merg la joc,
Numai io stau la șilboc,
Dacă n'am avut noroc;
10 Și a cù n'am ce să fac,

*) Învederat, că acest cântec se rapoartă la revoluția del 1848—49.

**) Comp. varianta dela p. 101 „Doamne sfinte nu ți-i jel. De tinerețile mele“, col. Iarnik-Bârseanu.

Trăbă să stau cu haptac ;
De-aș ieși din lume-afară,
Neamțu m'ar aduce eară!

(Bogăltin)

593. *M'or trimite și-s ca dus*

M'or trimite și-s ca dus
Pe frunza de cucuruz,
Dela Fier în sus!
Pe sub foaea arinească
5 Vine-o carte 'mpărătească
La birău să o citească ;
O ceti cât o ceti,
Și pe masă o trânti.
Când fu pela mez de noapte,
10 La feciori lega pe moarte,
Nici nu fuse ziua bine,
Când veniră și la mine.
Eată, maică, eată dragă,
Că birăiele mă leagă,
15 M'or trimite și-s ca dus
Ca frunza de cucuruz,
Dela Fier în sus!

(Ocna de Fier)

594. *Când de-acasă am plecat*

Când de-acasă am plecat,*)
Ziua bună mi-am luat
Dela frunza cea de iag,
Dela tatăl meu cel drag ;
5 Dela firul cel de earbă,
Dela maica mea cea dragă ;
Dela grădina cu brazi,
Și dela iubiții frați ;
Dela grădina cu flori,
10 Și dela mândre surori ;

*) Comp. var. dela p. 321 „Foaie verde dintr'un nuc, Vint-o vremea să mă duc“ în col. Iarnik-Bârseanu.

- Dela stele, dela lună,
 Dela neamuri dimpreună ;
 Dela firul de bujor,
 Dela prietenii cu dor. . .
- 15 Ochii mei au lăcrimat,
 Și din grai am cuvântat :
 Rămâi tu, iubită țară,
 De-oi trăi, să te calc eară ;
 Că trei ani ie vreme lungă,
- 20 Cine poate să-i ajungă ?!
 Ear mândruța ce-mi zicea ?
 — Nu te tare supăra,
 Că tu, când vei înturna,
 Vei fi alib ea și tina.

(Drăgoești)

595. *Dela Dunăre la vale*

- Dela Dunăre la vale
 Merg căpitanii călare
 Cu trei sute de cătane.
 Ofițirii merg cântând,
 5 Cătanile merg plângând
 Pe părinți rău blăstămând,
 Le ce pe iei i-au făcut
 Așa m'ți și subțirei
 Să prindă plumbul în iei.

(Caransebeș)

596. *Plinu-i codru de ce-i plin*

- Plinu-i codru de ce-i plin,
 Plinu-i codru de voinici,
 La tot fagul câte cincii.
 Ear la fagul din cărare
- 5 Șede-un căpitan călare
 Și strigă din gura mare :
 Pușcați, feciori, fără frică,
 N' ascultați că doi trei pică.

- Că pică de cei tineri,
 10 Și rămân de cei bătrâni,
 Cei bătrâni și cu mustață
 Care string la pușcă 'n brață,
 Și se pun spate la spate,
 Ca să poată bine bate!

(Margina)

597. *Muerușcă, draga mea*

- Muerușcă, draga mea,
 Vai, acum de m'ai vedea,
 Ai jura pe Dumnezeu,
 Că nu sunt bărbatul tău.
 5 Cum veni, aici peloc,
 Desbrăcară hăl cojoc,
 Mă puseră 'ndată jos
 Și mă tunseră frumos,
 Mă duseră 'n măgăzină
 10 Și-mi dederă pușca 'n mână,
 Si niște papuci purtați
 De alții p'aici lăsați,
 Și nădragi vineți, frumoși,
 Abea-i port de petecoși;
 15. Puseră-mi vițelu 'n spate
 Și la brâu curele late,
 Dederă-mi un comănac
 Și mă puseră haptac...
 Dimineața când mă scol,
 20 Io mânc comisul și gol,
 Mă scoate la egziti
 Și mă 'nvață prezentir.
 Dar căprariu-i mare 'n cap,
 Stă nainte ca un țap,
 25 Și când iel strigă haptac,
 Atunci trebuie să tac.
 Muerușcă, draga mea,
 Vai, acum de m'ai vedea,

N'ai mânca și nici n'ai bea,
30 Ai plânge de jalea mea.

(Căvăran)

598. *Cântă cucu 'n vârful de nuc*

Cântă cucu 'n vârful de nuc,
Voi, feciorii cum se duc;
Cântă cucu 'n vârful de pae
Se duc feciorii 'n bătae...
5 Frunză verde floricea,
Iei din graivașa grăea:
Scobori, Doamne, pe pământ,
De vezi neamtu ce-au făcut...
10 Tunurile slobozea;
Când iera la prânzu mare,
Venea ghegeneral călare
Și striga din gura mare:
Bateți marș, bateți marș!
15 Să țină feciorii paș,
Pe sunetul dobelor,
Pe scurtarea zilelor,
Pe sunetul trimbiții,
Pe scurtarea vieții!...
20 Șașa stau cătanele,
Cum stau toamna brazdele.
Când bătaea inceta,
Pe cătane le stringea,
Și 'n groapă le arunca,
25 Var peste iei așeza
Cu pământ îi astruca...
Jeliți voi, surori, pe frați,
Si neveste pe bărbați,
Jeliți, maice, pe feciori,
30 Pe feciorii negrișori,
Omorâți de plumbișori!

(Cuptoare)

599. *Frunză verde depe vale*

- Frunză verde depe vale,
 In Bosnia-i mare jale,
 Cad voinicii în bătae,
 Sângele curge părae...
- 5 Înălțate împărate,
 Pune pace, nu te bate,
 Lasă feciorii pe-acasă
 La copii și la boreasă;
 Că decând porți bătălie
- 10 Rămân holdele pustie,
 Fete și mame bătrâne,
 Și copiii fără pâne;
 Zbiciu din cuși putrezește
 Plugu 'n șură ruginește
- 15 Boii 'n grajduri odihnesc,
 Grădinele 'nțelenesc
 Cucuruzu-i nesăpat,
 Și grâul netreerat;
 Ear pe drumuri și cărare
- 20 Curg lacrimi părau și vale,
 Lacrimile infocate
 De fete nemăritate,
 Și neveste supărate,
 Și de mame 'nstrăinate...
- (Văliug)

600. *Paserile 'n codru cântă*

- Paserile 'n codru cântă
 Din creangă 'n creangă s'aruncă,
 Toate cântă și s'adună
 Și își fac la voe bună.
- 5 Și la mine au privit,
 Io din gură le-am grăit:
 Păseruici și păsărele,
 Voi frumoase turturele,

- Să zburăți în țara mea,
 10 Si-mi cătați pe maica mea,
 Spuneți-i, că am murit
 Sub un șanț acoperit
 Cu foi de frăgar înalt,
 Tocma 'n inimă pușcat.
- 15 Ear în loc de cântec sfânt,
 Ce se cântă la mormânt,
 Croncănesc corbii prin vânt;
 În loc de popă cu carte,
 Un dobaș cu doba bate;
- 20 Clopotele-s tunurile
 De resună dealurile...
 Peștele merge prin apă
 Și dela moarte tot scapă,
 Noi feciori fără noroc
- 25 Nu putem scăpa din foc,
 De-așa moarte cu necaz
 Fără pânză pe obraz;
 De-așa moarte de cu greu,
 Fără pic de copârșeu,
- 30 Fără om din satul meu;
 De așa moarte de cu grabă,
 Fără mumă, fără tată,
 De-așa moarte cu strânsori
 Fără frați, fără surori,
- 35 Fără lumină de ceară,
 Fără om din a mea țară
 Fără lumină de său,
 Blăstămat de Dumnezeu!

(Văliug)

Ț ABLA DE MATERI

*-

	<u>Pag.</u>
Prefață	1
I. De dragoste	31
II. De jale, de muștrare, de blăstem	79
III. Vesele, glumețe, satirice	161
IV. Cătănești	202

